Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIII., štev. 17

Ljubljana, četrtek 21. januarja 1932

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Manifestacija solidarnosti Male antante

Dr. Beneš o skupnem nastopu Male antante na razorožitveni konferenci in poglobitvi gospodarskih odnošajev med državami Male antante

Praga, 20. januarja AA. Zunanji minister dr. Beneš je priredil v čast rumunskemu ministru za zunanje zadeve princu Ghiki, ki se mudi v Pragi, svečano večerjo na Hradčanih, ki so se je udeležili poleg drugih poslanik Rumunije v Pragi z osobjem poslaništva, predsednik senata in poslanske zbornice, predsednik ministrskega sveta, šef generalnega štaba, več generalov, več narodnih poslancev in višji uradniki zunanjega ministrstva. Po večerji je priredil dr. Beneš v veliki zgodovinski dvorani svečano recepcijo, ki so se je udeležili tudi mnogi in ugledni zastopniki znanstvenih, političnih, umetniških in gospodarskih krogov in novinarji.

V svojem pozdravnem govoru je minister dr. Beneš poudarjal, da se bodo zunanji ministri Male antante sestali tik pred razorožitveno konferenco, da prouče svoje skupne predloge. Zunanji ministri vseh treh držav Male antante bodo izjavili, da hočejo lojalno sodelovati pri rešitvi težavnega razorožitvenega vprašanja. Podobna dobra volja in spoštovanje mednarodnih pogodb sta potrebni tudi pri drugih državah. Plemeniti cilj razorožitve bo mogoče doseči le s hladnokrvnostjo in z iskreno vero v možnost rešitve tega vprašanja.

Krizo, ki sedaj divja v Evropi, je vsekakor mogoče prestati, toda pogoj je mir. Vznemirjene duhove je treba pomiriti. Drugi pogoj pa je pospeševanje vzajemne izmenjave blaga pod čim svobodnejšimi razmerami. Naposled je treba doseči sporazum z Zedinjenimi državami. Ves svet je v hudih finančnih mukah. Zato bo tudi Mala antanta poglobila svoje medsebojne gospodarske odnošaje.

Zunanji min. Ghika je v svojem odgovoru govoril o pomenu Male antante kot činitelju, ki naj ohrani pozicije mirovnih pogodb. Mala antanta je za mir. Rumunija je miroljubna in bo iskreno sodelovala pri razorožitvi.

Bukarešta, 20. januarja AA. Listi napovedujejo, da bo zunanji minister princ Ghika porabil februarja meseca v Ženevi priliko, da nadaljuje z Litvinovim pogajanja z Rusijo. Sedanja rumunsko-ruska pogajanja so prišla na mrtvo točko, ker Rusija noče odnehati.

Praga, 20. januarja AA. Ob 11. dopoldne je rumunski zunanji minister princ Ghika sprejel v rumunskem poslaništvu zastopnike tiska. Ko so ga novinarji vprašali, kako bo s paktom o nenapadanju med Rumunijo in Rusijo, je princ Ghika odgovoril, da so pogajanja med obema državama samo prekinjena in da bo o tej stvari razpravljal v Ženevi z Litvinovim.

Zbližanje Madžarske in Češkoslovaške

Bivši madžarski ministrski predsednik Friedrich pri dr. Benešu

Praga, 20. januarja d. Bivši madžarski ministrski predsednik Štefan Friedrich, vodja opozicije v madžarskem parlamentu, je v ponedeljek posetil prosvetnega ministra dr. Dererja in notranjega ministra dr. Slavika, nakar je bil sprejet od zunanjega ministra dr. Beneša. O svojem posetu v Pragi in razgovorih s češkoslovaškimi politiki je dr. Friedrich izjavil med drugim:

Trudim se že nekaj let, da bi prišlo med Madžarsko in nasledstvenimi državami, zlasti pa med Madžarsko in Češkoslovaško do dogovora, ki bi odgovarjal življenjskim interesom prizadetih držav. Zato mi je bilo jako ljubo ker sem imel priliko govoriti o vseh teh vprašanjih s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem. Razgovor, ki je trajal skoro štiri ure, je dovedel predvsem do razjasnjenja pojmov ter je potekel zelo odkritosrčno. Moje prepričanje, da moremo pri obojestranski dobri volji in odkritosrčnosti doseči velik napredek v smeri omogočenja spravljive atmosfere in da so pri ministru dr. Benešu podani pogoji za stvarno presojo položaja in možnost zbližanja se je ojačilo. Kot konkluzijo svojih razgovorov ugotavljam, da je čas teoretičnih razglabljanj minil in da je sedaj dolžnost odgovornih činiteljev, izvajati posledice iz teoretičnega premišljanja in preiti k dejanjem. Po mojem mnenju naj bi se obe državi zbližali predvsem v gospodarskih zadevah. Kadar se bo to zgodilo, se bo gotovo tudi v drugih ozirih razvilo med obema državama prijateljsko razmerje. Nima smisla zbujati manj prijateljsko atmosfero napetosti, če obstoja na obeh straneh pripravljenost za njeno odstranitev. Vsako resno delo pa se more izvesti le postopno. Pri tem delu mora storiti vsakdo, kar more v svojem področju in položaju. Nisem fantast, temveč realen politik in ne lovim fantomov. To poudarjam predvsem in izjavljam, da se bodo države Srednje Evrope nekoč vendarle znašle skupaj. K temu jih bodo prisilili železni zakoni gospodarskega življenja. Če se to ne bo zgodilo danes, se bo zgodilo jutri ali pojutrišnjem.

Nova afera Kutjepov

Ruski boljševiški agenti so skušali odvesti iz Bukarešte bivšega višjega uradnika carskega režima

Bukarešta, 20. jan. AA. Po najnovejših ugotovitvah preiskovalne oblasti o pravkar odkritem vohunstvu so nameravali teroristi prispeti z grškim parnikom »Filomena« v Rumunijo, da bi odvedli visokega uradnika v Bukarešti. Zarotniki so nameravali to osebo prepeljati iz Bukarešte v Konstanco in jo vkrcati na parnik »Filomena«, ki je pripeljal v Rumunijo tudi dva sovjetska kurirja. Iz Rumunije sta takoj odpotovala v Pariz. Na podlagi podatkov rumunske policije sta bila oba med vožnjo aretirana. Rumunska policija je o vsem tem obvestila policijo v Parizu. Iz dokumentov, ki so jih našli pri teroristih je razvidno, da so aretirane osebe bržkone sodelovale tudi pri napadu na generala Kutjepova. Preiskava se nadaljuje.

Bukarešta, 20. januarja. g. Policija je objavila danes ime osebe, ki so jo hoteli odvesti iz Rumunije, kakor svoječasno Kutjepova iz Pariza. To je najboljši prijatelj Kutjepova, bivši višji uradnik na carskem dvoru v Petrogradu, Agatijev. Kakor je izjavil na policiji, ga že več let zasledujejo agenti GPU. Najprej se je mudil v Parizu, kjer pa so ga izsledili sovjetski emisarji, zaradi česar je pobegnil v Berlin. Tudi tu ni mogel ostati dalje časa, ker so ga izsledili agenti GPU. Slično se mu je dogodilo na Dunaju in v Budimpešti, dokler ni končno prišel v Bukarešto, kjer je dalje časa ostal skrit pred komunističnimi emisarji. Pred nekaj dnevi so mu sporočili, da se želi sestati z njim na parniku v Konstanci neki njegov sorodnik. Vedel je takoj, da gre za past, ter je obvestil o tem policijo. Policija ga je pustila, da je odpotoval v Konstanco, kjer je na ta način prišla na sled emisarjem. Število aretirancev se je zvišalo na 30. Grški parnik »Filomena« je še vedno vsidran v pristanišču v Konstanci. Del posadke, ki še ni aretiran, mora ostati na razpolago oblastem. Vsa zadeva je povzročila v Rumuniji veliko pozornost.

Najdaljša redna letalska zveza

London, 20. jan. AA. Štirimotorno letalo imperijalne zrakoplovne družbe je danes kmalu po 12. startalo na letališču Croydon za polet v Capetown. Pot je dolga 8000 milj. Letalo vozi s seboj pošto. Prispelo bo v Capetown bržkone v 11 dneh.

Otvoritev poštne letalske zveze s Capetownom pomeni nov in važen mejnik v razvoju imperijalnih zračnih zvez v zadnjih 8. letih.

Potniški promet na tej progi se prične šele meseca marca. Z letalom sta odpotovala v Capetown podravnatelj civilnega letalstva Bertram in sir Vyell Vyvayn.

Nova proga je najdaljša letalska zveza na svetu. Da so jo organizirali, so morali premagati vzdolž Afrike ogromne težkoče. Pripraviti so morali za trgovske operacije pot, ki vodi preko puščav, močvirnega ozemlja, visokega gorovja, gozdov in pokrajin, kjer vladajo silne nevihte in huda vročina.

Rusija naroča trgovske ladje

Madrid, 20. jan. AA. Po seji ministrskega sveta so novinarji vprašali mornariškega ministra, kaj je z vestmi, da bo Španija gradila trgovske ladje za Rusijo. Minister je odgovoril, da so te vesti brez osnove. Rusija je svojčas obvestila vse večje evropske države, da potrebuje kakih 50 trgovskih ladij. Evropske države so se nato sestale v Kodanju in sklenile, da zahtevi Rusije ne bodo ugodile. Jasno pa je, da bi tako naročilo Španiji ne škodilo in da bi bilo za španske ladjedelnice, kjer vlada velika brezposelnost, velikega pomena. Španija dolguje razen tega Rusiji znatne vsote za petrolej.

Razpust jezuitskega reda na Španskem

Madrid, 20. jan. AA. Odbor pravnikov, ki ga je imenovala španska vlada, je ugotovil, da se čl. 26. španske ustave, ki govori o razpustitvi verskih družb, nanaša tudi na jezuitski red. Zato bo po vsej verjetnosti pravosodno ministrstvo v kratkem izdalo odredbo o razpustu omenjenega meniškega reda.

Stavkarski pokret v Španiji

Barcelona, 20. jan. AA. Stavka revolucijonarnega značaja je izbruhnila v premogovniku Figols. 600 delavcev se je polastilo orožja civilne garde, napadlo oddelek vojaštva. Vojaki so se morali umakniti v vojašnico, kjer so čakali na ojačanja. Tudi tekstilni delavci v Bergi so stopili v stavko, razdejali skladišča in se polastili živil.

Valencija, 20. jan. AA. Po prihodu oddelka javne straže, ki je štel 200 mož, se je povrnil red v mesto. Izgredniki so napravili precej materijalne škode.

Omejitev uvoza v ČSR

Praga, 20. januarja AA. Uradni list prinaša seznam predmetov, ki se ne smejo uvažati na Češkoslovaško brez prejšnjega dovoljenja posebnega odbora pri finančnem ministrstvu. Med drugim navaja seznam kolonijalne pridelke, sadje, živino, ribe, razne tkanine, barvast papir, obleko, perilo, mehove, razne kovinske izdelke, motorje, elektrotehnične aparate, glasbene instrumente in kavčuk.

Vlada je sklenila ustanoviti v finančnem ministrstvu posebno komisijo z nalogo, da prouči vprašanje, kolikšen in kakšen je uvoz luksuznega blaga na Češkoslovaško.

LAUSANNSKE KONFERENCE NE BO?

Zaradi negativnega odgovora Zedinjenih držav na francosko demaršo o črtanju vojnih dolgov ne bo prišlo do lausannske konference

London, 20. januarja. AA. Položaj lausannske konference je še vedno nejasen in najbrže ostane tako, dokler francoska zbornica ne bo izrazila Lavalu zaupnice. Razgovori med raznimi vladami glede dnevnega reda konference se nadaljujejo.

London, 20. januarja. n. Angleška vlada še vedno stremi za tem, da bi se lausannska konferenca, čeprav se je v zadnjih dneh politična konstelacija zapadnih držav poslabšala, vendarle vršila. Britanski zunanji minister Simon je imel spričo tega daljši razgovor z nemškim poslanikom v Londonu, angleški poslanik v Berlinu, Humbold, pa se je sestal z državnim kancelarjem Brüningom. V dobro informiranih krogih so mnenja, da še ni povsem gotovo, če bo lausannska konferenca te dni sploh otvorjena, ker se Francija obotavlja, da bi kakorkoli izpremenila svoje stališče.

Angleški kompromisni predlog

Berlin, 20. jan. g. Kakor se šele sedaj doznava, je imel angleški poslanik v Berlinu sir Humbold včeraj daljši razgovor z državnim kancelarjem dr. Brüningom, katerega je vprašal, kako bi nemška vlada sprejela predlog, da bi se Hoovrov moratorij podaljšal za dve leti. Državni kancelar je odgovoril, da ta predlog ne bi pomenil ničesar drugega kakor novo odgoditev končnoveljavne rešitve reparacijskega problema. Nemčija pa mora delati na to, da bo prišlo do končne rešitve po možnosti še pred potekom moratorija, torej pred 1. julijem 1932. Podaljšanje moratorija za dve leti, kakor ga zamišljajo na angleški strani, ima namen, da bi se potem ponovno proučila nemška plačilna sposobnost.

Po tem brezuspešnem koraku angleške vlade se mora računati z odpovedjo lausannske konference, ker tudi izjava francoske vlade skoraj ne dopušča upanja za končno rešitev. Razen tega francoska vlada še ni odgovorila na povabilo Anglije h konferenci v Lausannu. Glede na to računajo v Berlinu, da bo londonska vlada jutri ali pojutrišnjem umaknila povabilo h konferenci. Na nemški strani izjavljajo, da bi berlinska vlada imela le tedaj interes na konferenci, če bi bili dani pogoji za končnoveljavno rešitev reparacijskega vprašanja.

Popoldne so se vršili v Berlinu novi razgovori med zastopniki interesiranih ministrstev o reparacijskem problemu. Z diplomatskim posredovanjem se ne bodo več zavzemali za lausansko konferenco, temveč samo za to, da bi se par dni pred razorožitveno konferenco v Ženevi vršila reparacijska pogajanja. Francija je proti temu načrtu, zlasti zaradi tega, ker hoče Nemčija pristati le na izpremenjeno podaljšanje sedanje odgoditve dolgov.

Ameriški odgovor

London, 20. januarja. AA. Reuter poroča iz Washingtona, da je ameriška vlada glede na demaršo, ki jo je te dni napravil predsednik francoske vlade Laval, obvestila francosko vlado, da mora Evropa vprašanje dolgov sama urediti brez posredovanja ameriških Zedinjenih držav.

Pariz, 20. januarja. n. Negativni odgovor washingtonske vlade je zelo iznenadil pariške politične kroge. Ko so v Parizu zvedeli za ameriški odgovor v zadevi reparacij, je nastalo vprašanje, po kateri poti naj krene sedaj francoska reparacijska politika. Stališče merodajnih krogov popisuje v svojem poročilu »Excelsior«, ki pravi, **da je pustil odgovor washingtonske vlade tako upnikom Nemčije, kakor evropskim dolžnikom napram Ameriki le malo možnosti in upanja, da se na primeren način reši reparacijsko vprašanje. Do neke mere je ameriški odgovor celo absurden, ker spričo njega ne bo mogoče Nemčiji dovoliti niti popolne, niti omejene oprostitve reparacijskih dajatev. In čeprav bi se Nemčiji dovolil ponoven moratorij, bi se to ne moglo izvršiti pravično, ker evropski dolžniki pri ameriški vladi ne bodo mogli doseči odgoditve svojih dolgov. Spričo tega so se v Franciji postavili na stališče, da počakajo na razvoj dogodkov in da se v vprašanju mednarodnih obveznosti ne odločijo, dokler ameriška vlada, kongres in sploh ves narod ne spoznajo položaja, v katerem se je znašla Evropa spričo takšne ameriške politike. Moratorij za enega dolžnika brez olajšav za ostale ni mogoč.**

Newyork, 20. januarja. AA Liga za Društvo narodov v Zedinjenih državah je poslala Briandu brzojavko, v kateri ga pozdravlja kot prvega državnika povojnega časa. Vaši napori za ohranitev in za razvoj Društva narodov, za pariški pakt in za zbližanje med Francizo in Nemčijo so vam priborili slavno mesto v zgodovini poleg drugih nesmrtnih in za človeštvo zaslužnih mož. Upamo, da se boste vrnili k javnemu delu, ki je za ves svet tolikšnega pomena.

Soglasnost francoskih politikov

Pariz, 20. jan. AA. Topel sprejem, s katerim je pozdravil parlament včerajšnjo vladno izjavo o zunanji politiki Francije in o reparacijah, se odraža tudi v časopisju. Listi poudarjajo zlasti dejstvo, da sta obe zbornici soglašali v bistvenih vprašanjih francoske zunanje politike. *Najvažnejše v tem pogledu je to, da Francija pod nobenim pogojem in v nobenem primeru ne bo plačala svojih vojnih dolgov, če bo Nemčija odpovedala reparacije.* V tem najglavnejšem vprašanju vlada torej v francoskem parlamentu popolno soglasje. Splošno prevladuje vtis, da bo v četrtek imel Laval na svoji strani vso svojo dosedanjo večino.

Odmev Lavalovih izjav v Nemčiji

Berlin, 20. januarja. s. Večerniki se bavijo v dolgih člankih z včerajšnjo vladno izjavo francoskega ministrskega predsednika Lavala ter poudarjajo soglasno, da se iz Lavalovih izjav jasno vidi duh, s katerim bo Francija pristopila k reparacijskim pogajanjem, namreč popolna odklonitev ideje črtanja reparacij. Skoraj vsi listi vidijo v Lavalovih izjavah gladki »ne« in izjavljajo, da je govor francoskega ministrskega predsednika ustvaril vsaj jasnost.

Socialno-demokratski list »Abend« poudarja, da je danes tak položaj, da na eni strani Nemčija ne more plačati, na drugi strani Francija sicer priznava sedanjo plačilno nesposobnost Nemčije, noče pa se odreči nadaljnjih plačil v kasnejši dobi. Za bodočnost obstoji popolna nejasnost, ki bo neugodno vplivala na gospodarski razvoj. Ta negotovost se ne more odstraniti z enostransko izjavo Nemčije, na drugi strani pa tudi ni možnosti, da bi se Francija prisilila k izpremembi svojega stališča. V ostalem menijo listi, da včerajšnje formulacije Lavala še ne predstavljajo zadnjo besedo. Zlasti levičarski listi polagajo še nekaj nade na elastičnost teh formulacij. Komentarji vseh listov soglašajo v tem, da je bil vtis Lavalovega govora deprimirajoč.

Berlin, 20. januarja, AA. »Frankfurter Zeitung« piše:

Lavalova deklaracija v parlamentu se da takole resumirati: Francija se ne more odreči reparacijam in ne more pod nobenim pogojem žrtvovati svojih pravic, ne da bi se istočasno znižali njeni lastni dolgovi. Ta formula ima lahko več praktičnih aplikacij. Francoska vlada se je obrnila na Washington z vprašanjem, kaj misli ameriška vlada o podaljšanju Hoovrovega moratorija. Značilno je, da se Franciji, ki se je lani v juliju z vsemi silami upirala Hoovrovem predlogu, sedaj zdi ta način najboljši izmed vseh, ki so ji na izbiro v reparacijskem vprašanju. Francija misli, da bo tako lahko odgodila mučno diskusijo o definitivni ureditvi problema.

Berlin, 20. januarja. n. »Vossische Zeitung« obžaluje, da se je Laval v svoji izjavi preveč oziral na bližnjo francosko volilno kampanjo. »Germania« pravi, da je Laval zavzel v vprašanju reparacij takšno stališče, da sporazum pod nobenim pogojem ne bo mogoč. »Deutsche Allgemeine Zeitung« je mnenja, da je spričo Lavalovih izjav nemogoče, da bi se letos rešilo vprašanje reparacij in mednarodnih dolgov. »Tage« ugotavlja, da je Laval s svojo izjavo torpediral tako lausannsko kot ženevsko konferenco.

Potovanje Venizelosa v Rim in Pariz

Atene, 20. jan. AA. Pred odhodom v Rim in v Pariz je predsednik grške vlade Venizelos izjavil novinarjem naslednje:

Neodvisno od uspeha lausannske konference se bom sestal z vsemi merodajnimi osebami in krogi, da se razgovorim o položaju, ki je nastal drugod, zlasti pa v Grčiji v zvezi z gospodarsko krizo. Ko bomo videli, kako si skušajo pomagati države, ki so gospodarsko močnejše od nas, bomo tudi mi lahko usmerili svojo gospodarsko politiko tako, da bomo zmagovali nad gospodarsko krizo. Za vsak primer lahko izjavim, da Grčija, čeprav je njen položaj zelo slab, ne bo nastopila osamljena in brez zveze z drugimi državami, tako, da bi mogel kdo njeno ravnanje tolmačiti kot kršitev prevzetih obveznosti.

Amerika in razorožitvena konferenca

Stimson o nalogah ameriške delegacije — Amerika ne bo pristala na zmanjšanje svoje vojske na kopnem

Washington, 20. januarja. d. Na zaključnem posvetovanju z ameriško delegacijo za razorožitveno konferenco je izjavil državni tajnik Stimson med drugim: Delegacija naj bi na vsak način sodelovala z drugimi narodi, da bi prišla konferenca do srečnega zaključka. Vendar pa je treba jasno povedati, da Zedinjene države niso pripravljene zmanjšati svoje vojske na kopnem pod sedanje število. Stimson upa, da bo konferenca sprejela načrt razorožitve, ki bo odgovarjal naziranjem Zedinjenih držav, po katerem je direktna omejitev oboroževanja edino praktično sredstvo. Zedinjene države nimajo nobenega direktnega interesa na političnih vprašanjih Evrope in ne morejo prevzeti nobenega jamstva za varnost.

Ameriški delegati so bili predvsem informirani, naj ne vežejo razorožitvenega vprašanja z vprašanjem vojnih dolgov. Za morebitno razorožitev ene ali več bivših zaveznikov ne sme priti v poštev zmanjšanje ali črtanje vojnih dolgov.

London, 20. januarja. AA. Ameriški poslanik v Londonu general Dawes, ki se mudi trenutno v Washingtonu, je sprejel povabilo predsednika Hoovra, naj prevzame predsedstvo družbe za finančno obnovo. Zato Dawes ne bo vodil ameriške delegacije na svetovni razorožitveni konferenci. Načeloval bo delegaciji začasno ameriški poslanik v Belgiji Hugh Gibson, dokler ne odpotuje v Ženevo ameriški državni tajnik Stimson.

Washington, 20. januarja. n. Ameriška delegacija za razorožitveno konferenco odpotuje jutri v Evropo. Državni tajnik za zunanje zadeve Stimson ostane še nekaj časa v Washingtonu in bo odpotoval v Ženevo šele koncem februarja, ker je predsednik Hoover mnenja, da bo odločitev o razorožitvenem vprašanju prišla na dnevni red šele tedaj.

Pariz, 20. januarja. s. Podpredsednik francoske delegacije za razorožitveno konferenco senator Paul Boncour je imel danes daljši razgovor z ministrskim predsednikom Lavalom. Kakor je izjavil novinarjem, bo že prihodnje dni odpotoval v Ženevo ter se najbrž udeležil zasedanja Društva narodov. V političnih krogih menijo, da bo Paul Boncour zastopal Francijo na zasedanju Društva narodov, ako se bo Laval odrekel potovanju v Ženevo. Člani francoske razorožitvene delegacije so imeli danes pod predsedstvom vojnega ministra Tardieuja daljši razgovor o stališču Francije na razorožitveni konferenci.

Nove nemške zaščitne carine

Berlin, 20. jan. g. Nova zasilna odredba državne vlade uvaja bojne carine proti državam, ki imajo slabo valuto. Odredba določa, da se pobira pri uvozu blaga, ki prihaja iz držav, katerih valuta je padla pod zlato pariteto, pribitek do izravnave. Razen tega se uveljavljajo zvišane carinske postavke za države, ki nimajo pogodbenega razmerja z Nemčijo. Ta odredba je seveda v prvi vrsti naperjena proti Angliji in severnim državam. Njena prva posledica bo ogromno zvišanje carine na surovo maslo, ki bo znašalo okoli 200 odstotkov. Iz Danske in Holandije prihajajo že sedaj protesti proti tem ukrepom nemške državne vlade.

Nemška bančna kriza

Berlin, 20. jan. AA. Parlamentarni odbor za proračunska vprašanja se je včeraj prvič sestal po božičnih praznikih. Na dnevnem redu je bil predlog socialističnih poslancev, ki poziva vlado, naj pojasni svoje načrte glede bodoče bančne politike.

Finančni minister *Dietrich* je odgovoril, da na to vprašanje ni mogoče podati zadostnih pojasnil brez proučitve vzrokov sedanje bančne krize. Po njegovem mnenju se sedanje težkoče ne bi mogle odpraviti s samimi fuzijami velebank. Fuzije bi mogle celo poslabšati položaj, z jamstvi, ki jih je vlada prevzela glede nekaterih bank pa je država uresničila neke najnovejše ideje. Minister je končno pristavil, da se bo vlada skušala rešiti raznih obveznosti.

Znižanje obrestne mere na Madžarskem

Budimpešta, 20. jan. AA. Korbiro poroča: Madžarska narodna banka je znižala obrestno mero od 18% na 17%. Nova obrestna mera je stopila v veljavo 20. januarja.

Sestava adrese Narodnega predstavništva

Beograd, 20. januarja p. Zaradi velikih pravoslavnih praznikov — danes je sv. Jovan — počiva v Beogradu vse delo. Skoro pol Beograda slavi svojo krstno slavo, med drugimi tudi ministrski predsednik g. Peter Živković, ki je odpotoval iz Beograda na oddih in patrijarh Varnava, ki je odpotoval v Sremske Karlovce. V parlamentarnem življenju je zaradi teh praznikov nastal zastoj. Ker se bodo vršile plenarne seje obeh zbornic še le prve dni prihodnjega tedna, je velik del poslancev in senatorjev odpotoval domov. Danes je zasedal samo ožji odbor za sestavo načrta adrese, s katero bo Narodno predstavništvo odgovorilo na kraljev prestolni govor. Ožji odbor je v glavnih obrisih že sestavil načrt adrese in ga bo jutri predložil plenumu adresnega odbora, ki se sestane popoldne ob 5. Po vsej priliki bo osnutek adrese dogotovljen do konca tega tedna, tako da se bo moglo Narodno predstavništvo sestati k plenarni seji že prve dni prihodnjega tedna, da izvede debato o prestolnem govoru in odobri adreso Narodnega predstavništva.

Konferenca o znižanju najemnin

Beograd, 20. jan. AA. Na inicijativo ministrstva za socijalno politiko in narodno zdravje je sklicana za 25. t. m. konferenca predstavnikov zainteresiranih ministrstev, delodajalskih in delavskih zbornic, zveze lastnikov zemljišč in zgradb, hišnih lastnikov in nekaterih drugih ustanov. Na konferenci bodo razpravljali o znižanju najemnin za stanovanja in lokale z ozirom na splošni padec cen življenjskih in ostalih potrebščin ter z ozirom na zmanjšanje zaslužka in splošne kupne moči konsumentov. Konferenca se bo vršila v dvorani delavske zbornice ob 10. dopoldne

Pobornik miru in reda

Naravno je, da je del prestolnega govora, s katerim je Nj. Vel. kralj v ponedeljek otvoril Narodno predstavništvo, posvečen tudi našim odnošajem do drugih držav in splošnim mednarodnim problemom. Saj je medsebojna povezanost vseh držav, zlasti pa evropskih, v moderni dobi še mnogo jačja kakor je bila že od nekdaj, in danes pač ni države, ki bi lahko vodila samo notranjo politiko in se ji ne bi bilo treba ozirati na to, kar se godi okrog nje. Zato tvorijo zunanjepolitična izvajanja povsod važen del prestolnih govorov in tudi vladnih deklaracij, ako niso omejene na kako čisto konkretno vprašanje.

Kakor ves prestolni govor našega kralja, je tudi njegov zunanjepolitični del kratek in jedrnat, vsaka beseda kakor izklesana. Tudi ta del prevevata jasnost in iskrenost. Zato ni naletel na odobravanje le doma, temveč tudi v vsem inozemstvu. V uvodu opozarja na resni čas, v katerem se je sestalo Narodno predstavništvo, saj je »splošna in doslej nepoznana gospodarska kriza zajela ves svet.« Nato ugotavlja prestolni govor, da so napori vseh narodov usmerjeni na to, kako naj se najde izhod iz sedanjega težkega stanja, in da se je tem naporom z vsemi močmi pridružila tudi Jugoslavija. Z jasnim poudarkom ugotavlja kraljeva beseda ob tej priliki iskreno lojalnost, ki vodi našo državo v njeni mednarodni politiki, in njeno globoko pojmovanje mednarodne, torej splošno človeške solidarnosti. Posebno danes, ko vidimo vsak dan nove pojave, ki so v ostrem nasprotstvu z načeli mednarodne solidarnosti, bo ta ugotovitev vzbudila v vsej iskreni evropski javnosti nad vse simpatičen odmev.

Na kratko in brez fraz, a zato iskreno in markantno je v prestolnem govoru označeno naše razmerje do zaveznških in prijateljskih narodov. »S posebnim zadovoljstvom morem podčrtati, da je naša zunanja politika v soglasju s politiko naših zaveznikov in prijateljev.« Ta stavek ne ugotavlja samo iskrenosti in skladnosti v medsebojnih stikih zaveznških in prijateljskih držav, temveč konstatira ob enem, da so enako kakor za našo mednarodno politiko tudi za politiko naših zaveznikov in prijateljev merodajna načela mednarodne lojalnosti in solidarnosti. Zato se je splošni zunanjepolitični del prestolnega govora s polno upravičenostjo lahko zaključil s pomembnim stavkom: »Jugoslavija hoče tudi v bodoče ostati pobornik miru in reda v Evropi.«

Mnogo dokazov je že doprinesla naša mlada država, kako iskreno ji je pri srcu konsolidacija Evrope. Velike žrtve je že položila na oltar tega velikega cilja. Pripravljena je na žrtve tudi v bodočnosti in prestolni govor izjavlja, da smo pripravljeni na skrajno popustljivost tudi v vprašanju razorožitve, ki postaja ravno sedaj posebno aktualno, saj se že čez štirinajst dni sestane v Ženevi svetovna razorožitvena konferenca. Edino mejo za našo popustljivost nam nalaga naša lastna varnost, ki nam mora naravno biti najvišji interes. Razorožitev bo lahko tem bolj dalekosežna, čim bolj bo napredovala tudi duhovna razorožitev, čim bolj bo torej tudi politika vseh drugih narodov narekovana od čuta mednarodne solidarnosti.

Lastni dom varovati, to je tudi najvišja in najsvetejša naloga naše narodne vojske. S frenetičnim odobravanjem so zato poslanci in senatorji sprejeli kraljevo ugotovitev, da »naša vojska nikdar ni bila instrument za ogražanje miru ali tujih pravic,« temveč da »hoče ostati tudi v bodoče samo obramba naroda in šola za njegovo nacionalno vzgojo.« Kako se ves narod zaveda te vzvišene naloge vojske, o tem najboli priča in najjasneje govori prisrčno razmerje, ki vlada med narodom in vojsko in ki je tako iskreno, kakor malo kje na svetu.

Življenjski interes lastnega naroda je tudi meja za naše popuščanje v reparacijskem problemu. Ogromne so bile žrtve, ki smo jih doprinesli v svetovni vojni za zmago splošnih načel svobode in pravice. Nihče nam ne more teh žrtev v polni meri nadoknaditi, nihče pa tudi ne more terjati od nas, da se odpovemo možnosti izlečiti hude rane, ki jih je zadejala vojna naši zemlji. Jugoslavija pa bo gotovo pristala na vsak aranžman, ki od nje ne bi zahteval te nemogoče žrtve.

To so jasno začrtane smernice naše zunanje politike. Vzbudile bodo odobravanje pri vseh, ki imajo za Evropo poštene želje, iz globine srca pa so bile govorjene vsem jugoslovenskim državljanom.

Ameriški odgovor Lavalu

Na francosko vprašanje, ali prestaja Amerika na podaljšanje Hoovrovega moratorija za nemška reparacijska plačila, je včeraj prispel iz Washingtona odločen in nikalen odgovor. Francija je ravnala pravilno in logično, ko je sklepala, da se da podaljšati odlog reparacijskih plačil Nemčije samo s pristankom Amerike. Saj je lansko leto ravno z one strani Atlantika prišla pobuda za moratorij, ki je povzročil toliko težav in zapletljajev v Evropi. Ne samo, da je Laval pri tej priliki postopal daleko lojalneje nego Hoover lani, ki je brez sporazuma z upniki Nemčije Evropi skoro diktiral sprejetje moratorija, je bilo francosko vprašanje umestno še v drugem oziru. Nastati bi bil utegnil zamotani položaj, da bi evropski upniki Nemčije privolili v podaljšanje moratorija, Amerika pa bi zase ne priznala njegove veljavnosti ter zahtevala od svojih dolžnikov poravnave letos plačljive anuitete.

Hoover je bil lansko leto spravil evropske države v silne težave, ko je naenkrat odredil odgoditev reparacijskih plačil. Nemci so pozdravili to prekomorsko inicijativo kot plemenito gesto in si obetali od nje vsakršnih ugodnosti za bodočnost. Ni dvoma, da je Hoover s svojim korakom odprl na široko vrata nemškim nadam in Brüningova izjava, da Nemčija ne more in ne bo več mogla plačevati reparacij, sloni v svojih temeljih ravno na precedenci Hoovrovega moratorija. Kmalu pa je v Nemčiji nastopilo iztreznenje, ko je postalo jasno, da je Amerika poskrbela s svojim moratorijem samo za točno vrnitev ameriških privatnih naložb, s katerimi so ameriški denarniki tako radodarno obsipavali nemško gospodarstvo. Samo iz tega razloga je nastal znani spor, ali naj se proučevalni odbor v Baslu bavi prvenstveno z nemškimi političnimi ali gospodarskimi dolgovi.

Kakor je bilo videti iz nedavnih izjav merodajnih politikov v ameriškem kongresu, je ameriško javno mnenje desavuiralo predsednika Hoovra in zunanji urad je dal negativni odgovor na previdno in umestno vprašanje predsednika francoske vlade. Ironija usode pa je v tem, da ameriški zunanji urad utemeljuje svoje stališče proti podaljšanju moratorija skoro z istimi razlogi, kakor so jih navajale evropske države lani ko jim je predsednik Hoover naprtil nezaželjeni Hoovrov moratorij. Voditelji ameriških strank so odsvetovali in resno svarili pred podaljšanjem moratorija, pravi ameriški odgovor. Tudi vladni možje evropskih držav so lani resno svarili pred moratorijem, poudarjajoč, da se evropske države ne morejo odreči terjatvam, ker bi to pomenilo znatno oškodovanje njih gospodarstva. Pacus o oškodovanju gospodarstva točno ponavlja ameriški odgovor, le da pristavlja, da bi evropske države kljub izpadku nemških reparacijskih plačil lahko plačale svoje dolgove v Ameriki, posebno velja to za Francijo. Ni dvoma, da bi Francija morda res mogla poravnati svoje obveznosti napram Ameriki, ne da bi sama dobila od Nemčije svoje terjatve, gotovo pa je, da marsikak drugi evropski dolžnik ni v enakem položaju.

Naravnost čudna pa je izjava, da se mora reparacijski problem rešiti brez sodelovanja Amerike, ki je generalni upnik posrednih upnikov Nemčije. Čudna tem bolj, ako pomislimo, da je ravno iz Amerike prišla prva pobuda Nemcem, da ustavijo reparacijska plačila. »Plemenita« Hoovrova poteza se tedaj ni obnesla, pač je pomagala ameriškim denarnim mogotcem do znatnih vsot, kojih povračilo je postajalo skoro dubiozno, na drugi strani pa je Ameriki nakopalo nekako obveznost, da tudi sama popusti kolikorotko od svojih terjatev pri svojih evropskih dolžnikih, ako že hoče storiti kaj učinkovitejšega za ozdravitev evropskega gospodarstva in s tem za potrebni sporazum med evropskimi državami.

Za kakršnekoli materijalne žrtve pa ameriška javnost ni dostopna. Zato se je morala vlada briskno umakniti in se zavarovati za znano ameriško načelo da se vojni dolgov evropskih držav Ameriki ne smejo spravljati v kako zvezo ali odvisnost od nemških reparacijskih plačil. Washington odklanja vsak popust vojnih dolgov tudi s tem, da se skicuje na kampanjo, ki se vodi po evropskem tisku proti Ameriki, kampanjo, ki jo je razvezal ravno Hoovrov moratorij. V teku ten razprav je postalo jasno, da je moratorij koristil predvsem ameriškim privatnim upnikom, odkodoval pa je vse one, ki imajo napram Ameriki obveznosti iz vojnih dolgov. Razni francoski gospodarski strokovnjaki so tudi posvetili v bistvo vojnih dolgov in so naglasili, da lep del teh izhaja ravno iz dobe onih 15 mesecev, ko je bila Amerika že v vojnem stanju z Nemčijo, pa se je šele pripravljala za aktivno soudeležbo. V teh dolgih mesecih so zavezniki nosili vse breme vojne, obenem pa kupovali od Amerike vojno blago. Poudarjali so tudi, da si je Amerika zadobila bivše zaveznike z blagom in da ima njena trgovina med njimi še vedno najboljše odjemalce. Ugotovitev teh dejstev Ameriki seveda ni prijetna in tej užaljenosti daje izraza tudi zadnja washingtonska nota.

Odgovor Amerike je prišel sočasno z novo odločno izjavo Lavalovo, da Francija ne more popustiti od svojih zahtev, izhajajočih iz versajske pogodbe, ako ne bodo popustile pri svojih terjatvah tudi Zedinjene države, ki koncem koncev posredno le dobe levji del nemških reparacij. Morda pa se bo med tema dvema načelnima stališčema le našel kompromis, ki bo ustrezal vsem upnikom in dolžnikom.

Iz finančne uprave

Beograd, 20. januarja AA. Na podlagi odstavka 3 čl. 4. zakona o organizaciji finančne uprave je odredil finančni minister, da se odseka za samoupravne finance in za finančno kontrolo preneseta iz sistema splošnega oddelka v sistem davčnega oddelka finančnega ministrstva.

Uvoz semen

Beograd, 20. januarja AA. Kmetijska vzorna in kontrolna postaja na Topčideru je poslala oddelku za rastlinsko proizvodnjo kmetijskega ministrstva seznam decembra 1931 uvoženega semenja kulturnih rastlin. Po tem seznamu je bilo uvoženo 27.420 kg graha, živinske repe 45.877 kg, sladkorne repe 20.000 kg, maka 5.000 kg, ajde 50.000 kg, sočivja 4.970 kg in raznega gozdnega in drugega semenja 4.000 kilogramov.

Dijaški izgredi v Toulousu

Toulouse, 20. jan. AA. Zborovanje dijakov, članov organizacije »Action Francaise«, so skušali motiti mladi republikanski socialisti. V splošnem pretepu je bilo kakih 20 dijakov ranjenih.

Nov rekord letalca Smitha

London, 20. januarja AA. Letalski poveljnik Kingsford Smith je včeraj prispel z letalom »Južni križ« po 12 dneh iz Londona v Port Darwin v Avstraliji. S seboj je vozil pošto. Postavil je sam nov rekord za trgovska potovanja z letali.

Anton Lajovic o krizi praktične jurisprudence

Snoči je Društvo slušateljev juridične fakultete priredilo na univerzi zanimivo predavanje, ki je privabilo lepo število mladih pravnikov pa tudi nekatere vseučiliške profesorje in praktične juriste. G. svetnik Anton Lajovic je predaval o krizi praktične jurisprudence. Po njegovem mišljenju, ki ga je v svojem predavanju bistro argumentiral in osvetlil na treh značilnih primerih iz sodne prakse, je kriza v naslednjem:

Pretežna večina naših juristov, vštevši z malimi izjemami tudi naše pravne teoretike, se še oklepa starega pojmovanja države in prava, pojmovanja, ki bolj ustreza absolutistični državi in nemškemu gledanju na pravo, nego sedanji demokratični državi in današnjim izpremenjenim razmeram. To pojmovanje vidi predavatelj najjasneje izraženo v Heglovem nazoru o državi. Heglu je bila država nekaj, kar je izven ljudi in nad stvarnimi človeškimi odnosi, pravo pa je stvaritev absolutnega ali objektivnega razuma. Ta monistični nazor o pravu smatra pravne norme za objektivne vrednote in edino mogoče merilo pri aplikaciji na konkretne odnose. Zanj je suma jurisprudence v sumi pravnih formul in nedopustno se zdi, da bi se konkretna vprašanja pravno razsojala kako drugače, kakor po teh normah in njih formulah.

Predavatelj pa zastopa tezo, da je takšno monistično pojmovanje prava s svojo metodo abstrahiranja in eksegetičnega tolmačenja besedila od besede do besede preveč dogmatično in za današnjo državo, družbo in kulturo pretesno, premalo življenjsko. Njemu nasproti stavi pluralistično pojmovanje, ki vedno upošteva konkretne okoliščine in kateremu je praktičen jurist (sodnik) osebnost s svetovno nazorsko kulturo. Od svetovnega nazora sodnika zavisi, kako bo promatral izvesten konkretni primer, zato se to pojmovanje ne boji priznati, da je pravo v tesni zvezi z duhom časa in z ono družbo, ki daje značaj posamezni državi. Predavatelj je nazorno pokazal, kako sta v konkretnih primerih mogoči dve interpretaciji obravnavanega pravnega primera in sicer po tem, ali sodnik misli o državi in pravu hegelijansko — monistično, ali pa misli pluralistično — konkretno. Ob koncu svojih zanimivih izvajanj je skušal pobiti bojazen pred subjektivnim presojanjem in je dokazoval, da se amplituda sodnikove subjektivne svobode stvarno ne more preveč razširiti in privesti do zelo si nasprotnih razlik v aplikaciji zakona na konkretnost, ker jo omejuje in zaustavlja duh časa in kulture.

Kriza naše praktične jurisprudence, s katero je g. svetnik Lajovic seznanil mlade pravnike, obstoji tedaj v veliki razliki med starim, pri nas še vedno nad vse prevladujočim pojmovanjem države in prava in med današnjo situacijo z docela novimi konkretnimi problemi in zahtevami. —o.

Drugi letnik tekstilne šole v Kranju zasiguran

Beograd, 20. jan. v. Minister za trgovino in industrijo, v čegar delokrog spadajo tudi strokovne šole, je imenoval za honorarnega učitelja na tekstilni šoli v Kranju dr. Ferda Hrobatina in inž Franca Smolika. S tem je zasigurana otvoritev drugega letnika te važne strokovne šole in tako izpolnjena davna želja kranjskih gospodarskih krogov, ki so se mnogo trudili, da se ta šola ustanovi in izpopolni.

Ministrski predsednik na odmoru

Beograd, 20. jan. AA. Predsednik ministrskega sveta g. Peter Živković je za nekaj časa iz Beograda.

Odlikovanje

Beograd, 20. januarja p. Nj. Vel. kralj je odlikoval z redom sv. Save III. stopnje znanega slovenskega skladatelja, patra H. Sattnerja.

Iz sodne službe

Beograd, 20. januarja p. S kraljevim ukazom je imenovan za namestnika višjega državnega tožilca pri kasacijskem sodišču v Beogradu dosedanji tajnik tega sodišča dr. Ljubiša Jovanović.

Zaščita domače papirne industrije

Beograd, 20. jan. v. Dne 23. t. m. se bo vršila na predlog centrale industrijskih korporacij v ministrstvu za trgovino in industrijo anketa, na kateri se bo razpravljalo o povišanju uvozne carine za rotacijski papir. Domače papirne tovarne zahtevajo večjo carinsko zaščito pred inozemsko konkurenco. Konference se bodo udeležili zastopniki centrale industrijskih korporacij, papirne industrije, tiskarn in izdajateljev listov. Centrala industrijskih korporacij predlaga povišanje carine od 5 na 12 odnosno 15 zlatih dinarjev.

Konferenca obrtnikov v Slavonskem Brodu

Sarajevo, 20. jan. AA. V nedeljo 24. t. m. bo v Slavonskem Brodu konferenca delegatov obrtniških ustanov iz vse države. Na konferenci bodo razpravljali o pravilnikih za izvršitev novega obrtnega zakona.

Velika poneverba pri vojnem ministrstvu

Beograd, 20 jan. M. Dne 14. t. m. je zapustil svojo službo nižji vojni uradnik III. stopnje Dragomir Milovanović, blagajnik ministrstva vojske in mornarice. Do danes ga še niso izsledili. Komisija, ki je v njegovi odsotnosti odprla in pregledala blagajno, je ugotovila, da je v blagajni primanjkljaj v znesku 1.057.293 Din. V blagajni so našli listič z rokopisom izginulega blagajnika, na katerem je napisal, da je manjkajoči denar poneveril.

Razmere v Istri

Obubožana vas — Pazinski podeštat odstavljen — Reka kljub svobodni coni stalno propada

Pulj, 20. januarja ž. V Istri so zavladali težki časi. Lakoti se je pridružil sedaj še mraz. Brezposelnih je vedno več in pri vsem tem prihajajo z dežele še vesti o neznosnih moralnih in materialnih bremenih, ki jih ljudstvu nalagajo krajevne oblasti.

Iz Vodic v Čičariji se je izselilo v zadnjih letih 66 družin, 14 v Jugoslavijo, 8 v Severno Ameriko, ostale pa v Trst, Pulj in Reko. Fašistične oblasti pa so naselile v vasi štiri italijanske družine. V zadnjih dveh letih je šlo na boben 16 posestev. Napovedane so nove dražbe, zlasti na malih posestvih. Pred leti je bilo v selu 22 konj, 862 ovac, 11 volov in 147 krav, sedaj so našteli le še 13 konj, 400 ovac, 1 vola in 57 krav. Ljudstvo je docela obubožano.

Iz Pazina pa poročajo, da so se ljudje tam sedaj vsaj za nekaj časa malo oddahnili. Po dolgem oklevanju je namreč puljska prefektura odstavila med ljudstvom osovraženega pazinskega podeštata Camusa. V občinski upravi in v odnošajih med okoličani in mestom je ta mož ustvaril neznosne razmere. Poleg tega pa se ga ljudje z žalostjo spominjajo še iz leta 1929., ko je bil eden izmed glavnih krivcev Gortanove tragedije. Camus je dal takrat sodnim oblastvom takšna poročila o dogodkih, da je bila usoda beramske žrtve zapečatena. V Istri skoro ni najti drugega človeka, ki bi bil prizadejal ljudstvu toliko gorja kakor Camus. Nazadnje si je nakopal sovraštvo še celo med samimi fašisti. Puljski prefekt je sedaj na njegovo mesto imenoval začasnega upravitelja pazinske občine, podprefekta dr. A. Marollo, da izravna in popravi težke Camusove pogreške.

Na Reki leto za letom propada trgovina. Lani so izkrcali v pristanišču 393 000 ton, ukrcali pa 217.900, skupno 610.900 ton. Leto dni prej je znašal blagovni promet 776.000 ton, tako da je v enem letu padel za celih 21.3 odstotka. Številke pričajo, da ligurska svobodna cona, ki jo je fašistični režim ustanovil pred dobrim letom dni, ni v ničemer pospešila razvoja reške pomorske trgovine.

V Sanvinčenatu v srednji Istri je pogorela občinska hiša. Škoda znaša preko 200 tisoč lir. Ogenj je nastal zaradi kratkega stika.

• • •

Gorica, 20. januarja ž. Na Vipavskem Gradišču je umrl trgovec Ivan Petrič, ki je bil vpisan v fašistično organizacijo od leta 1923. Podeštat Zani ki je na Gradišču tudi fašistični politični tajnik, je organiziral fašiste iz vse okolice in priredil Petriču demonstrativen pogreb.

V Gorici je umrl znani izvošček Josip Danevčič, ki je dosegel visoko starost 89 let.

Odplačilo denarne kazni za gozdne prestopke z delom

Olajšave o eksekutivnem izterjevanju denarnih kazni po novem gozdnem zakonu

Beograd, 20. januarja. AA. V svrho pravilnega izvajanja čl. 3 zakona o eksekutivnem pobiranju gozdnih odškodnin in kazni za gozdne prestopke pred uveljavljenjem zakona o gozdovih z dne 29. decembra 1929 je minister za gozdove in rudnike izdal tale navodila:

Kadar oseba, ki je obsojena na denarno odškodnino in kazen za gozdne prestopke na podlagi izvršne obsodbe ali sklepa splošne upravne oblasti, ne more odškodnine poravnati, ker bi bil ogrožen njen obstanek ali pa onemogočeno vzdrževanje rodbine, ji lahko na njeno prošnjo pristojna uprava izpremeni to denarno kazen ali odškodnino v svobodno fizično delo.

O prošnji sklepa pristojna upravna oblast, mora pa sporazumno z gozdnimi oblastmi točno ugotoviti čas prihoda, kraj in vrsto dela. Če je treba prinesti s seboj kakšno orodje, je to treba v odredbi izrecno navesti. Pri določitvi kraja dela je treba gledati na to, da ta kraj ne bo preveč oddaljen od stalnega bivališča prosilca. Vsak delovni dan se računa po 30 Din brez hrane. Svobodno telesno delo se po teh navodilih lahko vrši v gozdnih vrtovih, drevesnicah in kulturah, prav tako pa tudi pri pobijanju gozdnih škodljivcev, pri pogozdovanju, čiščenju gozdov, postavljanju ograj, kopanju jarkov, popravljanju gozdnih potov itd.

Prvostopna upravna oblast, ki je izdala sklep o izpremembi denarne kazni v telesno delo, ga dostavi pristojnim gozdnim oblastvom, ki so dolžna skrbeti za to, da se pravilno izvrši.

Nadzorstvo nad delavci in navodila glede dela so dolžna dajati pristojna gozdna oblastva, ki ne smejo z delavci surovo ravnati. Če treba, morajo oblasti preskrbeti delavcem tudi brezplačno prenočišče. Če kateri delavec ne bi vršil naloženega mu dela ali se ne bi pokoril izdanim odredbam, ga je treba odstraniti z dela in o tem obvestiti pristojno upravno oblast, da je dotičnik neporaben za vršitev telesnega dela. V tem primeru se od njega izterja denarna kazen in odškodnina z administrativno eksekucijo. Če bi bila denarna kazen neizterljiva, se izpremeni v zaporno kazen.

Ta navodila stopijo v veljavo, ko se objavijo v »Službenih novinah«.

Dva primera predrznega razbojništva

Roparji so ubili dva zvesta služabnika, veliki blagajni pa so odpeljali

Beograd, 20. januarja.

Varnostnim oblastvom je velika uganka razbojniški napad, ki je bil te dni izvršen na občinski urad v vasi Krušari blizu Čuprije. Vsi občinski uslužbenci so zvečer, kakor običajno, odšli domov, samo neki sluga je čez noč za stražo ostal v občinskem uradu. Sredi noči so vdrli v urad neznani zločinci, ki so s sekirami napadli slugo Dragomira Janičijevića. Iz občinskega urada so potem odnesli blagajno, z dvorišča nekega kmeta so izvlekli voz in konje, naložili na voz blagajno ter se odpeljali iz vasi. Par kilometrov od vasi so ustavili ter blagajno razbili. V blagajni je bilo malo gotovine, pač pa nekaj vrednostnih papirjev.

Drugo jutro so v občinskem uradu našli vse razmetano. V sobi, kjer je bila blagajna, je ležal sluga Dragomir mrtev z razbito glavo. Precej velika občinska blagajna je bila spodaj lesena, zgoraj pa železna. Razbojniki so odnesli s seboj samo železni del, v spodnje lesene predale pa so vlomili in vse razmetali. Razmetani in raztrgani so bili tudi raznovrstni dokumenti, ostanke blagajniške knjige pa so našli celo v peči. Orožniki so izvršili že več aretacij in je med aretiranimi tudi sam občinski blagajnik. Osumljence so izročili okrožnemu sodišču v Jagodini.

Zelo sličen roparski napad pa je bil izvršen v mlinu, ki ga ima v svoji upravi Ljudska banka iz Pančeva v vasi Komnovu. Tu so razbojniki, ki jih je moralo biti precej, okrog 2. ponoči vdrli od raznih strani v podjetje, kjer se je nahajal samo nočni čuvaj. Ta je hotel napadalce pregnati, oni pa so ga ubili s sekiro in potem preiskali vse pisarniške prostore. Iz glavne pisarne so blagajno enostavno odnesli, jo natovorili na zunaj pripravljeni voz ter se v največjem diru odpeljali iz vasi. Neki delavci, ki so šli okrog 4. zjutraj z doma na delo, so videli sumljiv voz. Na to srečanje pa so se seveda spomnili šele pozneje, ko so zvedeli, kaj se je iste noči dogodilo.

Razbojniki so morali imeti svoje zaupnike in pomočnike v mlinu samem. Ti so jim najbrž pustili vrata odprta. Denar pa je blagajnik ravno zvečer pred zločinom odnesel v Pančevo in so razbojniki našli le malo plena. Istočasno, ko se je zvedelo za zločin, je neki vaščan prijavil, da sta mu bila ukradena dva konja. Drugi vaščan najbližji sosed mlina, pa je pogrešil svoj voz, ki ga je zvečer pustil na svojem dvorišču. Prvemu vaščanu se je proti večeru po zločinu en konj sam vrnil v hlev, voz drugega kmeta so pozneje našli z razbito in seveda prazno blagajno vred v gozdu, o razbojnikih pa ni ne duha ne sluha.

Dedna pravica otrok iz civilnega zakona

Beograd, 20. jan. p. Beograjsko kasacijsko sodišče je danes izdalo odločbo o dolgoletnem sporu, ki je načelne važnosti za naše pravosodje srbijanskega območja. Kakor znano, pri nas še ni uveden civilni zakon. Neki trgovec iz Srbije pa se je med svetovno vojno poročil v Alžirju po tam veljavnih predpisih in sklenil civilni zakon, v katerem se mu je rodil sin. Pred tremi leti je doma umrl in zapustil veliko premoženje. Kot neposredni dedič je prihajal v poštev sin iz tega civilnega zakona. Temu so se pa uprli ostali sorodniki, češ da civilni zakon pri nas ni priznan. Proces se je vlekel skozi vse instance ter je končal sedaj s tem, da je kasacijsko sodišče s svojo odločbo zavrnilo ugovor sorodnikov in potrdilo dedno pravico otroka iz civilnega zakona.

Velik požar na Bledu

Bled, 20. januarja.

V ponedeljek zvečer okrog 21. je nenadoma zažarelo nebo nad Bledom. V zvoniku farne cerkve je začelo biti plat zvona. Preplašeni so ljudje začeli bežati iz hiš na cesto da bi se prepričali kje gori. Mogočni oblaki dima so se vzdigovali v Zagoricah na Bledu proti nebu in ognjeni zublji so sikali visoko v zrak. Bliskoma je šel glas po Bledu: »V Zagoricah gori pri Janezu Hudovernikuu« Ljudje so kar drli na kraj požara.

Skedenj kjer je bil požar izbruhnil, je bil mahoma v ognju in kmalu nato tudi vse gospodarsko poslopje. Pravočasno so rešili le živino iz hleva. Seno, slamo, kmetijske stroje, med njimi tudi električni motor pa je popolnoma uničil ogenj. Ogenj je preskočil tudi na stanovanjsko hišo in popolnoma uničil podstrešje. Hudovernikovi družini je pogorela skoraj tudi vsa obleka, katero so imeli shranjeno v podstrešju. Ogenj je prvi opazil sosed čevljar Bernard in takoj obvestil posestnika Hudovernika, ki je bil sam z otroki doma. Njegova žena je šla namreč po opravkih na Jesenice, kjer ima omoženo hčer.

Le vrlim blejskim gasilcem, ki so prihiteli takoj na pomoč, velja zahvala, da se ogenj ni razširil še na sosedna poslopja, kajti hiše so tu kar na kupu. Posestnik Hudovernik je zavarovan za 108.000 Din, vendar pa je škoda večja. Kako je ogenj nastal, še ni dognano, sumi se pa, da se je zopet pojavil zagonetni blejski požigalec.

Pravilnik k zakonu o pospeševanju živinoreje

Beograd, 20. januarja AA. V ministrstvu za kmetijstvo so dokončali načrt pravilnika za izvršitev zakona o pospeševanju živinoreje. Pravilnik je poslan kraljevskim banskim upravam v presojo, da ga bo moči čim prej razglasiti.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Brez sprememb. — **Situacija včerajšnjega dne:** V naših krajih prevladuje še vedno visoki pritisk. Spričo tega so temperature nizke, v zaledju pa je vreme megleno in oblačno. Pritisk je po vsej državi v splošnem narasel za 2 do 4 mm. Temperature so padle za 1 do 5 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Nobene bistvene spremembe sedanjega vzhodnega vremena.

Naši kraji in ljudje

Ivan Mohorič — pomočnik ministra za trgovino in industrijo

Beograd, 20. januarja M.

Za pomočnika ministra za trgovino in industrijo je postavljen narodni poslanec g. Ivan Mohorič, generalni tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

G. Mohorič je včeraj prevzel posle v ministrstvu. V vseh gospodarskih krogih je izzvalo to imenovanje veliko zadovoljstvo, saj je g. Mohorič priznan gospodarski strokovnjak, a baš v sedanji dobi nam je treba na odgovornih mestih ljudi globokega znanja in širokih pogledov.

Noči v gorah

Dr. Kugy pride v Ljubljano predavat

Ljubljana, 20. januarja.

Star naš znanec je dr. Julius Kugy. Sicer je že nekaj let minilo, odkar smo imeli zadnjikrat priliko slišati predavanje tega velikega alpinista-poeta, vendar se je njegovo ime medtem imenovalo neštetokrat v naši javnosti. Njegova knjiga »Aus dem Leben eines Bergsteigers«, ki je velik slavospev našim Julijskim Alpam in ki je tudi v največji meri opozorila nemške alpiniste na čare slovenske zemlje, še vedno

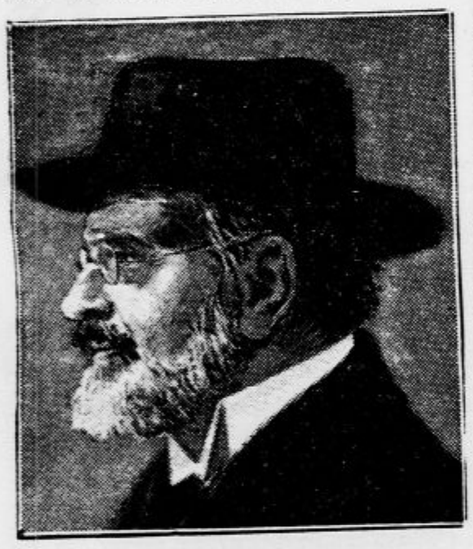

prevladuje kot najljubše štivo naših planinarskih krogov. Z najnovejšim delom »Arbeit — Musik — Berge — Ein Leben« se je zanimanje za dr. Kugyja le še povečalo. Razveseljiva je vest, da je Turistovski klub Skala pridobil tega odličnega pisatelja za predavanje, ki se bo vršilo v sredo 27. t. m. ob 20. v veliki dvorani hotela »Uniona« pod naslovom: »Noči v gorah« (Bivak).

Dr. Julius Kugy se je rodil 19. julija 1858 v Trstu. Oče, po rodu Korošec, lastnik velikega, dobro uspevajočega trgovskega podjetja, je omogočil svoji rodbini udobno, brezskrbno življenje. Sin Julij je že v otroških letih z največjo nežnostjo občudoval prelestno naravo. Iz ljubezni do nje je v srednji šoli posvetil velik del svojega študija botaniki. Na svojih pohodih po Krasu, ko je iskal novo cvetje za svojo zbirko, so mu uhajali pogledi na ponosni Nanos. Julijske Alpe z očakom Triglavom je prvič zagledal v mramorni belini s koroške strani in od takrat so ga z magično silo priklenile nase. Svojo nežno čutečo dušo je oplemenitil z romantiko velikega nemškega pesnika Rudolfa Baumbacha, ki je posvetil eno svojih največjih del naši domači gorski pravljici, Zlatorogu, ki čuva zaklade v Bogatinu. V družbi z Baumbachom, prijateljem Kugyjeve rodbine, je Julij prisluškoval visoki pesmi večno lepe narave.

Utise, ki jih je nabral v svojem, na doživetjih tako bogatem udejstvovanju, nam bo podal v sredo v predavanju, v katerem bo še prav posebno opisal pravljične noči, prebite v planinah. Bivakiranje, ki je pri nas dosedaj še zelo malo udomačeno, nudi alpinistu posebne užitke, zato bodo naši planinci gotovo posvetili poetičnemu predavanju dr. Julija Kugyja največjo pozornost.

Uspešno delovanje trboveljskega »Zvona«

Trbovlje, 20. januarja.

Najstarejše trboveljsko kulturno društvo, pevsko društvo »Zvon« je imelo v Sokolskem domu ob lepi udeležbi članstva že svoj 36. redni občni zbor. Člani so iz vseh slojev, ni pa menda pri nas nobenega društva, v katerem bi vladale med članstvom tako tovariške in tako iskrene prijateljske vezi. Pri tem ima velike zasluge od vseh članov visoko čislani dolgoletni pevovodja učitelj g. Oskar Moll, ki je društvu mnogo pripomogel tudi do odličnega mesta med slovenskimi pevskimi zbori.

Občni zbor je vodil predsednik g. Ivo Pleskovič, ki se je oddolžil spominu lani umrlih članov ter prebral pozdravno pismo nekdanjega društvenega predsednika inž. Vrbiča. Po poročilih funkcijonarjev je bil izvoljen odbor, kateremu predseduje zopet g. Pleskovič. Na občnem zboru je bil v glavnih obrisih izdelan tudi program za delo v prihodnjem letu, ko bo praznoval 25letnico svojega delovanja pevovodja gospod Moll. Ker deluje društvo v najlepši slogi, so mu veliki uspehi gotovi tudi v bodočnosti.

Na ljubljanskem trgu

Ljubljana, 20. januarja.

Ljubljanski trg je tudi pozimi dobro založen in so se cene res že znatno znižale. Na trgu kakor v mesnicah po mestu stane kilogram prvovrstne govedine 12, drugovrstne 10 Din, tertjevrstne po 6 do 8 Din. Teletina se prodaja od 10 do 12 Din, svinjina 10 do 16, koštrunovina stane 6 do 10 Din, jagnjetina 16 do 18 Din; meso kozličev, ki so pa sedaj prav redki, je po 20 Din. Veliko je tudi revnih slojev v Ljubljani, ki uživajo konjsko meso po 4 Din kg. Piščance dobiš na trgu po 15 do 28 Din, cena gosem se suče med 40 in 50 Din, domačim zajcem od 6 do 8 Din, večjim pa tudi do 15 Din. Cena divjemu zajcu je od 30 do 35 Din, kg srnjega mesa pa je po 10 do 20 Din. Rib je na trgu razmeroma vsak dan dovolj, vendar je izbira največja ob petkih, ko pripeljejo v mesto tudi sladkovodne ribe. Kg karpa stane 20 do 35 Din, linje so po 24 do 30 Din, ščuke po 35 do 40, postrvi 60, klini 15 do 20, sulci 40, mrene 10 do 15 in pečenke 10 do 12 Din.

Liter mleka stane v Ljubljani 2.50 do 3 Din. Zelo nizke so še cene sadju, zlasti jabolkom, ki jih dobiš kg od 2 Din dalje do 5. Cene oranžam so od 0.75 do 2 Din komad. Kilogram endivije stane 10 do 12 Din, motovilca 12, radiča 8 do 12, poznega zelja 2 Din, rdečega zelja 3 do 4, kislega zelja 2.50 do 3 Din, kg krompirja pa stane 1.25 do 1.50 Din.

SPD v Mariboru šteje 1011 članov

Maribor, 20. januarja.

Sinoči je imela podružnica SPD svoj 15. redni letni občni zbor pri Orlu. Planinci in prijatelji narave so napolnili veliko lovsko dvorano. Navzoči so bil predstavniki vsega mariborskega javnega življenja, med njimi sreski načelnik za desni breg Milan Mlakar, zastopnik JZSS prof. Šilc, zastopnik mestne občine in gostilničarske zadruge Andrej Oset, za ISSK Maribor Golubović in Roglič, za MSK Pirnat, za SK Maraton Aljančič, za zadrugo Pohorski dom pa Gorjup. Zborovanja se je udeležil tudi predsednik SPD dr. Pretnar iz Ljubljane, gimnazijski ravnatelj dr. Tominšek, urednik »Planinskega Vestnika« dr. Gržina in inž. Šlajmer kot predsednik zadruge »Ribniška koča«. Predsednik tujsko-prometne zveze dr. Rataj je zborovanje pismeno pozdravil.

Predsednik dr. Senjor je podal široko poročilo o zelo uspešnem delu podružnice. Za nas domačine kakor za tujce postaja Pohorje vedno bolj privlačno. Obisk pohorskih koč se je lani razvijal kljub vsem krizam. Poročilo o Mariborski koči je podal g. Pagon, o Ribniški koči g. Majer, o koči na Klopnem vrhu Soršak, o obisku koče Sv. Pankracija pa Novak.

Tajniško poročilo g. Gajška navaja, da je štela podružnica ob koncu poslovnega leta 1011 članov. Lani je na novo pristopilo 245 članov. Podružnično tajništvo je imelo vse leto polno dela, ki so ga funkcionarji komaj zmagovali. Blagajniško poročilo je podal dr. Šnuderl, nakar je predlagal član nadzorstvenega odbora inž. Šlajmer zaupnico vsemu odboru, kar so navzoči zborovalci sprejeli z velikim navdušenjem.

Burno pozdravljen je nagovoril zborovalce predsednik SPD dr. Pretnar, ki je pohvalil uspešno delo mariborske podružnice ter želel vodstvu še večjih uspehov. Sledili so referati posameznih odsekov. Za zimsko sportni odsek, ki šteje 205 članov, je referiral g. Gajšek, za propagandni odsek g. Zorzut, za markacijski odsek pa g. Škofič. Poročilo o Aljaževem klubu je podal njegov agilni predsednik prof. Jehart. V preteklem letu je bral Aljažev klub 55 planinskih maš. Zborovalce so z nagovori pozdravili še gimnazijski ravnatelj dr. Tominšek, prof. Šilc, Roglič, dr. Gržina in Gorjup, nakar je predsednik dr. Senjor zaključil lepo zborovanje.

Danes ob 4., ¼8 in 9¼ zvečer!

Velesenzacija! Govoreči velefilm!

Polkovnik Redl

Generalštabni polkovnik — izdajalec Avstrije! Vohunska afera, ki je vzbudila nepopisno senzacijo po vsem svetu!

THEODOR LOOS
LIL DAGOVER

Sprejem našega kralja v Parizu v najnovejšem Fox zvočnem tedniku

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Za lastno smrt je zažgal kozolec

Ljubljana, 20. januarja

Včeraj smo že poročali o požaru kozolca, ki je nastal v torek zvečer. Kozolec je stal pod Bokavcami blizu jeza Gradaščice ter je bil last posestnika Antona Dolinarja, po domače Kocjana iz Kozarij. V kozolcu je bilo stlačenega precej sena, zato je mahoma zagorel v silnem plamenu. Zaradi sija na nebu so bili takoj opozorjeni na požar gasilci na Dobrovi, Viču in v Kozarjah samih. Gasilci so plamen zadušili šele po daljšem trudu, seve pa je ostalo od kozolca le malo. Močno so bili zaprepaščeni gasilci, ko so lahko prišli prav do pogorišča in so našli med tramovjem obešenega neznanca. Imel je popolnoma obžgane noge in ko so ga gasilci preobrnili, je kos noge kar odpadel. Obraz je imel neznanec še dokaj ohranjen ter je bil dozdevno še precej mlad. Gasilci so že v teku noči obvestili o zadevi dobrovsko županstvo, včeraj zjutraj pa prijavili zadevo tudi sreskemu načelstvu v Ljubljani. Truplo neznanca so prepeljali v mrtvašnico na Dobrovi.

Orožniki so uvedli obširno preiskavo, vendar niso mogli dognati identitete neznanca in tudi ne, od kod bi bil. Ljudje so ga v torek podnevi videli hoditi po Dobrovi in tudi v Kozarjah. Prosil je od hiše do hiše in se jezil, ker mu ljudje niso hoteli naklanjati miloščine. Zvečer se je zatekel pod Dolinarjev kozolec in ga najbrže tudi sam zažgal, nakar se je obesil na tram. Orožniške poizvedbe se še nadaljujejo, vendar je komaj pričakovati, da bi kmalu dognali, kdo je bil samomorilec in požigalec.

Varujte Vašo kožo

s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrapava. Nadrgnite Vašo kožo večer vsak predenj, greste na počitek temeljito z Nivea-Creme. Tkanine postanejo s tem mladstno napete, koža pa močna in prožna. Veter in slabo vreme ji ne morejo več škod ti. Nadrgnite pa tudi podnevi, predenj odidete na prosto, lice in roke z Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapusti nikak sijaj, ter Vam nudi oni svži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam: Najvišji učinek ali ceneje.

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

N245

Kako se pravdamo v dravski banovini

Visoke številke iz statistike naših civilnih sodišč

Ljubljana, 20. januarja.

V območje višjega deželnega sodišča, ki obsega vso dravsko banovino, spadajo štiri zborna sodišča (deželno sodišče v Ljubljani ter okrožna sodišča v Novem mestu, Mariboru in Celju) in 39 sreskih sodišč. Po pravkar izgotovljenem sumarnem izkazu našega pravosodja izkazujejo zborna sodišča za lansko leto skupno 17.877 poslovnih številk, dočim jih je bilo predlanskim 20.178. Ta upadek je pripisovati dejstvu, da so z januarjem lani bile pri teh sodiščih obstoječe zemljiške knjige združene z onimi sreskih sodišč. Zborna sodišča izkazujejo za lani le 435 zemljiškoknjižnih vlog, ki se nanašajo na veleposestva, zabeležena v takozvanih deželnih deskah, dočim je bilo predlanskim 3898 takih vlog.

Pri zbornih sodiščih teko velike in hude pravde, včasih celo po več let. Tako traja pri ljubljanskem deželnem sodišču neka pravda zaradi gozda v Selški dolini že 10 let, pa še ni končana, a stroški znašajo že okoli 150.000 Din. Pri vseh štirih zbornih sodiščih je bilo lani 3452 velikih pravd (predlanskim 3083), kjer je šlo za zneske ali vrednost nad 6250 Din. Pravdali so se nekateri tudi za milijonske vrednosti. Mnogi akti so dobili velikanski obseg in tehtajo celo nad 20 kg. Po posameznih zbornih sodiščih se civilne pravde razdele: Ljubljana 1408 (1133), Maribor 1192 (1110), Celje 582 (544) in Nov mesto 270 (296).

Menične tožbe so odraz lanskih gospodarskih pretresljajev. Statistika za zadnja 3 leta navaja: l. 1929. so bile 1603 menične tožbe, l. 1930. 1406, lani pa že kar 1962! Menične tožbe so bile zlasti pogoste od septembra naprej. Na posamezna zborna sodišča odpadejo: Ljubljana 817 (predlanskim 578), Maribor 794 (594), Celje 256 (205) in Novo mesto 95 (60). Vseh eksekucij so zborna sodišča dovolila 17 (predlanskim 411).

Ogromno je bilo lani delo 39 *sreskih sodišč*, kjer se delo prav tako od leta do leta kopiči. Vsa izkazujejo skupno 217.196 poslovnih številk (predlanskim 196.136). Velikanski prirastek za 21.060! Skupno je bilo lani 30.511 civilnih pravd, predlanskim pa 24.813. Sporna vrednost je dosegala najvišji znesek 6250 Din. Bagatelnih tožb je bilo 1366 (1029). Raznih eksekucijskih predlogov je bilo vloženih 61.787, za 5884 več kakor l. 1930. Koliko je od teh bilo mobilijarnih in koliko realnih eksekucij, sumarni izkaz ne navaja, prav tako ne pove, koliko posestev je bilo na dražbi prodanih v dravski banovini. Zemljiškoknjižnih vlog, zadevajočih razne transakcije, zlasti vknjižbe posojil in kreditnih hipotek, je bilo lani pri vseh naših sreskih sodiščih 72.911, a predlanskim 65.990. Koliko milijonov je bilo v dravski banovini intabuliranih na razna posestva, žal ni mogoče dognati, ker ni pri rokah primernih podatkov. Gotovo pa intabulacije presegajo 500 milijonov Din.

Iz sumarnega izkaza višjega deželnega sodišča navajamo nekatere podatke le za 3 sreska sodišča. V Mariboru je bilo pri sreskem sodišču 7055 civilnih pravd (5873), bagatelk 253 (145), eksekucijskih predlogov 9002 (9738). Edino sodišče, kjer so eksekucije napram prejšnjim letom nazadovale. Celje zaznamuje 2101 civilno tožbo (1628), bagatelk 68 (60) in eksekucij 3796 (3516) ter Novo mesto 668 (482) civilnih tožb, 23 (20) bagatelnih in izvršb 1333 (1171).

Pri zobrnih in sreskih sodiščih je bilo lani skupaj 235.073 poslovnih številk. Če računamo, da bi vsak sodni akt tehtal najmanj četrt kilograma, dobimo, da bi vsi civilno sodni spisi dosegli težo kakih 58.768 kg. Ogromna masa papirja, za katerega transport bi bilo pač treba najmanj 6 tovornih vagonov. Koliko je vanjo zakopanega truda in tudi denarja! Koliko so n. pr. stranke izdale samo za koleke in takse in koliko so ljudje zapravdali! Znana je n. pr. pravda pri ljubljanskem okrajnem sodišču, v kateri je šlo za kravo, prodano na sejmu za 3380 Din. Stroški pravdanja pa so zrasli na 13.000 Din. Pravdo je izgubil prodajalec in krava je bila na dražbi prodana za celih 1110 Din. Za časa pravde jo je krmil drugi kmet skozi 264 dni, treba bo torej plačati še stroške za krmljenje!

Toliko danes o civilnopravdnih zadevah v dravski banovini. Prihodnjič nekaj statistike o naraščajoči kriminaliteti v naših krajih.

Smrt na cesti

Ljubljana, 20. januarja.

Po Kongresnem trgu je davi privozil starejši kolesar. Nenadoma je padel in obležal. Stražnik Zorec je pozval na pomoč reševalno postajo. Reševalci so spoznali v ponesrečencu 49 letnega ga. Franceta Šlambergerja, zidarja v kemični tovarni, stanujočega v Rožni dolini. Imel je samo majhno ranico na glavi. Komaj so ga naložili na voz in odpeljali, so reševalci ugotovili, da je Šlamberger mrtev. Zapeljali so ga pred Mestni dom, kamor so pozvali zdravnika dr. Misa, ki je ugotovil, da je smrt nastopila zaradi srčne kapi. Reševalna postaja je pozneje obvestila v nenadni smrti Šlambergerjevo soprogo in ostalo družinico. Pokojnika so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu. Šlamberger je bil zadnje čase hudo potrt, ker se je bal redukcije.

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesju, žolčnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, bleda barva obraza, izginejo po večkratni uporabi naravne **»Franz Josefove« grenčice**, s tem da jo izpijemo kozarec, predno ležemo spat. Specijalni zdravniki za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je **»Franz Josefovo«** vodo toplo priporočati kot v te namene služeče domače zdravilo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pogled v skupščinsko dvorano med čitanjem prestolnega govora

Nj. Vel. kralj čita prestolni govor. Na levi člani vlade.

Črno-bela reduta
6. febr *Kupujte samo nacionalno blago!* UNION

Domače vesti

• **Sotrudnikom »Jutrovega« feljtona.** Urednik našega feljtona, pisatelj Vladimir Levstik, je odpotoval za daljšo dobo v inozemstvo. Nadomešča ga B. Borko, ki sprejema sotrudnike samo med 11. in 12. uro v 2. nadstropju (direkcija »Jutra«). Pismene pošiljatve naj se do nadaljnjega ne naslavljajo na g. Levstika.

• **Odlikovanje priljubljenega narodnega svečenika.** Bivši, v slovenskih krogih brez razlike prepričanja priljubljeni župnik na Cetinju g. Ivo Kotnik, sedaj vodja nadškofijske pisarne v Baru, je imenovan za konzultorja konzistorijalnega svetovalca. Vztrajnemu nacijonalnemu delavcu ob naši južni meji Slovenci iz Črne gore iskreno čestitajo.

* **Premestitev v železniški službi.** Premeščeni so: uradnik VII. položajne skupine inž. Koudelka Rudolf iz Ljubljane za šefa kurilnice v Kranjevcu; uradniki VIII. položajne skupine: Iskič Ignacij iz Subotice v strojno odelenje direkcije v Ljubljani; Grafenauer Ciril iz Rakeka v Ljubljano gl. kol.; Škorjanec Friderik iz Celja v Ptuj; Rebolj Anton z Dovja—Mojstrane na Jesenice; v IX. položajni skupini: Glavač Janez z Vidma v Čakovec; Opetnik Anton iz Ruš v Ljutomer; Rostohar Rupert z Jesenic v Maribor gl. kol., Benet Janez iz Sotelske za šefa postaje Dovje—Mojstrana; Boltar Janko iz Dravograda—Meže v Podnart—Kropo; v X. položajni skupini: Strauss-Podsedenšek Ana iz Maribora v Ljubljano gl. kol. in Hartman Maksimilijan iz Ljutomera v Ruše; uradniški pripravnik Sušanj Oktavijan z Vidma v Celje; zvaničnik I. kategorije Kotnik Vinko iz Bistrice—Boh. jezero v komercijalno stanico Dovže za šefa postaje; zvaničnik II. kategorije Klobučar Jožef iz Zagreba k progovni sekciji Novo mesto.

ŠAHISTI!!!

Na splošno željo je uvrstila ilustrovana revija »ŽIVLJENJE IN SVET« med svoje stalne rubrike tudi

ŠAH,

ki ga priobčuje že pravkar izišla številka. Posamezna številka Din 2 po vseh trafikah.

• Službeni list dravske banovine objavlja v 5. številki: Ustavo srbske pravoslavne cerkve; zakon o organizaciji in kontroli izvoza živine in živalskih proizvodov; pravilnik o oglašanju zdravil in zdravilnih specijalitet; pojasnilo glede potrdil o plačanem davku; odločbo o pregledu sadnih rastlin ob uvozu; popravek k razglasu o 10% pribitku k avtobusnim vozovnicam; razglas o trajanju paše in žirenja v gozdih ter objavo o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932.

* **Enoletni tečaj za negovalke in vzgojiteljice otrok** v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani se prične zaradi predelave prostorov šele dne 1. marca namesto 1. februarja, kakor je bilo objavljeno. Rok za vlaganje prošenj je podaljšan do 10. februarja 1932.

• **Novi grobovi.** Na Poljanski cesti 45. v Ljubljani je v čestiti starosti 81 let umrla gospa Jera Štrukljeva, rojena Zor. Zapušča tri sinove ter več vnukov in pravnukov. Pogreb blage žene se bo vršil danes ob 16. izpred hiše žalosti k Sv. Križu. — V torek je bilo po pomoti navedeno, da jo v Cerkljah umrla ga. Helena Rožmančeva. Pravilno se ima glasiti: V Cerknici pri Rakeku je umrla 13. t. m. ga. Helena Rožančeva, soproga posest. Janeza Rožanca.

Ljubljenka filmske publike dražestna

Janet Gaynor

in njen partner

Charles Farrell

GOVORITA NEMŠKI v pretresljivem in prekrasnem filmu

Bič opojnosti

Ne zamudite prilike in oglejte si Vaša ljubljenca v prvem nemškem govorečem filmu!

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. zvečer.

Zvočni kino Ideal

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

20. januarja

Ljubljana 7, 78.7, —1.4, 80, SW4, 10, —, —; Maribor 7, 782.0, —2.0, 80, tiho, 10, —, —; Zagreb 7, 783.0, —1.0, 90, E2, 10, —, —; Beograd 7, 782.7, —2.0, 90, tiho, 10, —, —; Sarajevo 7, 781.5, —3.0, 70, ENE6, 10, —, —; Skoplje 7, 781.4, —2.0, 90, tiho, 10, —, —; Rab 7, 777.9, 4.0, 60, tiho, 0, —, —; Split 7, 775.9, 5.0, 60, NE6, 0, —, —; Kumbor 7, 774.6, 9.0, 90, tiho, 0, —, —.

Temperatura: Ljubljana —0.2, —1.9; Maribor 1.8, —3.0; Zagreb 2.0, —2.0; Beograd —0.3, —3.0; Sarajevo 1.0, —3.0; Skoplje 3.0, —3.0; Rab —, 3.5; Split 12.0, 4.2; Kumbor —, 7.3.

Bila je dobra žena in znana pod imenom Dovjakova mati daleč na okrog. — V mariborski bolnici sta umrla 62 letni delavec Jakob Turin in kovaški mojster Ivan Filipič, star 29 let. — V starosti 66 let je umrla na Pobrežju prevžitkarica Marija Kukovičeva. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Prekmurje ali Slovenska Krajina?** Ugleden prekmurski rojak nam piše: Službeno se naziva kos naše slovenske zemlje na levem bregu Mure, ki je bila osvobojena kot zadnji ostanek slovenske Panonije: **Prekmurje.** Ta naziv ni nov ampak ga najdemo v vseh knjigah in spisih, kjer se govori o »Ogrskih Slovencih«. Mirne duše lahko pustimo tudi v naprej ta naziv, ker je pravilen. Ali ni to čisto dober geografičen naziv za pokrajino slično kakor: Medmurje, Primorje, Zasavje? Zakaj bi tedaj iskali nov naziv in kovali imena, ki niso pristna in ne praktična v govorici. Rečemo n. pr. Prekmurec, prekmurski (a, o). Naj li rečemo Slovensko - Krajinec — Kranjec — Krajinčan? Najboljše in najbolj prav bo, da ostanemo pri svojem prvotnem imenu kot dobri Prekmurci, Slovenci in Jugosloveni.

PRIDE! BOMBE SMEHA!

FELIX BRESSART

Pisarniški ravnatelj

* **Raziskavanje podzemske jame pri Stranski vasi,** ki ima zelo lepe kapnike, je razodelo, da je jama že pred več kakor 100 leti služila za skrivališče ali pa za grobnico. Raziskovalci so zadnje dni našli v stranskih jamskih hodnikih še dobro ohranjen zid, za njim pa človeške kosti in mnogo pepela. Zadeva je vsekakor zanimiva, je pa velika pogreška, da zanimivo jamo raziskujejo nepoučeni ljudje.

• **Zagrebčani so lani konsumirali 155.000 hektolitrov alkoholnih pijač.** Trošarina je v Zagrebu kakor tudi v mnogih drugih mestih najvažnejši mestni redni dohodek. Letošnji proračun zagrebške občine pričakuje od trošarine okroglo 20 milijonov dinarjev dohodka. Ni ravno hvalevredno, a resnično je, da se v Zagrebu mnogo pije in da se popije mnogo več alkoholnih kakor brezalkoholnih pijač. V preteklem letu je Zagreb konsumiral okroglo 155.000 hektolitrov opojnih pijač, brezalkoholnih pa samo 10.500 hektolitrov. Potrošnja vina raste v Zagrebu od leta do leta, konsum piva pa se konstantno manjša.

• **Pušači v novomeškem srezu so lani** pridno pušili. Glavna zaloga tobaka v Novem mestu je prodala 15,911.712 komadov raznovrstnih cigaret, od katerih je bilo »Save« prodanih 9,606.000 komadov, »Zete« pa 5,590.000. Tobaka je bilo prodanega 7067 kg, največ dunavskega (4600 kg) in savskega 1360 kg). Cigar je bilo prodanih 545.900, med njimi prevladujejo mešane inozemske (154.000) in kratke domače (211.000). Ves ta tobak je vrgel čedno vsoto 4,011.517 Din.

Pri nerednem iztrebljanju

telesa vzemite edino neškodljivo naravno sredstvo 1905

Neda - sadne kocke

Dobijo se v vseh lekarnah in drogerijah.

• **Bogat ribolov.** Lepo vreme ob morju je povoljno vplivalo na ribolov. Na splitsko ribarnico je bilo v torek dopremljenih nad dvajset kvintalov rib raznih vrst. V prvi polovici t. m. je bilo v Splitu prodanih 170 kvintalov, eksportiralo pa se je 60 kvintalov rib.

• **Splitska občina znižuje najemnine.** Splitska občina, ki je po vojni, ko je nastalo pomanjkanje stanovanj, zgradila 123 stanovanj, je počenši z novim letom, znižala najemščino za 15 odstotkov.

• **V Dalmaciji cveto mandlji.** V Dalmaciji imajo že par tednov solnčno in toplo vreme, ki vpliva tudi na vegetacijo ob južnodalmatinski rivijeri. V raznih krajih so se razcveteli mandlji. Stari ljudje vidijo v tem znak, da bo proti koncu koledarske zime zavladal še občuten mraz.

• **Neznan utopljenec v Savinji.** Te dni so opazili v Savinji kraj vasi Jagoče blizu Laškega neznanega utopljenca. Vaščani so truplo potegnili na suho, nakar so javili zadevo oblastvu. Utopljenec je star okrog 40 do 50 let, že precej osivelih las ter je nosil tudi kratke brke. Oblečen je bil v modre cajgaste hlače, rjav sviter, tak zimski suknjič in je imel na sebi belo srajco. Kakor je ugotovil zdravnik, je moral ležati v vodi okrog 8 dni. Prebivalstvo meni, da je neznanec najbrže postal žrtev povodnji, ki je bila tamkaj 8. in 9. t. m. Neznanca so pokopali na tamošnjem pokopališču.

• **Zmrznjen na plošči ledu.** Novosadski ribiči so v torek zjutraj uzrli na veliki plošči ledu plavati po Dunavu moško truplo. Skušali so se približati plošči, vendar se jim to ni posrečilo. Šele pri Pretrovaradinu, kjer je Dunav znatno širši, so ribiči ledeno ploščo potegnili k obali. Neznanec je bil mrtev. Najbrže je nesrečnik padel v vodo in se skušal rešiti na ledeni plošči, na kateri je ponoči zmrznil.

• **Ne sme v gostilno.** Okrajno sodišče v Gornjem Gradu je Leopoldu Roscu, samskemu delavcu v Lučah, prepovedalo obisk krčem za dobo enega leta, to je do 1. januarja 1933.

• **Pobegnil z 1,300.000 Din.** Iz Beograda je te dni na zagoneten način izginil blagajnik Čedomir Milovanović. Tretji dan je njegova odsotnost postala sumljiva. Iskali so ga v stanovanju in drugod, a brez uspeha. Pri skontraciji blagajne se je pokazal primanjkljaj v znesku 1,300.000 Din. Bilo je jasno, da je Milovanović pobegnil z denarjem. Zaenkrat ni sledu o njem.

Ito — zobna pasta najboljša.

• **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Še ena počastitev spomina dr. Josefa Scheinerja.** V torek zvečer se je vršila seja tukajšnje Jugoslov. češkoslovaške lige. Pred prehodom na dnevni red je poslevodeči podpredsednik dr. Egon Staré, ki je namesto odsotnega predsednika nar. posl. R. Pustoslemška vodil sejo, posvetil nekoliko toplih, presrčnih besed spominu velikega sokolskega vodje pokojnega dr. Josefa Scheinerja. Proslavljal ga je ne samo kot največjega Tyrševega učenca, marveč tudi kot odločnega Slovana, ki je bil eden najbolj gorečih prvoboriteljev za slovansko vzajemnost in zlasti pred vojno pravi oče slovanskega dijaštva v Pragi. L. 1901. je dr. Scheiner ustanovil Slovanski klub, kateremu je stal na čelu vse do svetovne vojne. Ta klub je bil velikega pomena za slovansko dijaštvo v Pragi, posebno blagodejno pa so občutili njegov vpliv in njegovo pomoč jugoslovenski visokošolci. Klub je dajal vzpodbudo za slovanske prireditve v Pragi in v provinci, katerih so se vedno udeleževali tudi naši dijaki. Scheiner se je udeležil slovanskih kongresov v Petrogradu in Sofiji, med balkansko vojno pa je vodil podporno akcijo za srbsko vojaštvo. Navzoči odborniki so spomin tega velikega idealista počastili s tem, da so vstali in se s trikratnim »slava« poklonili manom nesmrtnega pokojnika.

u— **Svetosavska proslava 27. januarja.** Letošnja proslava bo gotovo presegala vse dosedanje svetosavske proslave v slovenski prestolnici in sodimo, da se bo dvignila tudi na višino ene najlepših proslav v državi. Dopoldne bo šolska proslava, zvečer pa svetosavska Beseda. Koncertni program je naslednji: I. Svetosavska himna, poje mešani zbor »Ljubljanskega zvona«, unisono s klavirjem. II. Z. Prelovec: Tako mi je dragi, poje ženski zbor »Ljubljanskega zvona« za klavirjem F. Ferjančič. Tone, solnce tone, poje mešani zbor »Ljubljanskega zvona« pod vodstvom g. Zorka Prelovca. III. A. Lajovic: Tkalec, S. Binički: Grivno in Da su meni oči tvoje, poje ga. Pavla Lovšetova. IV. P. Konjović: Balada in J. Gotovac: Pijem, poje g. Jože Gostič. V. S. Schott: Dežela lotusa. O. Nováček: Perpetum mobile, igra na violini g. Vinko Šušteršič. VI. P. Čajkovskij: Priznanje; srbske narodne: Tišina nema, Devojčica ruže brala, Kad se ugasne in Kolo, poje ga. Pavla Lovšetova. VII. R. Strauss: Cecilija, Tajni poziv, poje g. Jože Gostič. VIII. J. Pavčič: Adijo, pa zdrava ostani, E. Adamič: Pojdem na Hrvatsko, poje mešani zbor »Ljubljanskega zvona«. Vse točke spremlja s klavirjem g. Marijan Lipovšek. — Že sam spored bo v sredo 27. t. m. privabil na Tabor mnogobrojno občinstvo vseh stanov. Vabila se že razpošiljajo. V primeru, da kdo po pomoti ne prejme vabila, ga lahko reklamira v »Zvezni knjigarni«, nasproti glavne pošte (v Šelenburgovi ulici), kjer se dobe tudi vse vrste vstopnic od 22. t. m. dalje. Da ne bo velikega navala na blagajno na dan proslave, naj si blagovolijo občinstvo vstopnice pravočasno nabaviti. Dopoldanska šolska proslava je prosta vstopnine.

PRIDE! BOMBE SMEHA!

FELIX BRESSART

Pisarniški ravnatelj

u— **Komorni koncert skladb 18. stoletja.** Jutri ob 20. priredi Ljubljanski komorni trio (gg. Jeraj Karol, Müller Gustav, Svetel Heribert) z g. Koroščem Slavkom in g. Šušteršičem Vinkom, članom orkestra Narodnega gledališča, v okviru »Slogindih« komornih koncertov, večer stare komorne glasbe. Na sporedu so tri komorna tria čeških skladateljev predklasikov: Jožef Myslivček (1737—1781) trio za flauto, gosli in čelo s klavirjem, Anton Jiranek (1712—1761), trio za dvoje gosli in čelo s klavirjem in Janez Stamitz (1717—1757) trio za dvoje gosli in čelo s klavirjem. V vseh treh skladbah zastopa klavir stari cembalo. Sledi Mozartov klavirski kvartet v g molu, kot reprezentant dobe, ki je sledila epohi prvih treh skladateljevč. Ljubitelji intimne glasbe naj večera ne zamude. Koncert bo pri običajnih nizkih cenah v veliki dvorani kina Ljubljanski dvor.

u— **Nova zdravnika.** Dr. Ivan Peršič in dr. Vladimir Orel, oba zdravnika v Ljubljani, sta bila 18. t. m. vpisana v imenik zdravniške zbornice.

Pride! *Ramon Novarro* kot

SEVILJSKI PEVEC

Pride! Pride!

u— **Zveza ruskih akademikov** priredi v soboto 23. t. m. v Kazini svoj tradicionalni Tatjanin večer, ki je s svojim dobičkom namenjen dobrodelnim ustanovam zveze. Prireditev bo pod pokroviteljstvom ge. Franje Tavčarjeve in častnega komiteja, ki se bo letos polnoštevilno zbral, da bi s svojim sodelovanjem omogočil nadaljevanje studij najbolj revnim dijakom Zveze, saj so ti zaradi splošne krize še v bolj hudem položaju kakor prejšnja leta. Odbor upa, da se bo občinstvo odzvalo vabilu in prošnji z obilnim posetom. Po koncertu, ki bo predvajal dela najboljših ruskih skladateljev, bo ples. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

u— **Pri javni produkciji gojencev drž. konservatorija** se bosta prvič javno izvajala II. in III. stavek godalnega kvarteta, ki ga je napisal slovenski skladatelj Stanko Premrl. Poleg tega se bode izvajala tudi Mozartova simfonija v d-duru za celotni orkester, pri katerem sodeluje 32 konservatoristov in 5 članov opernega orkestra I. in II. stavek dirigira Lipovšek Marijan, III. in IV. stavek pa Müller Gustav, ba gojenca dirigentske šole prof. Škerjanca na drž. konservatoriju. Vstopnice po 4 Din, se bodo dobivale v predprodaji v Matični knjigarni. Istotam se dobi tudi program.

u— **Na svetosavski proslavi univerze** 27. t. m. bo pel akademski pevski zbor Jenkovo »Molitev«, sledilo bo slavnostno predavanje rektorja dr. Alfreda Šerka »Človek kot psihofizično bitje«, nakar bodo proglašene nagrajene teme in imena tekmovalcev, ki jim bo podeljena svetosavska nagrada N. Vjel. kralja. Slavnost bo zaključil pevski zbor z državno himno.

u— **O planinskem plesu.** Prejeli smo: Vsako leto priredi SPD svoj ples. Letošnja prireditev se je nameravala zaradi krize opustiti. Po temeljitem preudarku pa se je SPD odločilo, da vseeno priredi planinski večer. O kulturnem delu ki ga vrši SPD, na tem mestu ne bomo razpravljali. Tako velika organizacija kakor je SPD potrebuje zaslombe v občinstvu. Dohodki so se pa v zadnjih letih občutno skrčili. Če noče, da pride v še večje stiske, si mora SPD pač iskati sredstva tam, kjer jih je prejšnja leta dobilo. Vsako leto izda za vzdrževanje in popravo koč velike vsote. Letos pa bo še moralo seči po izredrih izdatkih, ker bo treba nekatere postojanke temeljito popraviti, če noče, da nekatera poslopja uniči zob časa. Iz teh razlogov se je prireditveni odbor navzlic vsem pomislekom odločil, da obnovi svojo tradicionalno prireditev. Planinski ples je med narodom zelo priljubljen in je vedno dobro obiskan. Presežek, ki ga bo dobilo SPD od svoje prireditve, se bo porabil za popravo planinskih postojank in za reševalni fond. Letos se bo vršil planinski ples 1. februarja ob 20. v vseh prostorih Sokolskega doma na Taboru. Prirediteji so prepričani, da bodo prišli na to planinsko prireditev vsi tisti, ki so jim planine pri srcu in ki znajo ceniti delo Slovenskega planinskega društva.

u— **Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani** vabi vse svoje ljubljanske člane, da se udeleže danes zvečer ob pol 9. zanimivega predavanja ljubljanskega župana g. dr. Dinka Puca o temi »Občina in gospodarska kriza«. Predavanje bo v restavraciji Zvezda.

u— **Faksimile rokopisa »Gorskega Venca« od Vladike Rada Petra Petrovića — Njegoša,** ki ga je litografsko natisnila po naročilu Nj. Vel. kralja univerzitetna tiskarna J. Blasnika nasl. v Ljubljani, vezala pa knjigoveznica J. Bonač, je razstavljen v izložbenem oknu knjigarne L. Schwentner.

u— **Prirodoznanstvena sekcija Muzejskega društva** bo imela v petek 22. t. m. svoje četrto redno predavanje. Predaval bo g. dr. E. Pajnič o značaju naše obmorske flore. Predavanje bo v predavalnici mineraloškegla instituta na univerzi ob 18. uri. Člani in prijatelji društva ter sploh vsi, ki se zanimate za našo domačo floro, najvljudneje vabljeni. Vstop prost.

u— **Občina in gospodarska kriza je predmet** javnega predavanja, ki bo v restavracijskih prostorih »Zvezde« ob pol 9. zvečer. O tem perečem problemu izpregovori na družabnem večeru društva »Merkur« župan ljubljanski g. dr. Dinko Puc. Predavanje zahteva posebno pozornost tako po osebnosti odličnega predavatelja kakor po aktualnosti predmeta. Vstop je brezplačen. Gostje so dobrodošli.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

Velenapeta drama iz luškega življenja New Yorka

Žigosani

George Bancroft — Olga Baklanova

Premiera! Ob 4., pol 8. in 9. zvečer.

Cene 4 in 6 Din.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice se najiskreneje zahvaljuje** vsem številnim društvom, kulturnim organizacijam, prijateljem in pevskim tovarišem v domovini in inozemstvu za poslane čestitke ter dokaze izredne in ljubeznjive pozornosti, ki jih je bil deležen ob 40 letnici svojega obstoja.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi ob pol 20 vaja moškega zbora.

u— **Obrtniško društvo v Ljubljani** vabi vse svoje člane, da se udeleže predavanja, ki ga priredi danes zvečer ob pol 9. v restavraciji Zvezda« Trgovsko društvo »Merkur«. Predaval bo ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc o zanimivem predmetu »Občina in gospodarska kriza«. Vstop je brezplačen.

u— **Društvo »Soča« opozarja, da to soboto** odpade predavanje zaradi druge prireditve. Drugo soboto 30. t. m. pa počasti »Soča 50-letnico smrti velikega istrskega preporoditelja škofa Jurija Dobrile.

u— **Esperantski tečaj** se bo otvoril jutri ob 19.30 v šentjakobski šoli. Trajal bo 3 mesece in se bo vršil dvakrat na teden. Učnina mesečno 20 Din, za dijake 10 Din.

u— **Drevi ne bo predavanja v tečaju »Ženskega Pokreta«,** ker je predavatelj obolel. Pač pa bo ob 17. seja, katere naj se udeleže vse odbornice, ker so važne zadeve na dnevnem redu.

u— **Francoski institut opozarja** na zanimivo predavanje v francoskem jeziku, ki bo v torek 26. t. m. ob 21. v društvenih prostorih v Narodnem domu. G. profesor R. Warnier bo govoril o Chateaubriandu. Vabljeni.

u— **Občni zbor pevskega društva »Krakovo—Trnovo«** bo v soboto 23. t. m. ob 20. v salonu gostilne Ivana Oblaka (pri Sokliču) v Trnovem.

u— **Sadjarska podružnica na Viču** priredi drevi v risalnici v šoli svoje običajno sadjarsko predavanje. Vsi člani in društveni prijatelji najvljudneje vabljeni.

u— **Zalotil jih je.** Lovski čuvaj Josip Peterca je včeraj dopoldne zalotil v Mestnem logu tri, s flobertovko oborožene mladeniče Dečki, ki so doma z Glinc, so streljali v Mestnem logu ptice, prežali pa tudi na drugo divjad. Pred Peterco so pobegnili, vendar se mu je posrečilo enega izmed njih prijeti in je ta priznal, da so večkrat zahajali v Mestni log, kjer so streljali in preganjali divjačino. Starši fantov bodo imeli sitnosti pri oblastvu.

u— **Ranjen v pretepu.** Delavec Ivan Robida in zidarski polir Pavel Tepina sta se sporekla v vinotoču v Aškerčevi ulici. Robida se je hotel umakniti iz lokala, a je Tepina hitel za njim na ulico in mu zadal na glavi s topim predmetom veliko rano. Robido so morali prepeljati v bolnico, dočim je napadalca aretiral stražnik. Zadeva pride pred sodišče.

u— **Jadranova plesna vaja** bo drevi ob 20. v Trgovskem domu. Prosimo Vas, da pridete točno. Igra Odeon-jazz.

u— **Sokol II.** priredi na pustni torek 9. februaraj svojo običajno pustno prireditev v Kazini pod naslovom »Pustni ples«. Prireditev je zelo potrebna prvič, ker je odbor sklenil podpreti »Pomožno akcijo« s tem, da ji je določil del čistega dobička, drugič pa je tudi društvo samo potrebno sredstev za vršitev svoje naloge. Zaradi razmer, ki vladajo, pa smo odpovedali nameravano prireditev 9. t. m. »Valčkov večer«. Zato pa bodi dolžnost vsakega posameznika, da poseti »Pustni ples« in s tem podpre dobrodelno akcijo v pomoč stradajočim.

u— **Jutri plesna vaja trgovskih name**ščencev v Unionu.

Iz Maribora

a— **Zveza kulturnih društev v Mariboru** obvešča že prijavljene udeležence tečaja o lutkovnem gledališču in predavatelje, da se tečaj iz tehniških razlogov ne more vršiti 23. in 24. t. m. Tečaj o lutkovnem gledališču je preložen na poznejši čas.

a— **Smuški odsek Sokola Maribor matica** sporoča vsem bratskim društvom, da se bo vršila župna smuška tekma za vse oddelke 31. t. m. pri Ribniški koči. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma stori! Prijave sprejema župa v Mariboru. Natančnejši program bomo objavili. Tajnik.

a— **Ljudska univerza.** V nedeljo 24. t. m. ob pol 10. dopoldne bo v veliki kazinski dvorani svečana koncertna matineja v proslavo 10-letnice obstoja Ljudske univerze. Prelat g. dr. Kovačič bo govoril o pomenu njenega desetletnega dela. Pri koncertu sodelujejo naši odlični koncertni pevci: ga. Škvarčeva, gdč. Vedralova, g. Neralič in g. Živko. Vodstvo koncerta je v rokah g. prof. Mirka, na glasovirju spremlja gdč. Minka Zacherlova. Zastopane so kompozicije skladateljev: Pavčiča, Lajovica, Adamiča, Savina, Kogoja, Mirka, Prelovca, Škerjanca, Premrla in Kreka. Vstopnine ni.

a— **Za naše ribiče.** Izpod peresa g. Ervina Petralia iz Dresdena je v lovskem listu »Waidmannsheil« od 15. t. m. izšel obširnejši strokovni članek glede desolatnih razmer ribarstva v bivši mariborski oblasti. Iz teh inozemskih stvarnih podatkov se vidi, kako nujno je potrebno, da dobimo čimprej enoten in razvoju ribarstva primeren ribarski zakon.

a— **Šahovski turnir Gradčanov in Mariborčanov.** V nedeljo 31. t. m. se bo v Mariboru odigral turnir med tukajšnjim šahovskim klubom in šahovsko sekcijo graškega Hakoah. Vsak klub bo poslal v boj 6 svojih najboljših igralcev.

a— **Sokolsko društvo Maribor matica** bo imelo 25. t. m. v društveni sobi v Narodnem domu članski sestanek na katerem bo razgovor o občnem zboru.

a— **Nenadna smrt.** Včeraj popoldne je v Maistrovi ulici št. 3 zadela kap Matijo Krivca, ki je prinesel neki stranki premog. Bil je na mestu mrtev ter so ga prepeljali v mrtvašnico.

Iz Celja

e— **Zadnja pot br. Make Detička.** Ob ogromni udeležbi prebivalstva smo v torek popoldne spremili nepozabnega br. Mako Detička iz Zavodne na okoliško pokopališče. Pred hišo žalosti je zapela »Oljka« žalostinko »Vigred«, nakar se je razvil dolg žalni sprevod. Za častno četo vojakov so korakali Sokoli v krojih z društvenim praporom, celjski lovci v lovskih oblekah s puškami, ob vozu s krsto je šla častna straža podčastnikov in lovcev, za žalujočo rodbino pa so se zvrstili uradniki, ravnateljstvo in upravni svet Celjske posojilnice, rezervni častniki, zastopniki oficirskega zbora, koroški sokolski legijonarji in število ostalo občinstvo. Ob odprtem grobu je po obredih zapela »Oljka« Bervarjevo nagrobnico »Zbogom, oj prijatelj mili«; vojaštvo je oddalo salvo. V imenu upravnega sveta Celjske posojilnice se je poslovil od pokojnika kot vestnega, marljivega in vesposobnega uradnika g. dr. Juro Hrašovec, v imenu rezervnih častnikov g. dr. Leopold Vičar, v imenu Sokola društveni prosvetar br. Franjo Roš, v imenu celjskih sokolskih koroških legijonarjev od svojega takratnega poveljnika dr. Ervin Mejak, v imenu lovskih tovarišev profesor Fran Mravljak. Ob turobnih zvokih lovskega roga so oddali še lovci v zadnji pozdrav po dva strela. Veličastni pogreb je pač pokazal pokojnikovo veliko priljubljenost med vsem celjskim prebivalstvom. Ohranili bomo dragega Mako v neizbrisnem, dragem spominu!

e— **Januar v znamenju občnih zborov.** Drevi ob 20. bo v magistratni posvetovalnici občni zbor Rdečega križa, v sredo 27. t. m. ob 20. v klubovem lokalu v hotelu »Evropi« Celjskega šahovskega kluba, v soboto 30. t. m. ob 20. v Gasilskem domu 61. zbor Gasilnega in reševalnega društva, v petek 29. t. m. ob 14. v hotelu »Pošta« občni zbor Obrtne zadruge gostilničarjev in kavarnarjev in v nedeljo 7. februarja ob 16. v Narodnem domu celjske podružnice narodnih železničarjev. Pododbor Kluba koroških Slovencev bo imel svoj sestanek v soboto 23. t. m. ob 20. v restavraciji hotela »Evrope«. Razpravljale se bodo tekoče zadeve in o gostovanju pevcev iz Koroške v naših krajih.

e— **K včerajšnji notici o reprizi »Marišec«,** ki jo bodo uprizorili člani celjskega Dramatskega društva, pripominjamo, da se bo predstava vršila šele na Svečnico 2. februarja in ne že v nedeljo 24. t. m. Na to opozarjamo v prvi vrsti prebivalstvo iz okolice.

e— **Predavanja.** Jutri ob 18. bo v mali dvorani Narodnega doma predaval g. Marc Vey, lektor ljubljanske univerze, o Julesu Romaineu. Vstop je vsakomur prost. — V okviru ljudskega vseučilišča bo v ponedeljek ob 20. predaval v risalnici meščanske šole znani pedagoški pisatelj prof. g. Šilih iz Maribora o vzgoji otrok. Opozarjamo vse, ki se zanimajo za sodobna vzgojna vprašanja.

e— **Predvajanje filma o Slovaški.** Danes ob pol 7. se predvaja v mestnem kinu potopisni film Visoka Tatra. Igre slovaške mladine in Podkarpatska Rusija. Film je dal na razpolago češkoslovaški konzulat v Ljubljani in je mojstrsko izvršen. Cene za mladino znižane.

e— **Vsa društva se naprošajo,** da vpoštevajo soboto 6 februarja, ko se bo vršila v priredbi pravoslavne občine v gornjih prostorih Narodnega doma tradicijonalna

Razpis.

Sokolsko društvo Konjice razpisuje nagrado 2000 Din. To prejme, kdor navede dejstva, na podlagi katerih se ugotove atentatorji na društvenega starešino dr. Mejaka Ervina. 1969

»Svetosavska proslava«, ki se je bo udeležilo celjsko ženstvo v najpestrejših slovanskih narodnih nošah.

e— **Jutri zvečer** ob pol 21. bo v Mestnem kinu prva predstava filma »V kraljestvu Zlatoroga«. Otvoritveno predavanje bo imel prof. Janko Ravnik iz Ljubljane, spremljal pa bo film tudi orkester. Pričakuje se velika udeležba prebivalstva iz mesta in najširše celjske okolice.

c— **Celjski damski frizerji** so osnovali svoj klub. Pravila so že vložena in bodo v kratkem potrjena, nakar se bo konstituiral klubov odbor. Za ustanovitev kluba so se vršala dolgotrajna posvetovanja in često tudi hude borbe. Klub bo nudil tako mojstrom, kakoro tudi naraščaju teoretičen in praktičen pouk v vseh novostih frizerske stroke. Vsak ne more posečati mednarodnih frizerskih tečajev, kjer se vedno snujejo razne novosti. To oviro bo odstranil klub, ki bo nudil omenjenim potrebno znanje v vseh podrobnostih najmodernejših damskih frizur. Žal, da ni bilo mogoče doseči med vsemi celjskimi frizerskimi mojstri enotnega, solidarnega nastopa pri ustanovitvi kluba, kar pa se bo gotovo še popravilo.

c— **Nesreča v rudniku.** Predvčerajšnjim se je pripetila v državnem premogovniku v Zabukovci 38 letnemu rudarju Karlu Golavšku huda nesreča. Po krivdi tovariša je zašel med steno in dvigalo, ki mu je zmečkalo desno nogo. Golavška so prepeljali v celjsko bolnico.

Iz Kranja

r— **Sokolska skupščina.** Vse člane in prijatelje sokolstva opozarjamo, da bo drevi ob 20. v telovadnici redna letna skupščina.

r— **JC liga v Kranju** bo nadaljevala svoj občni zbor drevi ob 20. v Narodnem domu. Vabljeni vsi prijatelji.

Iz Kamnika

ka— **Izpremembe v vodstvu gasilnega društva.** Novi odbor je sestavljen takole: načelnik g. Ernest Škof, poveljnik g. Franc Fajdiga, podnačelnik g. Leopold Lampič, tajnik g. Lado Gogala, blagajnik g. Jakob Malovrh, odborniki: gg. Anton Cerer, Mihael Kladnik, Jože Rozman, Anton Kregar, Albin Justin in Matevž Završnik.

Iz Hrastnika

h— **Mladeniči**, rojeni l. 1914, se morajo prijaviti do 31. t. m. zaradi vojaščine v vojaškem oddelku občinske pisarne v Trbovljah in ne v Hrastniku.

h— **Lastnike psov** opozarjamo, da pride že te dni konjederec po pse, ki niso prijavljeni pri občini. Kdor noče imeti neprilik, lahko še sedaj dobi znamke in sicer za luksuzne pse po 105, za lovske po 55, za pse čuvaje pa po 5 Din.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20.

Četrtek, 21.: Arsene Lupin. C.
Petek, 22.: Zaprto.
Sobota, 23.: Vzrok. A.
Nedelja, 24. ob 15.: Jurček. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20: Revna ko cerkvena miš. Izven. Znižane cene.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.

Četrtek, 21.: Židinja. D.
Petek, 22.: Zaprto.
Sobota, 23.: Viktorija in njen huzar. B.
Nedelja, 24. ob 15.: Prodana nevesta. Gostuje gosp. Josip Križaj. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Vijolica z Montmartra. Gostuje gdč. Erika Druzovič iz Zagreba. Izven. Znižane cene.

*

Ljubljanska drama. Danes bo v običajni zasedbi detektivska komedija »Arsene Lupine« za red C. — V soboto se uprizori prvič v letošnji sezoni štiridejanska drama »Vzrok«, ki jo je napisal Leonhard Frank. V glavnih ulogah: ga. Šaričeva, ga. Marija Vera, ga. Medvedova ter gg. Kralj, Lipah, Skrbinšek, Debevec, Cesar, dalje Sancin, Potokar, Bratina, Jerman in Murgelj. Prva letošnja repriza bo za red A.

Ljubljanska opera. Danes se poje ponovno na našem odru velika Halewyjeva opera »Židinja« pod taktirko dr. Švare in v režiji ravnatelja Poliča. Zasedba glavnih ulog: Židinja Reha — ga. Gjungjenac - Gavellova, Žid Eleazar — g. Ivić, princesa Evdora — ga. Ribičeva, knez Leopold — g. Banovec, kardinal — g. Rumpel, sodnik — g. Janko. Manjši ulogi imata še gg. Magolič in Perko. Opera ima velike pevske in plesne ansamble. Predstava bo za red D. Naša opera vrši intenzivne predpriprave za uprizoritev velike in težke operete »Trije mušketirji«. Režija je Kreftova. V posameznih glavnih ulogah bodo nastopili: ga. Gjungjenac - Gavellova, ga. Poličeva, ga. Španova, gdč. Ramšakova, dalje gdč. Moharjeva in Smerkoljeva ter gg. Peček, Gostič in Zupan, ki predstavljajo tri mušketirje, g. Ivelja, Mohorič, Magolič in Simončič. Opereta »Trije mušketirji« beleži na vseh odrih, kjer je bila izvajana, največji uspeh in je repertoarni komad prvega reda. Premijera bo v četrtek 28. t. m. — Abonente reda D in B vljudno opozarjamo na popravek vrstnega reda abonmana za sobotno operetno predstavo »Viktorija in njen huzar«, ki se uprizori za red B in ne za D, kakor je bilo včeraj objavljeno.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER
Začetek ob 20.15.

Sobota, 23.: Zadeva Kaiser.
Nedelja, 24.: Zadeva Kaiser.

★

Sentjakobski gledališki oder ponavlja v soboto in nedeljo izvrstno veseloigro »Zadeva Kaiser«, ki je tako navdušila poseltuke, da sta bili obe dosedanji predstavi popolnoma razprodani. Dejanje je izredno razgibano ter vsebuje tako imenitno komiko, da mora zadovoljiti slehernega gledalca. — Vstopnice se dobe pri g. Milošu Karničniku na Starem trgu.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Četrtek, 21.: Škorpijon. B.
Petek, 22.: Zaprto.
Sobota, 23.: Lutka. D.
Nedelja, 24. ob 15.: Slaba vest. Znižane cene. — Ob 20.: Ptičar. Znižane cene.

★

Mariborsko gledališče. Danes se ponovi Kulundžićeva zanimiva groteska »Škorpijon«. — Andranova melodijozna opereta »Lutka«, pri kateri se občinstvo izborno zabava, pa se uprizori v soboto 23. t. m. za red D. — Gledališki abonenje se naprošajo, da blagovolijo čim prej poravnati januarski obrok abonmana, kar velja tudi za morebitne zaostanke.

h— **Kino Narodni dom** bo predvajal v soboto in nedeljo film »Zakon Konga«. V nedeljo popoldne bo prva kinematografska predstava ob 14., ker se ob pol 17 ponovi igra »Trije vaški svetniki« na željo onih, ki so že dvakrat ostali brez vstopnic.

Iz Novega mesta

n— **Za naše smučarje.** Ker ima Dolenjska, zlasti še novomeška okolica pozimi prav lepe terene, priporočamo smučarjem, ki jih je tudi pri nas že lepo število, posebno sedaj, ko je smuka zelo ugodna teren pod Hmeljnikom, Brezovico in Dobravo.

n— **Delo se je odprlo.** Veliko lesno industrijsko podjetje v Rogu je pričelo zopet redno obratovati. Zaposlenih je bilo do sedaj nekaj desetin delavcev, zadnjo nedeljo pa se je pripeljalo v mesto iz Hrvatskega Zagorja z dvema avtomobiloma okrog 80 novih delavcev.

n— **Sokolsko društvo v Šmihelu** je imelo v nedeljo žalno sejo za starosto dr. Scheinerjem, obenem pa je počastilo spomin vnetega sokolskega delavca, prerano umrlega br. prof Jožeta Kovača. Društvo je sklepalo o proslavi 100 letnice br. Tyrša in o upostavitvi lutkovnega gledališča.

Iz Ptuja

j— **Nezgodi.** Prigl Franc, viničar iz Preslave, je popravljal doma žično ograjo, pri tem pa se je zabodel v prst, da je dobil zastrupljenje krvi in je moral v ptujsko bolnico. — V ptujsko bolnico so pripeljali z reševalnim avtom s hudo poškodbo na glavi Franca Zupanca, posestniškega sina iz Ptujske gore. Mladeniča so poškodovale krave.

j— **Iz sodne dvorane.** Zaradi tepeže so se pred sodiščem zagovarjali Petrovič Jožef, posestniški sin iz Medribnika, Žula Anton, posestniški sin, in Car Ivan, viničarjev sin, oba iz Malega Paradiža. Obsojen je bil Petrovič Jožef na tri mesece, Žulan in Car pa vsak na dva meseca zapora in v plačilo stroškov.

j— **Tatvine kolesa se množe.** Horvat Jakob, mizarski mojster na Srbskem trgu je pustil kolo na dvorišču pred delavnico. Ko je hotel zvečer domov, ni kolesa več našel. Kolo je znamke »Ergo« št. 533970.

j— **Tatvina pri belem dnevu.** Kokolovi Mariji, šivilji, je bila ukradena iz sobe z nočne omarice ura z verižico. Policija je tatu na sledu.

j— **Policija je aretirala** nekega Bachaka Franca, brezposelnega delavca, rojenega v Ljubljani in pristojnega v ČSR, ki se je po mestu potikal. Na policiji so ugotovili, da je Bachak zasledovan po policijskem dnevniku, ker mora odsedeti neko kazen.

Iz Trbovelj

t— **S fotografsko kamero v Julijske Alpe.** To krasno predavanje s skioptičnimi slikami iz naših planin bo tudi pri nas pod okriljem foto-odseka SPD priredil znani fotoamater-prvak g. Cveto Švigelj iz Ljubljane, ki je bil že odlikovan v Münchenu in katerega slike prinašajo že inozemski listi in revije. Obeta se nam torej prvovrsten užitek. Predavanje bo danes ob 18.30 v Sokolskem domu. K predavanju so vabljeni tudi Hrastničani in ostali sosedje.

t— **Smučarji.** V naših gorah je še ravno dosti snega za smučanje. V nedeljo je bilo opaziti mnogo smučarjev na Mrzlici in Sv. Planini od blizu in daleč, celo iz Zagreba. Sedaj se šele prav kaže, kako velike važnosti je za naše kraje lepa koča na Mrzlici, ki jo je postavila naša podružnica SPD in ki je tudi izborno oskrbovana. G. Dominik Ranzinger je prinesel v našo podružnico šopek trobentic, ki jih je natrgal v Bukovi gori.

GOSPODARSTVO

Naš denarni trg prehaja v normalne razmere

Po težkočah, ki so nastopile ob koncu septembra pret. leta, se razmere na našem denarnem trgu v zadnjem času vidno zboljšujejo. To nam zlasti potrjuje gibanje žirovnih vlog pri Narodni banki, ki predstavljajo takoj razpoložljiva in brezobrestno naložena sredstva naših denarnih zavodov. Privatne žirovne vloge so pri Narodni banki 15. t. m. dosegle že višino 567 milijonov Din. Ce upoštevamo, da so te vloge v prvi polovici oktobra padle na 214 milijonov Din, tedaj je jasno razviden velik napredek v teku zadnjih treh mesecev. **Od srede oktobra so se pri Narodni banki naložena razpoložljiva sredstva denarnih zavodov povečala za preko 350 milijonov Din.** Enak razvoj opažamo tudi pri Poštni hranilnici, kjer so brezobrestne čekovne vloge od konca oktobra do konca decembra narasle za 100 na 800 milijonov Din in so dosegle zopet povsem normalno stanje. Gibanje žirovnih vlog pri Narodni banki in čekovnih vlog pri Poštni hranilnici, ki predstavljajo glavni del razpoložljivih sredstev našega gospodarstva, je razvidno iz naslednje primerjave (v milijonih Din):

	žir. vloge pri N. B.	ček. vloge pri P. H.	skupaj
31. decembra 1929	1250	914	2164
31. decembra 1930	667	979	1646
31. julija 1931	538	816	1354
31. avgusta 1931	353	807	1160
30. septembra 1931	287	703	990
15. oktobra 1931	214	ca 700	914
31. oktobra 1931	274	701	975
30. novembra 1931	344	768	1112
31. decembra 1931	326	800	1126
15. januarja 1932	567	ca 800	1367

Kakor je iz gornje primerjave razvidno, so žirovne vloge pri Narodni banki sredi tekočega meseca že prekoračile stanje, ki je bilo zabeleženo ob koncu julija preteklega leta in so le za 100 milijonov Din manjše nego ob koncu decembra 1930. **Skupaj so pri Narodni banki in pri Poštni hranilnici naložena razpoložljiva sredstva gospodarstva od srede oktobra preteklega leta do srede januarja t. l. narasla od 914 na 1367 milijonov Din, torej za okrog 450 milijonov.**

Kar nam povedo gornje številke, nam potrjuje tudi razvoj razmer pri naših denarnih zavodih. Likvidnost ljubljanskih bank in hranilnic se je v zadnjih tednih izredno pobolšala. Mnogi zavodi imajo na razpolago že prav znatna likvidna denarna sredstva, ki gredo v desetine milijonov. Nekateri zavodi so tudi znova pričeli dajati višje kredite, zlasti menične. Če pa se še vedno opaža rezerviranost pri kreditiranju, je temu na eni strani vzrok skrb za čim večjo likvidnost, na drugi strani pa bojazen, da ne bi Narodna banka, kakor se je to zgodilo lani 8. avgusta, nenadoma restringirala dane kredite. Ta negotovost glede kreditne politike Narodne banke znalno ovira denarne zavode pri njihovi politiki kreditiranja gospodarstva in bi bilo v interesu omiljenja gospodarske depresije nujno želeti, da bi Narodna banka dala denarnim zavodom zagotovilo, da se ne bodo ponovili ukrepi, kakor smo jih doživeli avgusta, kar bo bankam omogočilo večjo aktivnost v dajanju kreditov za produktivne namene. To bi bilo končno tudi v korist Narodni banki, ker bi denarni zavodi, čim bi vedeli, da lahko računajo v primeru potrebe na zaslombo, vrnili Narodni banki del izkoriščenih kreditov. Iz izkazov Narodne banke je razvidno, da smo krizo preboleli in ni nevarnosti, da bi menični portfelj nadalje naraščal, saj kaže ta portfelj že od konca pret. leta nazadujočo tendenco.

Novosadski obrtni odsek za skupno zbornico

Za nedeljo 24. t. m. sta Savez hrvatskih obrtnikov v Zagrebu in Zemaljski savez obrtniških udruženj v Beogradu sklicala konferenco vseh obrtniških zvez in združenj v naši državi, ki se bo vršila v Brodu na Savi. Kakor znano so jugoslovenske obrtniške organizacije pred dobrima dvema letoma zborovale prav tako v Brodu, kjer so sprejele takozvane »brodske resolucije« o principih bodočega obrtnega zakona. Na novi brodski konferenci se bo razpravljalo o uveljavljenju načel »brodskih resolucij« v novem obrtnem zakonu nadalje o načelih na katerih se naj izda uredba o zbornicah, o statutih obrtniških zbornic in o obrtniških izpitih po novem obrtnem zakonu.

Sklicanje te konference je dalo obrtnemu odseku novosadske zbornice neposredni povod da zavzame definitivno stališče k vprašanje skupne ali ločene zbornice. Po ponovnih predkonferencah se je preteklo nedeljo vršila plenarna seja obrtnega odseka zbornice, ki jo je vodil predsednik odseka g. Žorže Pendžić. Seji so prisostvovali vsi člani iz Novega Sada in iz province. Razpravljalo se je predvsem o udeležbi na brodski konferenci o sistemu zbornic, in o vprašanju sedeža zbornice. Razprava je bila dolgotrajna in živahna, pripesla pa je popolno razčiščenje nazorov. Odsek je nato sklenil resolucijo, ki pravi med drugim: *Plenum obrtne sekcije novosadske Zbornice za TOI je razpravljal o sistemu zbornice in je ugotovil, da so interesi obrti najbolje zastopani v skupni zbornici za trgovino, obrt in industrijo. Iz tega razloga je odsek sklenil, da ostane nadalje v skupni zbornici s sedežem v Novem Sadu.* Na konferenci obrtniških organizacij v Brodu bosta obrtni odsek zastopala dva člana, ki bosta konferenci sporočila sklep zbornice, v ostalem pa bosta prisostvovala razpravam le kot opazovalca.

Sklep novosadskih obrtnikov za skupno zbornico je značilen zlasti zaradi tega, ker pobija trditev, da je tamošnje obrtništvo za ločeno zbornico. Obrtni odsek novosadske zbornice se torej ni pustil zapeljati od propagatorjev ločenih zbornic iz Beograda, ki so baš v Vojvodini vršili najživahnejšo propagando.

= **Devizni kliring z Avstrijo.** Včeraj je stopila v veljavo pogodba med našo državo in Avstrijo glede deviznega kliringa. Naši uvozniki iz Avstrije bodo odslej poravnavali obveznosti za uvoženo blago v dinarjih Narodni banki, izvozniki pa bodo od naše Narodne banke prejemali za poravnavo terjatev plačilo v dinarjih. Isti postopek bo v Avstriji. Kakor poročajo z Dunaja, bo avstrijska Narodna banka preračunavala v okviru kliringa dinarske terjatve in dinarske obveznosti v šilinge po tečaju, ki odgovarja zakonski pariteti (100 dinarjev = 12.516 šilinga odnosno 100 šilingov = 798.947 Din). Terjatve in obveznosti v drugih valutah, ki bi nastale po 20. t. m. iz blagovnega prometa, se bodo sporazumno preračunale v dinarje ali šilinge, vendar si avstrijska Narodna banka pridržuje pravico, da odobri tečaj, po katerem je bila terjatev ali obveznost preračunana v dinarje ali šilinge.

= **Poziv izvoznikom lesa v Francijo in Alžir.** Na podlagi sklepa gospodarsko-finančnega odbora ministrov so od skupnega kontingenta lesa, ki se sme izvoziti v Francijo in Alžir **v prvih treh mesecih** tekočega leta določena za področje **ljubljanske Zbornice za TOI** naslednje količine: **1. v Francijo:** 185 ton hrastovine, 185 ton bukovine in 368 ton jelovine; **2. v Alžir.** 140 ton hrastovine, 140 ton bukovine in 845 ton jelovine. **Izvoz v Francijo in Alžir je dovoljen samo po predložitvi potrdila Zbornice za TOI,** da gornje količine niso še izčrpane in da ni v tem oziru ovire za izvoz. Zbornica vabi vse izvoznike lesa, da ji v lastnem interesu **nemudoma** sporočijo količine lesa, ki jih nameravajo v mejah gornjega kontingenta izvoziti v prvem četrtletju t. l. v Francijo in Alžir. Izvozniki, ki so se v tem oziru morebiti že obvezali s sklepi, naj sporočijo to Zbornici posebej. Gospod minister za gozdove in rudnike je prosil g. finančnega ministra, da brzojavno obvesti vse carinarnice, da ne prevzemajo lesa za carinjenje in odpravo v Francijo in Alžir brez predpisanega potrdila pristojne zbornice, kakor opozarja zbornica vse interesente, da ne bi imeli zaradi tega nepotrebnih stroškov.

= **Zamenjava začasnih potrdil za stalne delnice Privilegirane agrarne banke.** Privilegirana agrarna banka obvešča delničarje, da bo zamenjavala začasna potrdila za delnice Privilegirane agrarne banke od petka 22. t. m. dalje. V Beogradu se bo zamenjavanje vršilo na sedežu banke, izven Beograda pa bodo sprejemali začasna potrdila poverjeniki, ki so vršili vpisovanje delnic, od 25. t. m. dalje. Delničarji bodo izročili poverjeniku začasna potrdila o popolnoma vplačanih delnicah, v zameno pa bodo dobili potrdila. Poverjeniki bodo začasna potrdila poslali banki, ki bo ugotovila njihovo točnost, nato pa bo vrnila delnice poverjenikom, ki jih izroče delničarjem proti potrdilom. Delničarji, ki prebivajo v krajih, kjer banka nima poverjenikov, lahko pošljejo začasna potrdila na lastne troške po pošti Privilegirani agrarni banki, ki jim bo nato brezplačno dostavila delnice. Državni uradniki, ki so delnice banke plačali preko svojih nadrejenih oblasti, dobe delnice od finančnega ministrstva, ki bo samo izdalo potrebna navodila o zamenjavi. Istočasno se delničarji Privilegirane agrarne banke obveščajo, da se bo dividenda za leto 1931 izplačala na podlagi kupona št. 1 takoj po redni skupščini delničarjev.

Dragocen

Foto-svetovalec

za amaterja

BREZPLAČNO

Vse eno, da-li že fotografirate ali hočete šele sedaj ali pozneje s tem začeti. Ta 88 strani obsegajoči svetovalec s svojimi mnogimi ilustracijami vam bo nudil mnogo. Vam je na razpolago!

= **Konkurz** je razglašen o imovini Marije Mahoričeve, trgovke in posestnice v Ptuju, registrovane pod firmo Anton Mahorič, Ptuj (upravnik mase dr. Matej Senčar, odvetnik v Ptuju; prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Ptuju 23. januarja ob 9.; oglasitveni rok do 29. februarja; ugotovitveni narok 12. marca).

= *Konkurz* je razglašen o imovini Ivana Živica, stavbenika v Mariboru, Gosposvetska ulica (upravnik mase dr. Lotar Mühlcisen, odv. v Mariboru; prvi zbor upnikov pri okrožnem sod. v Mariboru 28. jan., ugotovitveni narok 10. marca, oglasitveni rok do 29. februarja; terjatve, prijavljene v poravnalnem postopanju, se smatrajo kot prijavljene v konkurzu).

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Marice Verhovškove, trgovke in posestnice pri Devici Mariji v Brezju št. 34 (poravnalni upravnik Anton Fabijan, davčni upravitelj v pok. v Mariboru; narok za sklepanje poravnave pri okrož. sodišču v Mariboru 25. februarja ob 10., oglasitveni rok do 20. februarja). — Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini Alojzije Kiralyeve, modistke in trgovke v Murski Soboti (poravnalni upravnik Nik. Pinter, odvetnik v Murski Soboti; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Murski Soboti 29. februarja ob 10., oglasitveni rok do 24. februarja).

= *Poravnalno postopanje* je uvedeno o imovini dolžnika Maksa Šumana, trgovca z lesom in posestnika v Radehovi št. 1 (poravnalni upravnik dr. Iv. Šket, odvetnik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. pri Sv. Lenartu 25. febr. ob 9., oglasitveni rok do 20. febr., kvota 40 odst.).

= **Potrjena je prisilna poravnava,** ki jo je sklenil dolžnik Anton Brumec, trgovec v Celju za 40% kvoto terjatev, plačljivo v 10 enakih mesečnih obrokih. — Ustavljeno je poravnalno postopanje o imovini Ludvika Hlustika, klobučarja v Mariboru. Konkurzno postopanje se po službeni dolžnosti ne uvede, ker dolžnikova imovina po vsej priliki ne zadošča za založbo stroškov konkurznega postopanja.

= **Prodaja zabojev.** Dne 25. t. m. se bo vršila pri upravi dravskega intendantskega skladišča v Ljubljani prodaja 512 komadov starih zabojev. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjeni upravi.)

= *Vprašanje moratorija za bolgarske zunanje državne dolgove.* Pred dnevi je bolgarski ministrski svet sklenil, da podvzame v Ženevi korake v pogledu pristanka na moratorij za državne dolgove v inozemstvu. Potrebo moratorija utemeljuje predvsem s tem, da pri nazadujočem izvozu in izkupičku za izvoženo blago ne more Bolgarija dobiti potrebnih deviz za plačilo anuitet inozemskih dolgov. Tu gre predvsem za anuiteto posojila od 5 milijonov funtov, ki ga je Bolgarija dobila l. 1928. preko Društva narodov. S tem v zvezi se tudi navaja, da znašajo obveznosti Bolgarije za reparacije, nadalje za plačila na podlagi pogodbe z Grčijo glede izmenjave prebivalstva in za rente vojnim invalidom 40 odst. državnega proračuna.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 1. februarja ponudbe glede dobave 10.000 kg karbida in 1000 kg štauferjeve masti, do 15. februarja pa glede dobave 1 električnega aparata. Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 3. februarja ponudbe glede dobave spiralnih svedrov in gonilnih jermenov. Dne 12. februarja se bo vršila pri direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija glede dobave delov za bagerje; 13. februarja pa pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave železa. — (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

20. januarja.

Na ljubljanski borzi so tečaji deviz tudi danes ostali v glavnem nespremenjeni, edino devizi Amsterdam in Trst sta se nekoliko okrepili, dočim je deviza London za malenkost nazadovala.

Na zagrebškem efektnem tržišču je danes po večdnevni pavzi prišlo zopet do prometa v Vojni škodi in sicer za kaso po 228. Nižji tečaj Vojne škode je posledica okolnosti, da je po izvršenem žrebanju obveznic za amortizacijo za letos odpadla možnost dobička v zvezi z amortizacijo. Možnost amortizacijskega dobička se ceni na okrog 5 Din pri komadu. Več prometa je bilo zopet v dolarskih obveznicah in se je 7% Blairovo posojilo trgovalo po 45.50 in 46, 8% pa najprej po 50, potem pa po 54.50. Promet je bila samo še v 6% begluških obveznicah po 36 in 36.50.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2263.06 — 2269.90, Bruselj 783.21 — 785.57, Curih 1097.25 do 1100.55, London 193.81—195.41, New York kabel 5621.98 — 5638.98, Newyork ček 5599.98—5616.98, Pariz 221.23—221.89, Praga 166.56—167.06, Trst 281.54—283.94.

Zagreb. Amsterdam 2263.06 — 2269.90, Bruselj 783.21 — 785.57, London 193.81 do 195.41, Milan 281.54 — 283.94, Newyork kabel 5621.98 — 5638.98, Newyork ček 5599.98 — 5616.98, Pariz 221.23 — 221.89, Praga 166.56 — 167.06, Curih 1097.25 do 1100.55.

Curih. Beograd 9.10, Pariz 20.1625, London 17.625, Newyork 512.50, Bruselj 71.40, Milan 25.775, Madrid 43.20, Amsterdam 206.30, Berlin 120.55, Stockholm 100, Oslo 96.50, Kobenhavn 97.50, Sofija 3.71, Praga 15.185, Varšava 57.35, Bukarešta 3.05.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 226 — 228, za februar 221 — 226, 4% agrarne 27 den., 6% begluške 35.50 do 37, 7% Blair 45.75 — 46, 8% Blair 50 — 54, 7% Drž. hipotek. banka 46.50 — 47.

Beograd. Vojna škoda 222 zaklj., 7% investicijsko 58 zaklj., 4% agrarne 28.50 zaklj., 6% begluške 36, 36.25 zaklj., 7% Blair 47 bl., 7% Drž. hipotek. banka 54 zaklj., Narodna banka 5050, 5040 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (20. t. m.) Tendenca za les slaba. Zaključen je bil 1 vagon tramov.

ŽITO

+ **Chicago,** 20. januarja. Začetni tečaji: Pšenica: za marc 57.125, za maj 59.375, za julij 58.50, za september 59.875; koruza: za marc 39, za maj 41.25, za julij 42.50; oves: za maj 26, za julij 25.50; rž: za maj 47.125, za julij 47.625.

+ **Winnipeg,** 20. januarja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 63.25, za julij 64.62.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (20. t. m.) Tendenca prijazna, promet srednji. Pšenica: za marc 12.58 — 12.60, za maj 13.42 — 13.44; rž: za marc 14.64 — 14.65, za maj 15.24 — 15.25; koruza: za maj 14.63 do 14.65.

Radio

Izvleček iz programov

Četrtek 21. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Plošče. — 18: Perutninarstvo. — 18.30: Gimnastične vaje. — 19: Italijanščina. — 19.30: Srbohrvaščina. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Petek, 22. januarja.

LJUBLJANA 11.30: Šolska ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.50: Gospodinjska ura. — 19: Francoščina. — 19.30: Narodi zemlje. — 20: Sokolsko predavanje. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11: Radio - orkester. — 12.05: Plošče. — 17: Popoldanska glasba. — 20.30: Dramski večer. — Poročila in lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka godba orkestra. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.40: Lahka glasba. — PRAGA 17.05: Komorna glasba. — 19.15: Arije in pesmi. — 19.35: Prenos iz Brna. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.20: Plošče. — BRNO 17.05: Prenos iz Prage. — 19: Ruski napevi. — 20.35: Pravljična komedija. — 21.30: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Koncert godbe na pihala. — 20.15: Simfonični koncert. — 22.50: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 16.50: Lahka godba orkestra. — 19.30: Dunajske pesmi. — 20.15: Igralski večer. — 22.40: Godba za ples. — BERLIN 20.15: Klasični fragmenti. — 21.25: Orkestralen koncert. — 22.30: Mešan program. — KONIGSBERG 16.45: Lahka glasba. — 18.30: Zabaven program. — 20.15: Simfonični koncert. — MÜHLACKER 17.05: Filharmonični orkester. — 20.05: Operni večer. — 23: Plesna glasba. — BUDIMPEŠTA 17: Orkestralen koncert. — 18.45: Lahka glasba. — 20.15: Šlagerji. — 21.15: Orkester. — Ciganska godba. — RIM 17.35: Pevski koncert. — 18.45: Lahka glasba. — 21: Plošče. — 21: Operetni večer.

Iz življenja in sveta

Plesalci na ledu

Od Jacksona Hainesa do Sonje Henie

Izmed vseh sportnih panog je v drsanju največ sličnosti z umetnostjo; v oblikah izražanja, bogastvu gibov in sili ustvarjanja ga — razen telovadbe gotovo ne dosega nobena druga vrsta sporta. Zato so se povzpeli med dobre drsalce samo veliki talenti, ki sta jim bila ritem in godba v krvi, brez katerih se drsalcu sploh ni mogoče tehnično izpopolniti do pravega umetnika na ledu.

Zato ni plesalec slučajno »oče umetnega drsanja« in vsi, ki so prišli za njim, so kajti Sonja Henie in Karl Schäfer sta dobila naslove svetovnih prvakov v letih, v katerih so njihovi vrstniki pred njimi skoraj še prodajali platno.

Pri nas za umetno drsanje zaradi razmeroma udobnega podnebja ni najboljše priložnosti; na umetna drsališča seveda za zdaj ne smemo računati, ker nam manjka sredstev za mnogo in vedno več potrebnejših stvari. Tudi pri nas ima umetno drsanje v zakupu mladina, ki pa zaradi pomanjkanja materialne in tudi

Najboljši drsalki v Evropi

Te dni se je vršilo na umetnem drsališču v Parizu tekmovanje v umetnem drsanju za prvenstvo Evrope, pri katerem je večkratna svetovna prvakinja Norvežanka Sonja Henie (levo) sigurno zasedla prvo mesto. Avstrijska drsalka Fritzi Burger (desno), ki je Sonji že več let trdo za petami, se je morala tudi letos še zadovoljiti z drugim mestom. Naslednja preskušnja obeh za svetovno prvenstvo bo v Lake Placidu

ostali pravi umetniki. Zunanja oblika njihovih gibov je seveda tako privlačna, da gledalec lahko prezre, da je pri drsalcu zmagal duh nad težo človeškega telesa in se je pokazal kot prvovrstni plesni mojster.

Kakor je Izabela Duncan pripravila pot modernim umetnim plesom, je bil Američan Jackson Haines oni, ki je povzročil prevrat v razvoju umetnega drsanja. Haines je predvsem ustvaril drsalko z navzgor obrnjenim kljunom, ki se je le v malo spremenjeni obliki za umetno drsanje ohranila do danes. Razen tega je pionir umetnega drsanja izločil iz njega vso odvišno tehniko in akrobatiko, s katero so se pri drsanju kazali njegovi rojaki.

Dva svetovna dela sta ga slavila takrat in značilno je, kako je dal njegov tekmec duška navdušenju za njegov prvi nastop: »Ko je Haines ob zvokih (pozneje po njem imenovanega) valčka zdrsnil po lesketajoči ledni ploskvi v krasnih, do sedaj neznanih ter ritmu v godbi prilagodenih gibih in ko so gledalci videli, da zanj ni nobene nevarnotsi, so samo brez strahu uživali krasne in vedno drugačne slike, tedaj so šele vsi čutili, kaj je umetno drsanje.«

Jackson Haines je umrl 1875, ko je bil v gostih na Finskem; njegovo delo pa je že rodilo sadove.

Malo je bilo rodovitnih tal za to umetnost. Dunaj, valčkovo mesto, je imelo prve Hainesove posnemalce in pozneje tudi velike mojstre na ledu ter ima gotovo v tej panogi najbogatejšo tradicijo. Tu so se enako odlikovali moški in dame, slednje morda še bolj, ker so s svojo ljubkostjo dodale plesu na ledu še mnogo, česar se hladnejše zastopnice severnih pokrajin sploh niso mogle nikoli naučiti.

Ob koncu preteklega stoletja pa so se pričeli gibati v severnih državah. Narava daje tamkaj mnogo priložnosti za zimske sporte in na severu ni treba graditi dragih umetnih drsališč kot po drugih evropskih metropolah, če hočejo uriti njihovi ljudje več kot samo oni mesec ali dva, kadar imajo led v naravi. Zgoraj na severu so se pojavili slavni mojstri na velikih ploskvah, Axel Paulsen, Grenander, Sandahl, Gillis Grafström in drugi. Prav posebno mesto zavzema med temi drsalci Ulrik Salchow, sedanji predsednik mednarodne drsalne zveze, ki si je okoli 1900 desetkrat zaporedoma priboril svetovno prvenstvo in razen tega izumil novo obliko drsalke iz jačjega jekla.

Sila in daljava severne šole se je združila z lahkoto in dovršenostjo dunajskih mojstrov v moderno drsanje, ki navdušuje sedaj povsod, koder se pokažejo njegovi prvaki. V modernem umetnem drsanju slavi nenavadno zmagoslavje mladina, moralne podpore ne more prav na plano. Toda kljub temu smo prepričani, da se bo ta krasna sportna panoga ohranila poznejšim rodovom, ki ji bodo morda lahko pomagali do širšega razmaha in svetovnega slovesa. Harmonija in celota bosta pač ostali, dokler bodo ljudje na svetu!

18 milijonov brezposelnih

Mednarodni urad za delo v Ženevi je izračunal, da je v 25 glavnih produktivnih državah sveta 18 milijonov brezposelnih delavcev. Vse države so zabeležile število brezposelnih ,edinole za Ameriko še ni popolnoma gotovo, koliko jih ima. Govori se, da znaša njen odstotek 20% delovnega ljudstva. Najhujše tare brezposelnost Nemčijo, Avstrijo in Italijo, pa tudi Japonsko in Poljsko. S problemom brezposelnosti se bo bavila posebna konferenca, ki je sklicana v Ženevo za 12. aprila.

Bilanca svetovne vojne

Na podlagi statističnih podatkov mednarodnega urada za delo so sestavili strokovnjaki pregled izgub v svetovni vojni.

Mrtvih vojakov je bilo 9,998.771, težko ranjenih 6,295.512, drugih ranjencev 14,002.039. Civilnih žrtev (žrtev vojne in bombardementov, pokoljev, letalskih napadov, obsojenih zaradi vohunstva in drugega) je bilo 13,000.000. Vojnih sirot je 900.000, vojnih vdov 5,000.000, beguncev 10,000.000. Gmotna škoda, ki jo je povzročila vojna posredno in neposredno, t. j. uničen vojni material, potopljene ladje, uničene hiše, znaša po Hoovrovem računu 400.000 milijonov dolarjev.

Nenavadna loterija

Mesto Rochester v državi New York je priredilo za sanacijo svojih bolnišnic loterijo, ki je edinstvena na svetu. Tu so otvorili te dni nov, četrti most čez reko Genesee, ki je pritok reke Hudsona. V mestu Rochestru je po drugi strani vedno dosti samomorilcev, ki prehajajo na oni svet običajno s skokom z enega starih treh mostov v reko. Samo vprašanje časa je, kdaj se bo takšen naveličanec življenja vrgel v vodo z novega mosta.

No, in to vprašanje so rochesterski mestni očetje uporabili za podlago svoje loterije. Kdor bi najtočneje uganil starost, spol in velikost prvega samomorilca, dalje uro samomora, prejme prvi dobitek v znesku 25.000 dolarjev, za drugih 200 udeležencev, ki bi uganili resnico vsaj približno, pa znašajo dobitki 5000 do 5 dolarjev. Seveda so v nekoliko dneh razprodali vse srečke. Toda mestni očetje so postavili na most tudi močno četo policistov, ki morajo paziti na to, da ne uspe samomor nikomur in da ustavijo vsakogar, ki bi se bližal mostu na sumljiv način.

Novi ameriški poslanik v Londonu

Lawrence Phipps,

bivši republikanski senator iz države Colorado, je imenovan za naslednika generala Dawesa

Bivša kraljica Sofija na mrtvaškem odru

Na gradu Friedrichshof v Kronbergu (Taunus) se je vršila svečana zadušnica za pokojno kraljico v navzočnosti njenih otrok. S Friedrichshofa so prepeljali truplo v Firenze

Tajna zaloga orožja na Dunaju

Kakor smo že poročali, so našli v ottakrinškem Delavskem domu veliko zalogo orožja in municije (700 vojaških pušk, 1000 samokresov, 400 ročnih granat, 6 strojnih pušk, municijo in vžigalne bombe), ki bi po mnenju izvedencev zadostovala za razstrelitev skoraj vseh javnih poslopij. — Slika kaže odnašanje zaplenjenega orožja in municije pod nadzorstvom strokovnjakov in kriminalnih uradnikov

Zanimivosti iz vsega sveta

Smrt mladega šahovskega mojstra.

V londonski bolnici sv. Pankracija je preminul mladi holandski šahovski mojster Noteboom. Pokojnik je bil zelo nadarjen šahist, ki so mu vsi mojstri kraljevske igre prerokovali sijajno prihodnost. Na šahovski olimpijadi v Hamburgu je prav dobro odrezal in tudi lanskega turnirja v Pragi se je udeležil z dobrim uspehom. Nazadnje je igral kot rezerva v božičnem šahovskem turnirju v Hastingsu. Učakal je samo 22 let.

Kubelik prodaja graščino španskemu kralju.

Znani češki goslač Jan Kubelik je prodal svojo vilo v Opatiji in je kupil s svojo ženo graščino in imenje grofa Szechenyja na Gradiščanskem. Kakor se govori, pa je sklenjen dogovor, po katerem preide ta graščina zdaj v last španskega kralja Alfonza XIII. Kubelik nastopa samo še priložnostno ,njegova žena, rodom Madžarka, se je posvetila teozofiji in piše v tej stroki knjige z imenom Andrian Santi.

Paderewski kot propagator

Poljski klavirski virtuoz in bivši predsednik Paderewski prireja trenutno v Ameriki koncerte z dodatkom. Dodatek ima obliko predavanja in obravnava poljsko-nemško mejo. Poljski listi pripominjajo k temu, da so bila ta predavanja nujno potrebna, kajti Nemci Eckener, Einstein in drugi so storili svoji domovini nešteto uslug, medtem ko se ni še nihče oglasil v prilog poljski stvari.

Kitajska Jeanne d'Arc.

Kakor poročajo iz Pekinga, se je pojavila med kitajskimi četami v Mandžuriji junaška ženska, ki po vsem spominja na francosko Devico Orleansko. Dekle, ki je še čisto mlado, je zbralo okolu sebe 400 neregularnih vojakov kitajske vojske. Kitajska junakinja jaše pred njimi na belcu in njene čete odlikuje baje vzorna disciplina.

Žrtve rugbyja

V Ameriki je izšla uradna statistika o smrtnih žrtvah rugbyja v lanskem letu. Po teh podatkih je bilo v Ameriki usmrčenih 43 oseb. Samo v drugi polovici decembra je podleglo temu sportnemu udejstvovanju šest oseb.

Poljsko letalo s posteljami.

Na letališču v Varšavi so napravili zanimive poskuse z letalom, opremljenim s posteljami. Letalo je izdelala državna tovarna za aeroplane in je v njem deset postelj.

Najbolj razširjen koledar na svetu

je kitajski almanah, ki ga tiska vsako leto državna tiskarna v Pekingu ter ga natisne 8 milijonov izvodov. Za Kitajce pomeni ta koledar nezmotljiv orakel in ljudstvo je zaverovano vanj kakor v čudeže, ki mu jih oznanjajo najstarša ustna izročila.

Otroke so zamenjali.

V porodnišnici budimpeštanske bolnice se je primerila zanimiva zamenjava, ki bo imela epilog pred sodiščem. Dve ženski, gospe Goldmannova in Lučkova, sta rodili otroke ob istem času. Oba novorojenčka so imeli za deklici in so ju temu primerno tudi krstili. Nekaj dni pozneje pa so prišli na to, da je otrok Goldmannove fantek. Ko je to izvedela gospa Lučkova, je izjavila, da je fantek njen otrok in da so babice zamenjale novorojenca. Vodstvo bolnice je v veliki zadregi in ne ve, kako je prišlo do tega spora in katera izmed obeh porodnic ima prav. Zato so zdravniki sklenili, da bodo stvar preiskali s krvno analizo.

Z lübeškega procesa

V ponedeljek so se pričeli v lübeškem procesu, kakor smo že poročali, govori državnih tožilcev dr. Lienaua in von Beusta, ki so se nadaljevali še včerajšnji dan. Oba sta se v svojem govoru izmenjavala.

Uvodoma e dr. Lienau dejal, da ne more govoriti, ne da bi izrazil svoje globoko sočutje s starši nesrečnih žrtev. Nikoli ne bo pozabil na otvoritev procesa 12. oktobra, ko je sodnik rabil preko pol ure samo za to, da je prečital imena umorjenih in poškodovanih otrok.

Po teh uvodnih besedah se je bavil von Beust z vprašanjem krivde obtoženega dr. Altstaedta. Nato je raziskoval krivdo prof. Deyckeja, na kar je govoril von Beust spet o krivdi bolniške strežnice Schützove in profesorja Klotza.

Dejanskih dokazov za krivdo ni dokazilno postopanje našlo nobenih, pač pa so vsi obtoženci obremenjeni z indicijami, in sicer najtežje dr. Altstaedt in prof. Deycke. Kakor poročajo nemški listi, bosta oba ostala obtoženca bržkone oproščena, za prva dva pa je državno tožiteljstvo zaradi telesne poškodbe in umora iz nemarnosti zahtevalo tri do šestmesečno ječo. Prof. Deyckeja obremenjuje zlasti to, da je opustil živalske poskuse, preden se je lotil cepljenja z antituberkuloznim serumom.

Dr. Lienau je načeloma poudarjal, da proces ni poklican izreči kakšno odločitev glede Calmettovega seruma, temveč samo glede krivde ali nekrivde lübeških obtožencev.

Močna roka v Indiji

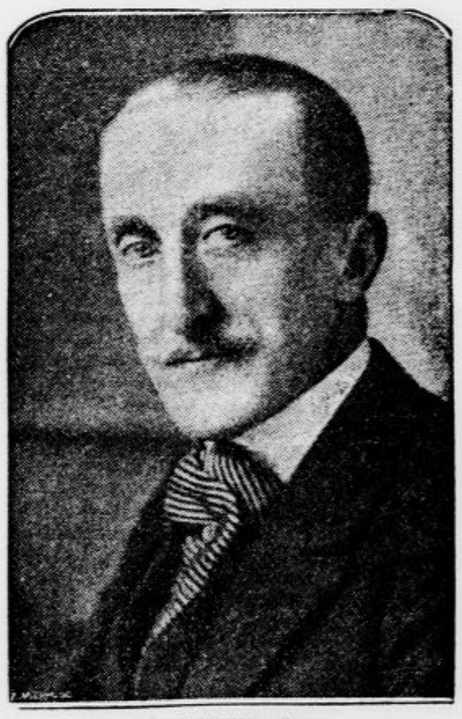

Lord Willingdon,

indski podkralj, ki je dal aretirati v Bombayu Gandhija

Francoska raziskovalka

Aleksandra David Neel, »častita gospa lama« v Tibetu, slovi kot orientalistka. Letos biva v Parizu, kjer je predavala o vzhodu in njegovih tajnostih, n. pr. v Sorboni, v muzeju Guimetu, pri »Prijateljih budhizma« itd. Zlasti je prikazala lik bajnega junaka, o katerem milijoni v Aziji verujejo, da je šel s tega sveta pred stoletji, ne da bi bil umrl. Predavateljica je zbrala o njem iz ustnega izročila legendo, ki bo potakem prvič ugledala beli dan v francoščini z naslovom Guésar de Ling. Vsa Evropa ga bo spoznala iz francoskega izvirnika.

Gospa Neelova je srednje postave, vzbuja dojem telesne moči in krepke volje. Na roki nosi dva prstana: zlati pomeni metodo, srebrni, v modruljico ali kalitom okrašen, pa modrost. Po nekih prepovedanih krajih azijske visoke planote pa veljata za propustnico, potni list.

Po cela leta ji je oseba fantastičnega junaka rojila po glavi. Na Mongolskem, Kitajskem, v Tibetu so ji pritajeno govorili o njem. Kaj je neki ta skrivnostni »kralj Gezar«[1] čigar ime spaja po Aziji žolte narode kakor nit bisere na ovratnici? »Osvetnik«, so govorili. Njegova naloga — nedovršena — je bila: postaviti mir in red na zemlji. Tlačeni narodi so čakali njegovega prihoda. Prerokbe so obetale njegov povratek. Mongolski lamaistični menih je izjavil potovalki: »Prišel bo in potegnil za seboj Azijce, da osvoje svet, potisnejo belokožce v morje in poplavijo njih deželo«. V puščavskem Čang Tangu je bojevnik pripravljal »častito gospo« na Gezarjevo vrnitev: »Sila naših misli ga bo ustvarila. Nastopil bo in prenovil lice zemlji z očiščevalnim podiranjem«. V tempeljčku v Pekingu je gospa Neelova videla mladenko, ki je ležala pred Kraljevo podobo in od njega prosila »krepkega, krasnega sina, da mu bo služil v veliki vojni«. Vendar Tibetanci, Mongoli, Kitajci neradi govore pred neznanci o »Gezarju z Linga«. Odkriti to osebo, v kateri je Neelova slutila življenjski element Azije, je bilo dosti težje nego pokrajine, kamor doslej niso prišli Evropci in koder je naša junakinja živela mesece in leta.

Dokaj časa je minilo. Aleksandra Neelova je z mladim lamo, ki ga je kesneje posinovila, romala po osrčju Azije. Iz vzhodne tibetske pokrajine (Kham) je krenila na Jakyendo, 3300 metrov visoko, travnato, neizmerno, brezljudno planjavo. Počasi je jahala v čarobni samoti in tišini. Mahoma se pojavi možak pred njenim konjem, ga zgrabi za uzdo in reče po tihem: »Kralj Linga vas želi videti; čaka vas, častitljiva gospa«. Mož je spremil potovalko in tovariša na samski hrib, na katerem je stala utrdba. Stopili so v nekako vas, stisnjeno med ozidje okoli graščinskega bivališča in tempija. Tiste dni je bil kralj na samovanju. Vendar se je prikazal, da je sprejel častito gospo. Odličen mož okoli 50 let. Ponovno sta se razgovarjala. Povprašal ga je o legendarnem Kralju Gezarju in vezeh, ki ga družijo z njenim gostiteljem. Zvedela je, da ta izhaja naravnost od posinovljenca tibetskega junaka, ki ni imel otrok. Po azijskih šegah se je po pravici smel imenovati potomec Gezarja Linškega.

Kralj je omenil Aleksandri Neelovi znamenitega barda: Dikčen Šempo; pozna vse speve iz epopeje o nadčloveškem Gezarju. Potovalka se je zategadelj takoj nastanila v Jakyendu in dala pozvati ljudskega pevca. Ne brati ne pisati ni znal. Kakor hipnotiziran je strmel v list belega papirja, s katerega je baje čital pesnitev: Gezar sam ga je navdihoval. Vsi tibetski bukovniki (če smem rabiti ta koroški izraz za preprostega književnika samouka) trdijo isto, kadar opevajo čudovite čine nesmrtnega heroja. Po Šempovem narekovanju sta gospa Neelova in lama Jugden zapisala to dolgo pesnitev. Delo je trajalo 6 tednov, po 6 ur na dan.

Bile so čudne seje. Bukovnik sam na sebi je bil precej fantastična oseba. Včasih je skrivnostno izginil. Hodil je, kakor je pozneje razlagal, k duhovom. Neelova mu je nekoč poklonila takšno kitajsko cvetko iz papirja, kakršne izpremene obliko, ako jih, stresеš: slične papirnate umetnije so Kitajci predlanskim prodajali tudi po Ljubljani. Šempo ji je dejal, da jo podari kralju. Malo zatem je prinesel »častitljivi gospe« naravno modro cvetlico, pred kratkim utrgano: tako cvetje se razvija v julijski vročini ob jezerih. Tačas pa je zima s snegom in ledom ovijala Jakyendo. V višini 3300 m je toplomer kazal 25° pod ničlo. Brž ko so Tibetanci čuli o čudežu, so trumoma hodili gledat cvetico in jo častit. Gospa Neelova ni mogla dognati, od kod je prišla sinja cvetica...

Tako vsaj se je izrazila... Toda poslušalci so imeli vtisk, kakor da ni marala pred zapadnjaki razgrinjati vsega znanja o globokih zakonih prirode. Glede junaka Gezarja je bila tudi kratkih besed. Z nerazrešljivim nasmeškom, kakršen obkroža ustnice rumenim bogovom je samo to izjavila: »Njegov povratek ni določen na jutri«. Ni pa rekla: »To je zgolj bajka«. M. H.

[1]) Iz konverzacijskega leksikona posnemam, da je ling = gora, prelaz. Kaj pa gezar? Bržkone azijska potvorba latinskega Cezarja. Torej bi se naslov poslovenil: Gorski kralj?

ŠE VEDNO NAJUGODNEJŠE

kupite obleke, suknje, usnjene suknjiče ter blago za obleke pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana

ANEKDOTA

V sobi nekega ameriškega hotela je visel plakat:

»Kajenje prepovedano. Mislite na požar v hotelu Astoria.«

Neki dovtipnež je pripisal:

»Pljuvanje prepovedano. Mislite na poplave Mississippija.«

Vsak dan ena

»No, vaš poklic je pa precej mrzel...«

J. O. Curwood 17

Na meji sveta

V njegovem glasu je čutila nekoliko posmeha, in to je še povečalo njeno mirnost ,če je bilo sploh mogoče. Mary ni hotela jokati in moledovati; ni mu hotela pokazati ženske igre, sestavljene iz zapuščenosti in lepote. Njena lepa usta so dobila nekoliko trdnejši izraz in sunkoma je vrgla nežni podbradek kvišku.

»Plačati vam seveda ne morem,« je dejala. »Možem, kakršni ste vi, bi se zamerila ponudba plačila za to, česar vas hočem zdaj prositi. A pomoči potrebujem. Če je ne dobim, in to hitro« — stresla se je kakor od mraza in se poizkusila nasmehniti —, »tedaj se bo zgodilo nekaj zelo neprijetnega, gospod Holt,« je končala.

»Če mi dovolite, vas spremim h kapitanu Riflu —«

»Ne. Kapitan Rifle bi me izpraševal. Zahteval bi pojasnil. Razumeli me boste, če vam povem, česa želim. Dajte mi častno besedo, da boste molčali o tem, kar vam bom zaupala, ne glede na to, ali mi pomorete ali ne. Ali mi obljubite?«

»Da, če vam more tako zatrdilo pomiriti dušo, gospodična Standisheva.«

Malone surov je bil v svojem pomanjkanju radovednosti. Ko je segel po smotko, ni videl njenega nenadnega zgiba, kakor da bi hotela pobegniti iz njegove sobe. Ko se je spet obrnil k njej, ji je obraz lahno zardel.

»Rada bi pobegnila z ladje,« je rekla.

Njena želja je bila tako preprosta, da ni našel besed.

»Zapustiti jo moram še nocoj ali vsaj jutrišnjo noč — še preden priplovemo v Cordovo.«

»Ali je to vse — vse, kar hočete?« je vprašal začuden.

»Ne. Zapustiti jo moram na tak način, da bodo vsi mislili, da sem mrtva. Živa ne smem priti v Cordovo.«

Zdaj jo je vendar že razumel. Zasurmel je vanjo, vprašujoč se, ali ni blazna. Njene mirne, lepe oči so se spogledale z njegovimi, ne da bi trenile.

»Vi mi lahko pomagate,« je rekla tako krotko in tiho, da je ni mogel od zunaj nihče slišati. »Načrta nimam. Vem pa, da si ga vi lahko izmislite, če le hočete. Biti mora tako, kakor da bi se bila zgodila nesreča. Izginiti moram, pasti z ladje ali kaj drugega, tako da me bo imel svet za mrtvo. To je potrebno. Zakaj, vam ne morem povedati. Ne morem. Oh, ne morem.«

Njen glas je postal strasten, a preden je minila sekunda, je bila spet hladna in trdna. Še enkrat se je poizkusila nasmehniti. V njenih očeh je videl pogum in tudi nekaj kljubovalnosti.

»Vem, kaj mislite, gospod Holt. Vprašujete se, ali sem blazna ali zločinka, kakšen utegne biti moj nagib, zakaj se nisem obrnila do Rosslanda, do kapitana Rifla ali do koga drugega. In edini odgovor, ki ga morem dati, je ta, da sem prišla k vam, ker se edini človek na svetu, ki imam — v tej uri — zaupanje do njega. Če mi pomorete, me boste nekega dne razumeli. Če vam ni nič do tega, da bi mi pomagali —«

Beseda ji je zastala in Alan se je vprašujoče zganil.

»In če bi bilo tako, kaj bi se potem zgodilo?«

»Potem bom primorana storiti nekaj, kar je neizbežno,« je rekla. »Nenavadno je, če prosi kdo za svoje življenje, jelite? Toda prav to mislim.«

»Obžalujem — toda ne razumem vas.«

»Kaj ni vse jasno, gospod Holt? Nočem, da bi me imeli za kako igračko — tudi v tem trenutku ne. Sovražim take stvari. Skratka, vi mi morate verjeti, če vam pravim, da ne smem priti živa v Cordovo. Če mi ne pomagate, da izginem in mi tako pustite možnost, da ostanem živa — med tem ko bi vsi ostali morali živeti v prepričanju, da sem mrtva — tedaj moram storiti ono drugo. Potem moram res umreti.«

Za trenutek so se njegove oči jezno zabliskale. Najrajši bi jo bil zgrabil za ramena in jo močno stresel, da bi bila povedala vso resnico.

»In s tako neumno grožnjo prihajate k meni, gospodična Standisheva? S samomorilno grožnjo?«

»Če to tako imenujete — da.«

»In vi pričakujete, da vam bom verjel?«

»Da, to sem upala.«

Živci so mu popustili. Tu ni bilo nikakega dvoma. Zdaj ji je verjel, v naslednjem trenutku ga je pa spet obšlo nezaupanje. Če bi bila jokala in ga skušala spraviti v sentimentalno razpoloženje, tedaj ji ne bi bil ničesar verjel. Toda vedla se je tako pogumno, visoko vzravnana je stala pred njim in iz njenih oči je sijal ponos.

Ni se ponižala. Tudi tedaj, ko je zapazila njegov notranji boj, ni skušala vplivati nanj. Povedala je, kar je mislila povedati in zdaj je čakala. Njene dolge trepalnice so blestele. Toda oči so bile svetle in jasne; in njeni krasni lasje, ki so ji obdajali glavo kakor kraljevska krona. Vedel je, da tega trenutka ne bo mogel nikoli pozabiti. Obšla ga je želja, da bi jo malo pobožal po laseh.

Odščipnil je konec cigare in jo z vžigalico prižgal. »Rossland je tisti,« je rekel. »Rosslanda se bojite?«

»V nekem pogledu: da, v ostalem ne. Smejala bi se Rosslandu, če ne bi bilo ostalega, če ne bi bilo drugega.«

Kdo drugi? Zakaj vraga, je tako nejasno govorila? In videti je bilo, da nima namena, odkrito govoriti. Čakala je kratkomalo njegove odločitve.

Sport

Vztrajnostna smuška tekma na 50 km

V nedeljo na Pohorju.

Pod častnim predsedstvom mariborskega mestnega župana g. dr. Lipolda priredi Mariborski smučarski klub vztrajnostno tekmo na 50 km. Vabijo se k udeležbi vsi prijatelji zimskega sporta, vsi člani klubov, da s svojo prisotnostjo manifestirajo za to edino veliko smuško tekmo v naši državi. Po došlih prijavah iz vseh naših krajev in inozemstva se lahko presodi veliko zanimanje, ki vlada za to tekmo. Snežne razmere so najugodnejše. Zapadel je še celo nov sneg. Proga sama vodi po krasnih predelih Pohorja, na grebenih, izogibajoč se velikim razlikam v padcih in vzponih.

Po vsej priliki bo odobrena polovična vožnja od vseh žel. postaj do Ruš, o čemer bodo udeleženci obveščeni pravočasno na mestu starta. Dohod do Ruške koče je najboljši z žel. postaje Ruše približno 2 in pol ure hoda. Na postaji Ruše bodo v četrtek, petek in soboto pri vseh vlakih vodniki na razpolago.

V soboto ob 17. se vrši smučarski sestanek v Ruški koči na čast tekmovalcem, a v nedeljo je ob 20 razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad zmagovalcem v Grajski kleti ob prisotnosti zastopnikov oblasti klubov, funkcijonarjev vodstva tekme ter smučarjev in prijateljev zimskega sporta. Vabljeni so vsi.

Poleg prireditelja so poklonile krasna darila tvrdke: Karo Roglič, Sport Roglič, Pinter in Lenard, Bogomir Divjak, Franc Škof, Stojec, L. Ornik, vsi iz Maribora, Strela Sport g. Josip Grom z Vrhnike in B. Kolb za Jugosport, Ljubljana. Vižmarje (St. Vid). Mariborski smučarski klub se vsem darovateljem za njih veliko uslugo in propagando zimskega sporta najtopleje zahvaljuje.

Občni zbor SK Amater

SK Amater v Trbovljah je imel v nedeljo svoj redni občni zbor. Dnevni red se je pričel s situacijskim poročilom, katero je podal g. predsednik A. Božič. Omenil je pridobitev modernega igrišča, važnejše sklepe skupščine JNS, ki se tičejo kluba, dalje izvolitev častnega predsednika inž. Debeljaka, proslavo petletnice, ustanovitev lahkoatletske sekcije, pridobitev jesenskega prvenstva in splošno bilanco prošle sezone. Dalje se je spomnil predsednik vrhovnega pokrovitelja Nj. Vel. kralja Aleksandra I., kar je občni zbor sprejel z navdušenjem in pozdravom »Zdravo«.

Nato je izčrpno poročal agilni tajnik g. Bostič. Članstva je 260, od teh je 180 rednih in 80 podpornih. Klub je igral v prošli sezoni skoro z vsemi slovenskimi klubi. Klub je bil v prijateljskih odnošajih z vsemi sportnimi klubi v Sloveniji, kakor tudi je v dobrih odnošajih s klubi Zagreba. Zgradil si je moderno igrišče. Klub si je tudi v lanski sezoni pridobil krasen prehodni pokal. Težkoatletska sekcija se je začasno razpustila in to zaradi tehničnih zaprek. Smučarska sekcija letos še ni ustanovljena kljub velikemu številu članstva, ki goji ta lepi sport začasno pod okriljem SPD. Tajniško poročilo tudi omenja razveljavljenje pogodbe z občino, ki bo pa najbrž upoštevajoč veliko požrtvovalnost in stremljenje SK Amaterja, vrnila že vplačano najemnino. Tajnik je tudi prečital pismo LNP, ki je želel občnemu zboru in sportu v Trbovljah sploh čim več uspehov.

Blagajniško poročilo je izkazalo letnega prometa Din 32.000.

Klub je najel posojilo Din 5000 pri JNS v Beogradu za gradnjo svojega igrišča, katerega zemljišče je dobil od g. Pusta.

Iz poročila nog načelnika g. Boriška je razvidno, da je odigralo I. moštvo 44, II. moštvo 23, juniorji pa 17 tekem. Skore golov je 182 : 79 v prid Amaterja.

Poročilo načelnika lahkoatletske sekcije g. Bostiča pravi da se sekcija dosedaj še ni mogla tako razvijati kot bi se mogla in bo potrebno tej panogi posvetiti več pažnje in članstvo zainteresirati za to panogo.

Članstvo si je izvolilo naslednji odbor: predsednik g. Božič Adalbert, učitelj v Trbovljah; podpredsednika gg. Ivan Krušič, poslovodja, in Ivan Zupanc, trg. v Trbovljah; tajnik g. Toni Bostič, tajnik II. Jordan Vinko, blagajnik g. Hauptman, podblagajnika gg. Jelen in Gracar. Odborniki: gg. Pust Ivan, Filač Janez, Brežnik Justin, Forte Ferdo, Zupančič Janez, Šuster F., Rovšnik Ivo, Lorber Franc. Uprava igrišča: Bajda, Medvešek, Bostič, Kadri, Rakib. Načelnik nogometne sekcije g. Borišek Ivo, načelnik lahkoatletske sekcije g. Bostič Toni. Razsodišče gg.: Kolar, Štaudeger, Japelj, Kocjan.

Končno so se določile smernice bodočega delovanja in z odobravanjem članstva se je poslalo novemu ministru za telesno vzgojo g. Kraljeviču kratko brzojavko. Po vsestranski debati, v katero so posegli razni govorniki, je zaključil predsednik uspelo zborovanje.

Smučarski klub Bohinj je preteklo nedeljo izvedel svoj klubski dan. Člani so tekmovali na 12 km dolgi progi. Tekmovalcev je bilo 24. Prvak kluba je postal Žen Jaka, ki je prevozil progo v 59 min 4 sek. Drugi je Odar Alojz 1 ura 52 sek., tretji Sodja Maks 1 ura 52 sek. Med zadnjima je odločil žreb. Popoldne pa je tekmovala deca, od 8 do 11 let 33, od 11 do 14 let 26, od 14 do 18 pa 26 naraščajnikov. Skupno je bilo 109 tekmovalcev. Med deco in naraščaj je razdelil klub 4 pare smuči in 18 drugih praktičnih daril. Sneg je bil trdo zmrznjen, tako da ni bilo mogoče narediti smučin, kar je tekmovalce, posebno deco in naraščaj oviralo. Organizacija tekme je bila prav dobra. Tekmam je prisostvovalo obilo občinstva. Na em mestu se zahvaljuje klub vsem onim, kateri so darovali darila, osobito pa našemu izdelovatelju smuči g. Rozmanu Jakobu.

50 km vztrajnostno smuško tekmo priredi Mariborski smučarski klub v nedeljo 24. t. m. pri Ruški koči pod častnim predsedstvom mestnega župana g. dr. Franja Lipolda. Za to tekmo vlada veliko zanimanje med našimi sportniki. Dilcarji pridejo iz Kranjske in celo z inozemstva. Snežne razmere so zelo ugodne. Zapadel je nov sneg. Na predvečer se sestanejo smučarji in tekmovalci v Ruški koči. V nedeljo pa bo po tekmi smučarski večer na čast zmagovalcem v Grajski kleti kjer bo tudi razdelitev krasnih daril. Mariborski smučarski klub se zahvaljuje darovalcem, ki so poklonili lepa darila za zmagovalce na nedeljski smuški tekmi.

Smučarski klub Logatec je priredil preteklo nedeljo tekmo na 8 km dolgi progi. Start in cilj sta bila za Sokolskim domom v Dolenjem Logatcu. Startalo je 22 smučarjev, in sicer 12 članov SK Logatec, 5 vojakov graničarjev 48 čete izven konkurence in 5 članov SK Javornik. Najboljši čas je dosegel Trkman Franc (SK Logatec) z 28 min 35 sek. Sledili so mu: Ogrin Ciril z 29 min. 32 sek., Plečnik Vlado 30 min., Rus Albert 30 min. 26 sek. in Kralj Alojz 30 min. 47 sek. Tekma je bila dobro organizirana. Vodil jo je mg. pharm. Janez Kristan, predsednik SK Logatec. Prvi trije tekmovalci so dobili praktična darila. Snežne prilike niso bile ugodne, ker je bil sneg zmrznjen.

Smučarska sekcija SK Ilirije pozivlje tekmovalce, ki so določeni za 50 km vztrajnostni tek na Pohorju da se udeležijo nocojšnjega sestanka ob 19. v kavarni Evropi. — Vse članstvo vabimo, da se udeleži nocoj predavanja g. dr. Pirca.

Zimskosportni odsek SPD v Celju priredi dne 31. t. m. l. podsavezno slalomtekmo, katere se morejo udeležiti vsi verificirani člani mariborskega ZSP. Tekma bo pri Celjski koči ob 11. Prijavnina znaša 20 Din. Prijaviti se je pismeno pri zgoraj imenovanem odseku do 30. t. m. ali najpozneje eno uro pred startom pri Celjski koči. Med startom in ciljem je napravljena telefonska zveza. I. nagrada: pokal. Še dve nadaljnji nagradi in diplome. Objavljenje rezultatov in razdelitev dari' eno uro po zaključku tekme. — Skupen odhod tekmovalcev k Celjski koči na dan tekme ob 8. zjutraj. (V koči ni možnosti prenočišča.) Zbirališče pred kolodvorom.

Vremensko poročilo iz Kranjske gore od 19. januarja: barometer 774 mm, temp. natura —3 stop. C., vreme: sneži droben sneg, veter vzhodni. Sneg, višina: 2 cm prišča na podlago 50 cm sreža. Sneg, vrsta: pršič na srež. Smuka: idealna. Skakalnica: uporabna. Sankališče: uporabno. Izgledi za nedeljo odlični.

NSK Sparta. Drevi ob 20. strogo obvezen sestanek v Vospernikovi kavarni.

Ljubljanski plavalni podsavez JPSa. Seja upravnega odbora bo danes ob 18.30 v kavarni Evropi. Važno!

KULTURNI PREGLED

Zagrebško pismo

Smrt Tonke Savićeve. — Dramska premijera. — Kaj nam obetajo za prihodnje dni?

Zagreb, 19. januarja.

Pred nekoliko dnevi sta zaplapolali na obeh kupolah našega gledališča dve črni zastavi. Bil je znak, da je našo Talijo zopet zadela občutna izguba. V največji tišini in osamelosti, strta od udarcev bridke usode, je za vekomaj zatisnila trudne oči Tonka Savićeva, še ena iz »stare« gledališke garde. Res je, da že dolgo ni več živela za gledališče: težka bolezen jo je bila zakovala v posteljo, sluh ji je že dolgo odpovedal službo, a tudi oči so jo zapustile. V takšnem stanju je velika umetnica pričakovala svojo poslednjo uro, tolažeč se s kolegijalno skrbjo, ki so jo ji izkazovali tovariši. Nedavno so priredili v njen prid uspelo matinejo.

Čeprav je bilo že tedaj znano brezupno stanje vrle umetnice, je vendar človeško srce preželo toplo občutje, če smo se spominjali Tonke Savićeve, umetnice, ki je dolga leta dajala gledališču velike in nepozabne kreacije. Njeni tipi so bili izklesani kakor iz marmorja; v njih je živela in rasla naša gledališka umetnost. A matere, ki jih je prikazovala Tonka Savićeva, so imele toliko iskrenosti in resničnostnih potez, da je človek docela pozabil, kje se nahaja; ob njeni igri si se zares moral vživeti v konflikt, kakor da dejansko prisostvuješ neki tragediji.

Zdaj Tonke Savićeve ni več med živimi. Njeno izmučeno srce je prenehalo utripati, toda spomin na njo in njene stvaritve ostane še dolgo med nami.

★

Premijera drame poljske pisateljice Zofije Nalkowske je imela nekam čuden efekt: ni mogoče govoriti ne o uspehu niti o neuspehu. Ne moreš reči, da je njena drama vzbudila globlje zanimanje, a tudi ne, da bi jo sprejeli brez zanimanja. Drama ni napeta, a tudi mlačna ni. Od vsega ima v sebi kaj malega, vendar pa se zdi, da je v nji največ — neprirodnosti, neprepričevalnosti.

Neki mož (Ksaver Ilecki) je v vojni zasačil dva človeka kot vohuna in velel na nju streljati, ker sta hotela zbežati. Tudi on je bil streljal, vendar pa ne vé, čigavi streli so zadeli vohuna. Danes, mnogo let po vojni, pride k njemu nekdo in mu zapreti, da bo ta uboj razkrinkal pred javnostjo. Ksaver meni, da je najbolj preprosto sredstvo, s katerim se lahko odkriža tega nevarnega človeka, če ga ubije. Zaradi umora so ga obsodili na štiri leta ječe. Toda zadeva je bila prikazana tako, kakor da je Ksaver ubil dotičnega moža iz ljubosumnosti ali v obrambi neke ženske, ki jo je bil le-ta baje predaleč nadlegoval. Dejanje se namreč odigra v stanovanju te ženske, ki ž njo Ksaver nima nič skupnega in katero je bil poiskal samo zaradi tega, ker je vedel, da ondi najde njega. Ta ženska je privolila, da bo pred sodiščem izpovedala, kako jo je ubiti mož hotel posiliti, nakar je Ksaver vstal v njeno obrambo in v tem odporu ubil nasilneža; s to izpovedjo je hotela Ksaverju olajšati položaj pred sodiščem in mu pripomoči do nižje kazni.

Medtem pa je Ksaverjeva žena Monika našla moža, ki ga ljubi z vsem svojim srčnim ognjem. Pravkar se pripravlja, da odrine ž njim v svet, vendar čaka dne, ko se vrne Ksaver, ker ne mara oditi, ne da bi se bila poslovila od njega in mu rekla, da ga zapušča... Če gledamo ljubezenske prizore med Moniko in njenim izvoljencem, smo globoko preverjeni, da je Monikina ljubezen zares velika in resnična. Toda Ksaver izve po tretji osebi, da Monika odhaja s svojim ljubimcem in — zopet ubija. To pot ljubimca. Drama se končuje s stavkom, ki te sili, da hočeš — nočeš razmišljaš o njem.

Monika pravi: »Čemu, Ksaver, čemu? Saj jaz ne bi bila odšla ž njim!« V tem koncu je največji preokret drame, ki človeka uprav osupne, da, skoraj bi lahko rekli: ki mu prisoli zaušnico. Monika ljubi Ksaverja. Ali res?

Pri premijeri je bila navzoča pisateljica Zofija Nalkowska, ki jo je občinstvo presrčno aklamiralo.

✶

Nekoliko bližnjih novosti našega gledališča:

Ančica Mitrovićeva bo prišla iz Nemčije na daljše gostovanje v zagrebški operi in bo tu ostala nekoliko mesecev.

Drama pripravlja razen Beaumarchaisove »Figarove svatbe« premijero najnovejšega komada našega znanega komediografa Pecije Petrovića »Mača«. Nato sledi Brucknerjeva »Elizabeta Angleška«, ki je nedavno v Pragi dosegla izreden uspeh, zatem stara dubrovniška komedija »Ljubovnici«, Ibsenova drama »John Gabrijel Borkman« in Goethejev »Faust«, slednji v proslavo 100-letnice pesnikove smrti.

Te dni bo gostovala v operi mlada češka pevka Stjepanka Stjepanova.

Opereta bo po Grünovih »Čeških muzikantih« uprizorila novo naštudiranega »Baruna Trenka«, opereto Srečka Albinija.

V začetku februarja pride v Zagreb eden največjih sodobnih nemških igralcev, Aleksander Moissi. Pri nas bo s svojo družino gostoval dva večera, in sicer s Tolstega dramo »Živi mrtvec« in Hoffmannsthalovim misterijem »Jedermann« (Slehernik).

Opera pripravlja Donizzettijevega »Dona Pasquala«, Rossinijevega »Wilhelma Tella«, D'Albertovo opero »V nižini« in Wagnerjevega »Parsifala«.

Mlada zagrebška plesalka Mica Čorakova, ki je pri nas že ponovno nastopila s prav lepim uspehom, je bila v zadnjem času v inozemstvu, kjer je pridno študirala. Plod teh študij nam bo pokazala na dveh samostojnih plesnih predstavah, ki jih bo v bližnjih dneh priredila v Narodnem gledališču.

Anka Kernic, ki je ena najodličnejših prvakinj naše drame, bo v kratkem praznovala 25letnico svojega umetnostnega delovanja. Jubilej bo proslavila v Brucknerjevi žaloigri »Elizabeta Angleška«, ki je eno najznačilnejših in po smelosti odrske koncepcije najzanimivejših del sodobne nemške književnosti.

Žiga Hirschler.

Revija za proučevanje germansko - slovanskih kulturnih stikov. Pod okriljem Slovanskega instituta in Nemškega društva za slavistična raziskavanja v Pragi bo začel izhajati v četrtletnih zvezkih časopis »Germanoslavica«. Kot izdajatelja sta navedena vseuč. profesorja Josef Janko in Franz Spina, kot urednika pa Konrad Bittner in Vojtech Jirát. Med strokovnjaki, ki so obljubili sodelovanje, so tudi profesorji Ljudmil Hauptmann, J. Kelemina, R. Medenica, Vojeslav Mole, M. Murko, Mihajlo Rostohar, G. Šamšalović in F. Sišić.

Jugoslovenska umetnostna razstava v Pragi. Če ne bodo lepega načrta onemogočile finančne težkoče, bo ob priliki letošnjega vsesokolskega zleta prirejena v vseh razstavnih prostorih Občinskega doma v Pragi razstava jugoslovenske likovne umetnosti. Razstava v dneh, ko bodo navalile v Prago ogromne množice češkoslovaškega ljudstva in pridejo odlični tujci z vseh strani Evrope, bi nedvomno imela lep uspeh, zato bi bilo želeti, da bi se odločilni činitelji zavzeli za ta načrt in omogočili kar moči velikopotezno zvedbo.

SOKOL

Sestre Vide sklad. Iz Slovenjgradca nam pišejo: Pokojni načelnici sestri Vidi Veljakovi v trajnejši spomin, nego so bili venci in cvetlice, ki so zagrnile rakev in gomilo, smo ustanovili »sestre Vide sklad«, namenjen našemu Sokolskemu domu, med katerega ustanovitelji blešči njeno ime na častnem mestu. Ona je bila med prvimi, ki so podpisali obveznice, da bodo ves čas svojega bivanja v Slovenjgradcu prispevali v gradbeni fond po 5 do 25 Din mesečno. Sedem dolgih let, vse do svoje prezgodnje smrti, je zgledno izpolnjevala prostovoljno obveznost. Še več: v letih 1925 do 1927 je pridobila Sokolskemu domu, kakor priča društvena kronika, še 58 sličnih obveznic, katerih zneski po 5 do 25 Din z majhnimi izjemami še danes vzdržujejo gradbeni fond slovenjgraškega Sokolskega doma. Sestre Vide sklad je le skromno nadaljevanje dela, ki ga je pričela ter vztrajno in uspešno vršila sestra Vida. Bratje, sestre, prijatelji sestre Vide in njenega Sokolskega doma, prinesite vsak svojo opeko, da ji zgradimo dostojen spomenik in se ji tako vsaj malo oddolžimo. Doslej so prispevali v s. V. e.: dr. Železnikar 300, Rojnik I. 250, dr. Bratkovič in Skaza (Celje) po 200, dr. Pohar 150, Ferber, inž. Puppis in Sovrè po 60, Martelanc, Permetova Rojnik K., Šentjurc po 50, Šoster Marica in Šmid Milan po 30, Arnuš M., Bračko M., Grmovšek, Gorečan, Gajšek Kr., Kralj H., Peršuh, Pirnat A., Romold, Rebulova, Sernec in Viher po 20, ostali pa po 10, 8, 5 in 2 Din, vsega 2237 Din. Zdravo! SK.

Občni zbor sokolskega društva v Dolnji Lendavi bo v nedeljo 24. t. m. ob 14. v risalnici meščanske šole. Minilo nedeljo se je vršil informativni sestanek članstva, na katerem se je dosegel sporazum glede društvene uprave.

Glavna skupščina sokolskega društva Rogaška Slatina bo v torek dne 26. t. m. ob 20. v hotelu »Pošta«. Dnevni red običajen. Udeležba članstva obvezna.

Blejski Sokol je zboroval v nedeljo v svojem domu. Starosta br. dr. De Gleria je v vznešenem govoru otvoril zborovanje ter izrekel zahvalo staremu odboru, ki je bil zelo delaven. Spomnil se je tudi umrlih bratov Svetine, Klimčka in s. Lebarjeve. Telovadba se je gojila z vso vnemo, za kar gre zahvala načelniku br. Staretu, br. Marčanu in načelnici s. Kapusovi. Društvo je lani priredilo več poučnih predavanj in več lepo uspelih prireditev. Število članstva je naraslo na 319. Starosta je predlagal naj bi se započela zbiralna akcija za nabavo društvenega prapora in se bo izvolil poseben odbor. Po izčrpnih poročilih funkcijonarjev je bila predlagana v imenovanje sokolski župi Kranj društvena uprava s starosto dr. De Glerijo in samimi delevnimi člani.

Sokolsko društvo Žiri je takoj z novim letom započelo z delom. Na dan Treh kraljev je bil občni zbor. Velikih sprememb v odboru ni: društvo je dobilo novega načelnika br. Bačnarja Franca, ki se je pred leti udeležil župnega prednjaškega tečaja in je tudi dober telovadec. Je torej teoretično in praktično podkovan in spada na tako odgovorno mesto. Kmalu po občnem zboru sta imela prednjaški in prosvetni odbor seji, pri katerih so bili le deloma izvoljeni novi funkcijonarji. Določile so se smernice novemu delu. Na novo se mora konstituirati še gospodarski odsek, ki vrši svojo nalogo skoro pri vsaki društveni prireditvi in je za društvo velikega pomena. Bratje in sestre! Delovne formacije so sestavljene: Širimo vsi v društvu in izven njega ljubezen do našega narodnega kralja, do svobodne domovine ter smisel narodnega edinstva! To naj bo naše geslo v novem letu.

SOKOLI! DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRU!!

Specijalna elektrotehnična delavnica

IVO GRILC

izvršuje vsa popravila in previjanja električnih motorjev, generatorjev in transformatorjev. Specijalni oddelek za popravila auto dinam itd. Inštalacija luči in moči.

Se priporoča IVO GRILC, Cankarjevo nabrežje 25, Mestni trg 17. 1972

Lovske puške

floberti, brovning pištole, lovske in ribiške potrebščine 350a

F. K. KAISER, puškar

Ljubljana, Kongresni trg 9.

Nogometaši!

Preko zime, ko ne igrate, odstranite s svojih nog vse rane, ki ste jih dobili, ko so Vas pregazili, ali pri koliziji. Raztopite žlico sv. Roka soli v topli kopelji za noge, namakajte jih predpisan čas, in bolečine prenehajo kot na komando.

Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji, glavni depot za Slovenijo je drogerija Gregorič, Ljubljana, ali pri glavnem zastopniku: Drogerija »Nadan« V. Gabrić, Subotica — telefon 6-37.

Za desinfekcijo: LYSOFORM

Za nego kože: LYSOFORM - toaletno milo

Za usta in zobe: MENTOL - LYSOFORM

56

Zahvala

Vsem, ki so spremili tragično preminulo družino

Ing. Klimekovo

k zadnjemu počitku, posebno č. g. duh. svetniku Oblaku, darovalcem vencev in cvetja, sokolskima društvoma z Bleda in iz Radovljice, pevskemu zboru, učiteljskemu zboru in šolski mladini našo najglobokejšo zahvalo!

Bled, dne 19. januarja 1931. 1966

Žalujoči rodbini Klimek — Pretnar

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa, kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Zastopnike
proti dobri proviziji sprejme večja zavarovalnica v vseh krajih Slovenije. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zavarovalnica«. 1955-5

Fiksum in provizijo
nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter v celo dravsko banovino za manufakturno blago. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 831-5

2 potnika
manufakturne stroke, za obisk privatnih strank sprejmem za Maribor in okolico. Dobro vpeljanim in agilnim nudimo poleg provizije tudi fiksum. Ponudbe na podruž. »Jutra« v Mariboru pod značko »Fiksum«. 1929-5

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Gospodično
ki dobro igra violino, iščem za danako kapelo ob morju. Začetnice na violino naj se oglase na naslov: Slavko Raškaj, kapelnik, hotel Gušić, Kragujevac. 2010-1

Pek. pomočnika
starejšega, za skupno delo in za raznašanje kruha sprejme takoj Alojzij Noč, pekarija, Slov. Javornik št. 92. 2008-1

Gospodinjo
za manjše gospodinjstvo brez žensk na deželo sprejmem. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod «Gazdarica«. 1643-1

Služkinjo
vajeno kuhinjskih del, pošteno in prikupljive zunanjosti, ki ima veselje do gostilne, sprejmem. Naslov pove oglas. oddelek Jutra 2062-1

Trg. učenca
s potrebno šolsko izobrazbo, povsem zdravega in poštenih staršev, sprejme takoj večja trgovina v mestu na Gorenjskem. — Tisti, ki imajo že nekaj prakse, imajo prednost. Tozadevne ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Zdrav in zanesljiv učenec 156«. 2069-1

Veziljo cvetja
ki je izurjena v tej stroki, marljivo in zanesljivo sprejme trgovina s cvetlicami T. Svoboda, Zagreb, Ilica 37. 2035-1

Sadjar-vrtnar
dobro izvežban in pošten, dobi stalno službo pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Štajersko«. 2034-1

Natakarica
vešča slov. in nemškega jezika, dobi službo v prometni restavraciji. Pogoji: kavcija, navedba dosedanjega službovanja in starost. Plača in nastop po dogovoru. Le pismene ponudbe s sliko, ki se edino sprejmejo, je nasloviti na V. Maitz, G. Cmurek, p. Marija Snežna. 2044-1

Hotelsko kuharico
z dobrimi spričevali, vešče fine kuhinje, iščem. Ponudbe s prepisi spričeval na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Hotel«. 2123-1

Frizerka
prvovrstna ondulerka dobi takoj ali pozneje stalno mesto. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 2104-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

100.

Tublat je z zmagoslavnim tuljenjem planil nadenj. Tarzan je kakih dvanajstkrat zasadil vanj svoj ostri lovski nož. Velikan se je zrušil na tla. Tarzan je stopil sovražniku na vrat in bijoč se po prsih zagnal divji bojni krik opičjega rodu.

Šiviljo
popolnoma samostojno, izurjeno v krojenju in vsem ostalem konfekcijskem delu pletenin, sprejme konfekcijski oddelek izdelovanja pletenin. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Konfekcija pletenin« 2033-1

Fotografskega pomočnika
sposobnega dobre retuše in posnetkov, sprejmem takoj. Ponudbe z zahtevo plače in vzorci na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vešten pomočnik«. 2078-1

Prodajalca
avtomobilov, motornih brizgal itd. iščemo. Obširne ponudbe verziranih in agilnih na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Visek, tudi postranski zaslužek«. 2087-1

Brivskega pomočnika
dobro izurjenega, po možnosti ondulerja, sprejme takoj Karel Ilovar, Dunajska cesta 82. 2098-1

Mesar. vajenca
poštenih staršev, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2097-1

Postrežnico
rabim za 2 uri popoldne. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2118-1

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Lokalne zastopnike
samo proti proviziji, za prodajo deteljnega, travnega, povrtnega in cvetličnega paketiranega semena išče B. Teply i drug, Zagreb, poštanski pretinac 71. Samo pismene ponudbe z navedbo dosedanje delavnosti na gornji naslov. 2047-3

Popravljam staro pohištvo
Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2059-3

Zastopnike (ce)
neoporečne iščem za Ljubljano kakor za celo dravsko banovino, za novo zavarovalno zadrugo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra provizija«. 1690-3

Za Obrtniško Samopomoč
zvezo obrtnih zadrug — iščem zastopnike za Ljubljano in okolico. Rudolf Puc, Prekmureka 2. 1968-3

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Oblastveno koncesionirana
šoferska šola Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12 — Zahtevajte informacije. 247-4

ČAMERNIKOVA šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
Prva oblastveno koncesionirana. Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! Učence sprejema vsak čas. 251

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Valjčni mlinar
išče službo. Gre tudi kot skladiščnik ali kaj sličnega. Žabjak 7, pritličje. 2067-2

Pisarniška moč
samostojna, vešča vseh trgovskih poslov, dvostavnega ter kartotečnega knjigovodstva, z mnogoletno prakso, išče mesto. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vzorno poslovanje«. 1945-2

Fotograf. pomočnik
zmožen vseh del fotografske stroke, dober retušer neg. in pos., išče primerno zaposlitev, najraje v letoviščarskem kraju. Plača in drugo po dogovoru. Cenjene ponudbe pod šifro »Sezonski II« na oglasni oddelek »Jutra«. 1863-2

Gospod
s srednješolsko naobrazbo (tehnik), perfekten v slov., srbohrvaškem in nemškem jeziku, verziran v pisarniških poslih, daktilograf, prost vojaščine, išče kakršnokoli službo za takoj — najraje v Celju. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Perfekten«. 1501-2

Prodajalka
začetnica, išče mesto v boljši hiši, kjer bi event. pomagala pri gospodinjstvu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »V pomoč«. 1965-2

Kuharica
srednjih let, išče službo pri finančni straži ali v boljši hiši. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2068-2

Kot blagajničarka
ali prodajalka v trafiki iščem mesto. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2092-2

Gostilničarka
z osebno pravico, prevzame mesto natakarice, ev. tudi pristopi kot družabnica z nekaj kapitala. — Naslov: A. Lazar, Kolodvorska ulica 31. 2100-2

Brivski pomočnik
prvovrsten bubi štucer in onduler, išče službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Brivec-frizer«. 2102-2

Prodajalka
mešane stroke, išče službo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »15. februar«. 2113-2

Izdelovatelj cepanih dog
z večletno prakso, išče službo. Pride izdelovat les tudi na dom. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Cepani les«. 2115-2

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Pontiac
zaprt, dobro ohranjen, nova pnevmatika; Fiat 503, odprt; Renault taksi, prodamo pod vrednostjo. Na ogled pri Renault zastopstvu, Cesta na Rožnik 19. 2088-10

Avto
Ognjegasci, požarne brambe, zahtevajte ponudbe izbranih, a najcenejših motornih brizgaln, reševalnih avtomobilov itd. od Renault zastopstvo, Cesta na Rožnik št. 19. 89-10

Tovorni avto in 2 avtobusa
vsi dobro ohranjeni, naprodaj. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 2109-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Moško kolo
poceni kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 2062-11

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Vinske sode
hramne, hrastove in dobro ohranjene od 20 hl do 50 hl vsebine, približno 12 kom. ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 1845-6

Sveža jajca
komad po Din 1.25, pri odjemu 100 komadov komad po Din 1.20, pri odjemu celega zaboja komad po Din 1.10. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 1611-6

Danes velja poceni kupiti
Ta teden velika razprodaja vsakovrstnih gospodinjskih predmetov po polovičnih cenah. Velika izbira namiznih prtov, jedilnega pribora, namiznega orodja itd. Na obroke od 50 Din naprej. — Šapira, Dunajska cesta 36, v veži 2122-6

Ženini in neveste!
kupite blago za balo najceneje pri O. Silbar, Ljubljana, Stari trg štev. 21. 67-6

Jajca
zajamčeno sveža, v zabojih po 720 ali 1440 komadov, komad po 75 par franko nakladalna postaja in proti franko vrnitvi praznih zabojev dobavlja proti povzetju ali predplačilu Josip Lah, Osluševci pri Ptuju. 2008-6

Salonska garnitura
temna, 7 komadov, originalno indijsko ročno rezbarsko delo, poceni naprodaj. Pojasnila daje dr. Scherbaum, Maribor. 1944-6

Kamnolom črnega marmorja
prodam. Marmor v kamnolomu je kompakten. Nahaja se cca 2 km od državne ceste. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2045-6

Čevljarski stroji
kopita in druge potrebščine za večje čevljarske delavnice, naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2110-6

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3 77

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Novo spalnico
masivno politirano, 14 komadov, in belo emajlirano **kuhinjo**
8 komadov, prodam globoko pod ceno za 6200 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2031-12

Damsko masko
lepo, belo-črno, po nizki ceni prodam v Rožni dolini, cesta II/49. 2099-13

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Lanene tropine
prvovrstne kakovosti 37/38 %, mlete, po 195 Din za 100 kg, inkl. vreče kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana. 1255-33

Finega la sena
za konjsko in govejo živino več voz proda Pirnat Fran na Viču. 2063-33

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Za letovanj.
kupim eno- ali dvodružinsko hišico z vrtom ali majhno posestvo. Predpogoj so ugodne prometne zveze z Ljubljano in prilika kopanja. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »D. G. 5«. 1888-20

Parcela
cca 2000 m² velika, ob Dunajski cesti v Ljubljani naprodaj. Vodovod in elektrika. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1880-20

Lepe stavb. parcele
v najbližji ljubljanski okolici naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2111-20

Trgovsko hišo
z vsem inventarjem prodam na prometnem kraju manjšega mesta. V poslopju se nahaja trgovina z mešanim blagom, nadalje trgovina z delikatesami in točilnica za stoječe goste. Na razpolago so skladišča za trgovino z deželnimi pridelki ter kleti za vinsko in žganjsko trgovino. Zraven spada tudi vrt in njiva. Naslov pove oglas. oddelek Jutra 2042-20

Lepo posestvo
približno 10 oralov, z novo nasajenim vinogradom prodam sredi Ljutomersko-Ormoških goric, ne daleč od Jeruzalema. Vinograd je nasajen s samo sortiranimi vrstami pred štirimi leti, zraven je lep sadovnjak, gozd, njive ter stanovanjsko poslopje. — Oddaljeno je samo 10 minut od postaje. Plača se lahko tudi s hranilno knjižico. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2043-20

Hišo
štiristanovanjsko, na perferiji prodam za 180.000 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2061-20

Večstanovanj. hišo
v trgu na Sp. Štajerskem, primerno za trgovino, gostilno ali obrt, z gospodarskim poslopjem, z ali brez zemljišča ugodno prodam. Dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Hipoteka«. 2114-20

Hiša
pod ugodnimi pogoji naprodaj. Naslov se izve v gostilni pri »Francelnu« na Celovški cesti št. 49. 2117-20

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Garažo
oddam v Knafljevi ulici št. 13/II. 2005-19

Gostilna
staromašna, z več stanovanji in gostilniškim vrtom je ugodno naprodaj v predmestju Ljubljane. — Vprašati v društvu posestnikov, Salendrova ul. 6. 2080-19

Lokal - izkuh
popolnoma opremljen, v obratu, zaradi odhoda takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2096-19

Lokal
takoj oddam v Tavčarjevi ulici št. 4. Polzve se v trafiki. 2124-19

Trgovino
s skladiščem, opremo in zalogo oddam v mestu na najprometnejši točki. Ponudbe na podruž. »Jutra« na Jesenicah pod značko »Sigurni promet«. 2093-19

Trgovino
oddam takoj v centru. — Pripravno za trgovino z modnimi potrebščinami ali galanterijskim blagom — event. za trgovino z ročnimi deli. Po želji oddam opremljen lokal brez blaga. Pismene ponudbe pod »Prevzem takoj« na ogl. oddelek »Jutra«. 2075-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Dva lepa lokala
za vsako obrt pripravna, oddam v najem. Natančna pojasnila daje tvrdka M. Berdaje, Maribor — Trg svobode. 1930-17

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Smrekove deske
24 mm debele, od 18 cm naprej, media 24 cm; I/II paralelne, suhe, 2—3 vagone mesečno rabim. — Najcenejše ponudbe franko vagon pod »Plačilo takoj, dobava stalna« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 2024-15

Suhe bukove deske
20—100 mm debele, 30 m³ naprodaj na parni žagi Fran Martinec, Škoflica. 2064-15

Hlode
smrekove, jelkove in hrastove, debele od 25 cm naprej 4—8 m dolge, kupim v vsaki množini franko vagon Škoflica. Ponudbe s ceno na naslov: Fran Martinc, parna žaga, Škoflica. 2065-15

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dijakinjo
sprejme učiteljica na stanovanje in hrano. Klavir. Naslov v trgovini Podkrajšek, Jurčičev trg. 2057-22

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Štirisob. stanovanje
sončno, z vsem komfortom v vili blizu opere oddam s 1. februarjem. Vprašati v Knafljevi ulici št. 13/II. 2006-21

Trisob. stanovanje
že prazno, odda Kregar, Ljubljana VII, Medvedova cesta 8. 1951-21

Stanovanje
2 sob, kabineta in kopalnice, v novi hiši oddam pri Stadionu na Dunajski cesti. — Pojasnila daje Finžgar, obrtna šola. 2056-21

Stanovanje
2 sob in kuhinje, z elektriko ter parketom oddam s 1. februarjem. Ogledati od 9. dopoldne dalje. — Vprašati na Rimski cesti št. 23/I. 2066-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, pri Zvezdi oddam s 1. februarjem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »1000 Din«. 2084-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Novoporočenca
išče s 1. februarjem **enosobno stanovanje** v okolici Trnovega ali Rožne doline. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Čisto«. 2073-21/a

Stanovanje
sobe in kuhinje iščem v Sp. Šiški. — Ponudbe na naslov: Z. S. K., Hermes, Ljubljana VII. 2108-21/a

Stanovanje
dveh, event. tudi ene sobe išče mirna stranka v bližini Bežigrada. Kletna stanovanja ne prihajajo v poštev. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Severna stran«. 2107-21/a

Sobo s kuhinjo
najraje blizu centra, išče profesorjeva vdova. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« z navedbo cene pod šifro »Vdova profesorja«. 2119-21/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Svetlo sobo
lepo opremljeno, z elektriko in balkonom oddam 2 gospodoma na Poljanski c. št. 13/II. levo. 1560-23

Separirano sobo
novoopremljeno oddam solidni gospodični v Šibertovi ulici 33, tik gorenjskega kolodvora. 2048-23

Lepo, zračno sobo
v sredini mesta takoj odda dr. Edvard Pajnič, Dunajska cesta štev. 15/II desno. 2030-23

Sobo z 2 posteljama
z uporabo kuhinje ali brez oddam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 2051-23

Sostanovalca
sprejmem takoj ali s 1. februarjem v separirano sobo v centru, k mirnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 2050-23

Opremljeno sobo
z 2 posteljama oddam v Korytkovi ulici štev. 34. 2058-23

Veliko prazno sobo
tik univerze oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2069-23

Lepo veliko sobo
s posebnim vhodom, dobro opremljeno oddam na Napoleonovem trgu 6/II. 2074-23

Dve sobi
lepi in mirni, separirani od stopnic, oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2079-23

Dve sobi
v centru mesta oddam gospodičnam z vso oskrbo. Nudim jim prijeten dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2081-23

Opremljeno sobo
zračno, s posebnim vhodom in elektriko oddam 2—3 gospodom, eventuelno tudi zakoncema za takoj ali s 1. februarjem. Cesta v Rožno dolino štev. 5, pritličje. 2085-23

Opremljeno sobo
neseparirano, s parketom in elektriko odda gospodični Soban, Celovška cesta 14/I. 2105-23

Tik Tivolija
v Škrabčovi ulici oddam s 1. febr. lepo opremljeno sobo solidnemu gospodu. Pojasnila daje Mrak, Cesta v Rožno dolino (paviljon). 2106-23

Sobo s hrano
v sredini mesta po nizki ceni oddam dvema osebama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2103-23

Opremljeno sobo
z 2 posteljama oddam — event. tudi s hrano. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 2101-23

Lepo sobo
veliko, opremljeno, deljeno v dva prostora, na Mestnem trgu oddam eni ali dvema solidnima gospodičnama srednjih let. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2120-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Veliko prazno sobo
čedno, z elektriko in posebnim vhodom, iščem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod »Dve osebi«. 2082-23/a

Separirano sobico
z oskrbo ali brez, v centru mesta išče akademik. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Akademik«. 2095-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

S temnolasko
ki je včeraj opoldne v družbi dveh dam stala pred Jadr. Podunavsko banko, želim dopisovati. Na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Kovček«. 1986-24

»Akron« — da! 2112-24

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Koncert. mandolino
na 12 strun, skoraj novo, prodam globoko pod nabavno ceno. Ponudbe pod šifro »Koncertna« na ogl. oddelek »Jutra« 1985-26

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Pes jazbečar
par mesecev star, poceni naprodaj na Zrinjskega c. št. 17/I. 2055-27

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (29)

Stroj »Ideal«
št. 8/40 kupim. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stroj«. 2086-29

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Kupca, ki je na dražbi mest. zastavljalnice
dne 12. jan. 1932 zdražbal **črno moško suknjo** za 190 Din uljudno prosim da se javi na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Drag spomin«. 2070-31

Tovarna za kvas?
Podpisani izjavljam, da g. Zaloker Maks ni upravičen prodati isto, ker je last družbe, katere večino zastopam jaz. S tem dam tudi na znanje, da ista sploh ni naprodaj, ter svarim vsakogar, da bi katerokoli premičninsko last družbe kupil od istega. — Rudolf Zaloker, Vič. 2083-31

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059

PREMOG suha drva
Pogačnik, Bohoričeva štev. 5.

Čevlji na obroke od Din **149**
Tempo
Salendrova ulica 6 (na kraju Gosposke ulice)

Če nas ne obiščete zahtevaite potnika!
Naša reklama — naša poštena beseda! peer

Krojačice
za ženske slamnike, ki so že dokazano delovale v tem svojstvu, sprejme domača tovarna klobukov. Takojšen nastop. Ponudbe pod »Krojačica 4047« na Jugomosse, Zagreb, Jelačičev trg št. 5. 1877

Pianino
skoraj nov, ugodno proda Vidic, Beljaška 32. Istotam tudi štedilnik. 185-26

Hotel v Dalmaciji na otoku Hvaru
z 20 lepo opremljenimi sobami, veliko restavracijo in vrtom v zelo lepi legi, z razgledom na morje, dam v zakup po zelo ugodnih pogojih. Pobližje informacije daje lastnik M. ČANAK, ZAGREB, Hotel Royal, Ilica 44—46. 1862

Zastopnika
za Slovenijo, dobro vpeljanega pri v poštev prihajajočih kupcih, **išče tvrdka IRIS, Zagreb,** Bačvarska ulica 12. 1968

Prodam planinsko,
GOZDNO POSESTVO
obstoječe iz približno 100 oralov, gozda, njiv, travnikov in sadonosnika, gospodarsko poslopje, hiša s 6 sobami v najboljšem stanju. Nadalje vila z več sobami, velika klet, veliko skladišče tik zelo prometne železniške postaje. Proda se tudi vsako posebej. Dopise na podružnico »Jutra« Maribor pod »Vila«. 1884

Večja renomirana tekstilna tvornica,
popolnoma solventna, IŠČE eno ali dve tvornici za izdelovanje nogavic, pletenin ali druge robe v svrho združenja ali fuzije, da bi se s povečanjem prometa znižal odstotek stroškov.
Pismene ponudbe sprejema iz prijaznosti pisarna dra. Julija Mogana, advokata v Zagrebu, Hatzova ulica 18. 1965

Krasen luksusni odprt
osebni AVTO
75 HP, 6-cilinderski, prva evropska znamka izza Rolls-Roysa, šestsedežen, dobro ohranjen, pravi avto za ture, izredno poceni naprodaj. Izvanredna prilika za veleposestva, trgovce, advokate in vsakogar, kdor mnogo potuje. Pogodba je mogoča tudi na odplačila proti jamstvu, odnosno se zamenja za zemljišče, les itd. Reflektanti naj izvolijo poslati svoj cenj. naslov na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Redka prilika«, pa dobe podrobnejše pogoje. 1970

Potnika za Slovenijo
dokazano dobrega vpeljanega, IŠČE zagrebška veletrgovina sukna in krojaških potrebščin za takoj. Tvrdka je v Sloveniji že vpeljana.
Nujne ponudbe na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Zagreb, — Jelačičev trg 5. 1967

Zahvala.

Po neizprosni smrti mojega soproga g. **Antona Porekarja**, nadučitelja v pokoju, sem sprejela od podpornega društva

„Ljudska samopomoč" v Mariboru

takoj izplačano pripadajočo znatno podporo, za katero izrekam tem potom najlepšo zahvalo in priporočam to za Slovenijo do sedaj največje društvo te vrste vsakomur najbolje v takojšnji pristop, ako še ni njen član. 1957

Angela Porekar.

Maribor, dne 11. januarja 1932.

Zahvala.

Podpisani izrekam tem potom podpornemu društvu

„Ljudska samopomoč" v Mariboru

za takoj izplačano pripadajočo podporo po smrti moje matere, gospe **Gabrijele Matiašič**, vdove po vis. vinar. nadzorniku v pokoju, najiskrenejšo zahvalo in priporočam to v mnogih krogih le še premalo poznano društvo vsakemu najbolje.

Ptuj, dne 9. januarja 1932. 1958

Dr. Zdenko Matiašič.

Zahvala.

Za takoj izplačano pripadajočo podporo po smrti mojega očeta g. **Franca Kaučiča** izrekam društvu

„Ljudska samopomoč" v Mariboru

najlepšo zahvalo in priporočam to za Slovenijo neprecenljivo društvo vsakomur najbolje kot najceneje in najsigurnejše zavarovanje. 1959

Pobrežje pri Mariboru, dne 5. januarja 1932.

Angela Zafošnik.

Po dolgi in mučni bolezni, v 81. letu starosti, je Vsegamogočni k sebi poklical našo mamico, babico in prababico, gospo

Jero Štrukelj
roj. ZOR

Pogreb predrage rajnice bo v četrtek, dne 21. januarja 1932 ob 4. uri iz hiše žalosti, Poljanska cesta 45, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 20. januarja 1932.

Karol, Vincenc, Avgust, sinovi, in ostali sorodniki. 1971

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.